

374.0082

ก 363ก

8.3

การศึกษาความต้องการทางการศึกษานอกโรงเรียนของสตรี
ในเขตอำเภอพนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี

ปริญญานิพนธ์

ของ

กอบชัย ตั้งวิสัย

15 ส.ค. 2540

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่

พฤษภาคม 2540

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

68486

ด-132-6

ว 110-114

ว 115-132

ไฉน

การศึกษาความต้องการทางการศึกษานอกโรงเรียนของสตรี
ในเขตอำเภอพนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี

บทคัดย่อ
ของ
กอบชัย ตั้งวิสัย

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่

พฤษภาคม 2540

การวิจัยครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาความต้องการทางการศึกษานอกโรงเรียนของสตรีในเขตอำเภอพนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี ใน 3 ด้าน คือ ด้านการศึกษาระดับพื้นฐาน ด้านข่าวสารข้อมูล ด้านทักษะอาชีพ เพื่อเปรียบเทียบความต้องการทางการศึกษานอกโรงเรียน โดยจำแนกตามอายุ สถานภาพการสมรส ระดับการศึกษา การเป็นสมาชิกกลุ่ม สถานภาพการทำงาน และลักษณะพื้นที่อาศัย ตลอดจนรวบรวมความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับความต้องการทางการศึกษานอกโรงเรียน

กลุ่มตัวอย่างเป็นสตรี จำนวน 388 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบหลายขั้นตอนเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสัมภาษณ์ แบบเรียงลำดับความสำคัญ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที การทดสอบค่าเอฟ และวิธีการของนิวแมนคูลส์

ผลการวิจัยสรุปได้ดังต่อไปนี้

1. สตรีในเขตอำเภอพนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี มีความต้องการทางการศึกษานอกโรงเรียน โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง
2. สตรีที่มีอายุต่างกันมีความต้องการทางการศึกษานอกโรงเรียน โดยรวม และด้านการศึกษาระดับพื้นฐานและด้านทักษะอาชีพแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนความต้องการด้านข่าวสารข้อมูล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. สตรีที่มีสถานภาพการสมรสต่างกันมีความต้องการทางการศึกษานอกโรงเรียน โดยรวม และด้านการศึกษาระดับพื้นฐาน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนความต้องการด้านข่าวสารข้อมูล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ
4. สตรีที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความต้องการทางการศึกษานอกโรงเรียน โดยรวม และด้านข่าวสารข้อมูล และด้านทักษะอาชีพแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แต่ด้านการศึกษาระดับพื้นฐาน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
5. สตรีที่เป็นสมาชิกกลุ่มต่างกันมีความต้องการทางการศึกษานอกโรงเรียน โดยรวม และด้านการศึกษาระดับพื้นฐาน และทักษะอาชีพแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แต่ความต้องการด้านข่าวสารข้อมูล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

6. สตรีที่มีสภาพการทำงานต่างกันมีความต้องการทางการศึกษานอกโรงเรียน โดยรวม และรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

7. สตรีที่มีลักษณะพื้นที่อาศัยต่างกันมีความต้องการทางการศึกษานอกโรงเรียน โดยรวม และรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

8. สตรีมีความต้องการทางการศึกษาเพิ่มเติมด้านการศึกษาขั้นพื้นฐานในเรื่อง การอ่านออกเขียนได้ คิดเลขเป็น ด้านข่าวสารข้อมูลมากในเรื่อง ให้มีเสียงตามสาย หรือหอกระจายข่าว ให้ครบทุกหมู่บ้าน และมีข่าวสารแจ้งบ่อยๆ ส่วนความต้องการด้านทักษะอาชีพ คือ ให้ทางราชการมาฝึกวิชาชีพเพื่อเป็นอาชีพเสริมมีรายได้เพิ่มขึ้น

A STUDY ON NEEDS FOR NONFORMAL EDUCATION OF WOMEN IN
AMPHOE PHANOMTHUAN, CHANGWAT KANCHANABURI

AN ABSTRACT

BY

KOPCHAI THANGVILAI

Presented in partial fulfilment of the requirements for the
Master of Education degree in Adult Education
at Srinakharinwirot University

May 1997

The purposes of this research were to study the needs for nonformal education of women in Amphoe Phanomthuan, changwat Kanchanaburi in 3 aspects: basic education, information, and vocational skills; to compare the needs for nonformal education as ciassified by age, marital status, educational level, group membership status, working status, and living area; and to gather additoinal opinions on nonformal education needs.

The sample used in this research were 388 women, selected through the multi-stage sampling technique. The instrument used for collecting the data was the 5-point/rating-scale structured interview form. The statisitics used for analysing the data were frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test, F-test, and the Newman-Keuls Method.

The main research finding were summarized as follows:-

1. The women in Amphoe Phanomthuan, Changwat Kanchanaburi had the needs for nonformal education as a whole at the moderate level.

2. The women with different ages had the needs for nonformal education as a whole, and in the basic education and vocational skills aspects with statistically significant difference at the .01 level, while in the information aspect with statistically significant difference at the .05 level.

3. The women with different marital statuses had the needs for nonformal education as a whole, and in the basic education aspect with statistically significant difference at the .01 level, while in the information aspect with statistically significant difference at the .05 level.

4. The women with different educational levels had the needs for nonformal education as a whole, and in the information and vocational skills aspects with no statistically significant difference, but needs for the basic educational aspect with statistically significant difference at the .01 level.

5. The women with different group membership statuses had the needs for nonformal education as a whole, and in the basic education and vocational skills aspects with no statistically significant difference, but the needs in the information aspect with statistically significant difference at the .05 level.

6. The women with different working statuses had the needs for nonformal education as a whole and all three individual aspects with no statistically significant difference.

7. The women with different living areas had the needs for nonformal education as a whole and all three individual aspects with statistically significant difference at the .01 level.

8. The women in Amphoe Phanomthuan, Changwat Kanchanaburi had additional needs for nonformal education in the basic education aspect on literacy; in the information aspect on short-circuit broadcasting, or broadcasting towers in all villages, and regular broadcasting; while in the vocational skills aspect on vocational training conducted by the official as additional supplementary incomes.

คณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการสอบได้พิจารณาปริญญานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการควบคุม

.....ประธาน

(รศ.ดร.เสาวนีย์ เลวลีย์)

.....กรรมการ

(ผศ.ดร.สมคิด พรหมจ้อย)

คณะกรรมการสอบ

.....ประธาน

(รศ.ดร.เสาวนีย์ เลวลีย์)

.....กรรมการ

(ผศ.ดร.สมคิด พรหมจ้อย)

.....กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม

(รศ.สุวัฒน์ วัฒนวงศ์)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ดร.ศิริยุภา พูลสุวรรณ)

วันที่ 16 เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2540

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วย ความอนุเคราะห์ตรวจสอบอย่างดียิ่งจากรองศาสตราจารย์ ดร.เสาวนีย์ เลวลีย์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมคิด พรหมจักษ์ ซึ่งเป็นประธานและกรรมการควบคุม ปริญญานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์ สุวัฒน์ วัฒนวงศ์ กรรมการสอบปากเปล่าและผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ แบบสัมภาษณ์ที่กรุณาให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการทำปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยมีความซาบซึ้งในความอนุเคราะห์ และขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอขอบพระคุณอาจารย์เรวัฒน์ สุธรรม ผู้เชี่ยวชาญกรมการศึกษานอกโรงเรียน และ รองศาสตราจารย์ ดร.สุมาลี สังข์ศรี ที่ให้ความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบและแนะนำแก้ไข ปรับปรุงแบบสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เพื่อใช้ในการวิจัยครั้งนี้

ขอขอบคุณครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียน ครูประจำกลุ่ม ของศูนย์บริการการศึกษา นอกโรงเรียนอำเภอพนมทวน ที่ได้ช่วยเหลือออกไปสัมภาษณ์สตรีในพื้นที่ทำให้ผู้วิจัยได้ข้อมูลมาครบถ้วน

ขอขอบคุณ คุณเกษร ตุมรสุนทร ที่ได้ช่วยกรุณาพิมพ์ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้เสร็จอย่างสมบูรณ์

ขอขอบคุณ คุณสุทธิดา ตั้งวิสัย ที่เป็นกำลังใจให้ความห่วงใย และให้ความช่วยเหลือ เป็นอย่างดีตลอดระยะเวลาที่ศึกษา และการทำปริญญานิพนธ์

คุณประโยชน์ที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยขอบูชาแด่คุณพ่อคุณแม่ และบูรพาจารย์ทุกท่าน

กอบชัย ตั้งวิสัย

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า.....	7
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า.....	8
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า.....	8
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	9
2 เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
ทฤษฎีและหลักการที่เกี่ยวข้องกับความต้องการทางการศึกษา.....	11
การศึกษานอกโรงเรียนในประเทศไทย.....	16
ลักษณะของอำเภอพนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี.....	29
นโยบายและแผนพัฒนาสตรีแห่งชาติ.....	34
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	39
สมมติฐานในการวิจัย.....	47
3 วิธีการดำเนินการค้นคว้า	
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	48
วิธีสร้างเครื่องมือ.....	49
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	50
วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล.....	50
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	51
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	52

4 การวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	57
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	58
ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนตัวเกี่ยวกับลักษณะของผู้ให้สัมภาษณ์....	59
ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ความต้องการทางการศึกษานอกโรงเรียน ของสตรีในเขตอำเภอพนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี.....	62
ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบความต้องการทางการศึกษานอกโรงเรียน ของสตรีในเขตอำเภอพนมทวน จำแนกตามตัวแปรที่ศึกษา.....	69
ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความต้องการทางการศึกษา นอกโรงเรียนเพิ่มเติมของสตรีในเขตอำเภอพนมทวน.....	96

5 สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายการศึกษาค้นคว้า.....	99
วิธีการดำเนินการศึกษาค้นคว้า.....	99
สรุปผลการศึกษาค้นคว้า.....	102
อภิปรายผล	103
ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้.....	108
ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป	108

บรรณานุกรม.....	110
-----------------	-----

ภาคผนวก.....	115
--------------	-----

ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	132
----------------------------	-----

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
1	จำนวนกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามตำบล.....	49
2	จำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามตัวแปร.....	59
3	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความต้องการทางการศึกษา นอกโรงเรียนของสตรีในเขตอำเภอพนมทวน โดยรวมและรายด้าน.....	62
4	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความต้องการทางการศึกษา นอกโรงเรียนของสตรีในเขตอำเภอพนมทวน ด้านการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นรายข้อ.....	63
5	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความต้องการทางการศึกษา นอกโรงเรียนของสตรีในเขตอำเภอพนมทวน ด้านข่าวสารข้อมูล เป็นรายข้อ.....	65
6	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความต้องการทางการศึกษา นอกโรงเรียนของสตรีในเขตอำเภอพนมทวน ด้านทักษะอาชีพ เป็นรายข้อ.....	67
7	วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ความต้องการทางการศึกษา นอกโรงเรียนของสตรีในเขตอำเภอพนมทวน จำแนกตามอายุ โดยรวมและรายด้าน.....	69
8	เปรียบเทียบความต้องการทางการศึกษานอกโรงเรียนของสตรี ที่มีอายุต่างกัน ในเขตอำเภอพนมทวน โดยรวมทุกด้าน แยกเป็นรายคู่.....	71
9	เปรียบเทียบความต้องการทางการศึกษานอกโรงเรียนของสตรี ที่มีอายุต่างกัน ในเขตอำเภอพนมทวน ด้านการศึกษาขั้นพื้นฐาน แยกเป็นรายคู่.....	72

10	เปรียบเทียบความต้องการทางการศึกษานอกโรงเรียนของสตรีที่มี อายุต่างกัน ในเขตอำเภอพนมทวน ด้านข่าวสารข้อมูล แยกเป็นรายคู่.....	73
11	เปรียบเทียบความต้องการทางการศึกษานอกโรงเรียนของสตรีที่มี อายุต่างกัน ในเขตอำเภอพนมทวน ด้านทักษะอาชีพ แยกเป็นรายคู่.....	74
12	วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ความต้องการทางการศึกษา นอกโรงเรียนของสตรีในเขตอำเภอพนมทวน จำแนกตามสถานภาพ การสมรสโดยรวมและรายด้าน.....	75
13	เปรียบเทียบความต้องการทางการศึกษานอกโรงเรียนของสตรีที่มี สถานภาพการสมรสต่างกัน ในเขตอำเภอพนมทวน โดยรวมทุกด้าน แยกเป็นรายคู่.....	77
14	เปรียบเทียบความต้องการทางการศึกษานอกโรงเรียนของสตรีที่มี สถานภาพการสมรสต่างกัน ในเขตอำเภอพนมทวน ด้านการศึกษา ขั้นพื้นฐานแยกเป็นรายคู่.....	78
15	เปรียบเทียบความต้องการทางการศึกษานอกโรงเรียนของสตรีที่มี สถานภาพการสมรสต่างกัน ในเขตอำเภอพนมทวน ด้านข่าวสารข้อมูล แยกเป็นรายคู่.....	79
16	วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ความต้องการทางการศึกษา นอกโรงเรียนของสตรีในเขตอำเภอพนมทวน จำแนกตามระดับการศึกษา โดยรวมและรายด้าน.....	80
17	เปรียบเทียบความต้องการทางการศึกษานอกโรงเรียนของ สตรีที่มี ระดับการศึกษาต่างกัน ในเขตอำเภอพนมทวน ด้านการศึกษาระดับขั้นพื้นฐาน แยกเป็นรายคู่.....	81

18	เปรียบเทียบความต้องการทางการศึกษานอกโรงเรียนของสตรี ในเขตอำเภอพนมทวน ระหว่างสตรีที่เป็นสมาชิกกลุ่ม และไม่เป็น สมาชิกกลุ่มโดยรวมและเป็นรายด้าน.....	82
19	เปรียบเทียบความต้องการทางการศึกษานอกโรงเรียนของสตรี ในเขตอำเภอพนมทวน ระหว่างสตรีที่เป็นสมาชิกกลุ่ม และไม่เป็น สมาชิกกลุ่มด้านข่าวสารข้อมูล แยกเป็นรายข้อ.....	83
20	เปรียบเทียบความต้องการทางการศึกษานอกโรงเรียนของสตรี ในเขตอำเภอพนมทวน ระหว่างสตรีที่มีงานทำและไม่มีการทำ โดยรวมและรายด้าน.....	86
21	เปรียบเทียบความต้องการทางการศึกษานอกโรงเรียนของสตรี ในเขตอำเภอพนมทวน ระหว่างสตรีจำแนกตามลักษณะพื้นที่อาศัย โดยรวมและรายด้าน	87
22	เปรียบเทียบความต้องการทางการศึกษานอกโรงเรียนของสตรี ในเขตอำเภอพนมทวน จำแนกตามลักษณะพื้นที่อาศัย ด้านการศึกษา ขั้นพื้นฐานแยกเป็นรายข้อ.....	88
23	เปรียบเทียบความต้องการทางการศึกษานอกโรงเรียนของสตรี ในเขตอำเภอพนมทวน จำแนกตามลักษณะพื้นที่อาศัย ด้านข่าวสารข้อมูล แยกเป็นรายข้อ.....	90
24	เปรียบเทียบความต้องการทางการศึกษานอกโรงเรียนของสตรี ในเขตอำเภอพนมทวน จำแนกตามลักษณะพื้นที่อาศัย ด้านทักษะอาชีพ แยกเป็นรายข้อ.....	93
25	ความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับความต้องการทางการศึกษา นอกโรงเรียนของสตรีในเขตอำเภอพนมทวน ด้านการศึกษาระดับขั้นพื้นฐาน...	96

26	ความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับความต้องการทางการศึกษา	
	นอกโรงเรียนของสตรีในเขตอำเภอพนมทวน ด้านข่าวสารข้อมูล.....	97
27	ความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับความต้องการทางการศึกษา	
	นอกโรงเรียนของสตรีในเขตอำเภอพนมทวน ด้านทักษะอาชีพ.....	98

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ในทศวรรษที่ผ่านมา ประเทศไทยได้ก้าวเข้าสู่การเป็นสมาชิกของ "หมู่บ้านโลก" เช่นเดียวกับประเทศต่าง ๆ ในโลก และได้รับผลกระทบจากกระแสโลกาภิวัตน์ที่หลั่งไหลเข้ามาอย่างรวดเร็วด้วยความก้าวหน้าของเทคโนโลยีการสื่อสาร ประเทศมีการเปลี่ยนแปลงอย่างมากทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีและการเมือง การปกครอง โดยเฉพาะด้านเศรษฐกิจได้ประสบผลสำเร็จอย่างมากเมื่อวัดจากอัตราการเจริญเติบโต อันเป็นผลจากการมุ่งเน้นการขยายตัวของภาคอุตสาหกรรมและภาคบริการให้ทันสมัย อย่างไรก็ตามการพัฒนาประเทศที่ผ่านมาได้มุ่งเน้นความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจโดยรวมเป็นหลัก ได้ก่อให้เกิดปัญหาทั้งด้านการกระจายรายได้ และปัญหาต่าง ๆ ทางสังคมตามมา รวมทั้งปัญหาในด้านสิ่งแวดล้อมด้วย เนื่องจากการพัฒนาที่ขาดความสมดุลระหว่างเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม หากไม่แก้ไขให้ทันจะนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนในอนาคต

จากกระแสโลกาภิวัตน์ที่ทำให้โลก "ไร้พรมแดน" และกระแสผลักดันต่าง ๆ ทำให้ไทยต้องแข่งขันกับนานาประเทศ ในด้านต่าง ๆ อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ เพื่อให้ประเทศมีศักยภาพในการแข่งขัน อันยึดอยู่ได้อย่างมั่นคง และมีศักดิ์ศรีในสังคมโลกบนฐานแห่งความเป็นไทย ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องได้ตระหนักถึงความจำเป็นในการพัฒนา "คน" และ "คุณภาพของคน" โดยเห็นว่า "คนเป็นทั้งเหตุปัจจัยและผลลัพธ์ที่สำคัญที่สุดของการพัฒนาประเทศ" ดังจะเห็นได้จากตัวอย่างที่เกิดขึ้นแล้วในหลายประเทศ ที่ประสบความสำเร็จในการพัฒนาประเทศให้เจริญรุ่งเรืองก้าวหน้าไปด้วยดี ด้วยประชากรที่มีคุณภาพ การพัฒนาประเทศในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 จึงเน้นคนเป็นศูนย์กลางหรือจุดมุ่งหมายหลักของการพัฒนา โดยมุ่งให้ทุกคนมีการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ และมีโอกาสที่จะมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศทุก ๆ ด้านอย่างเต็มที่ ทั้งนี้โดยคาดหวังว่าเมื่อคนซึ่งเป็นหน่วยเล็กที่สุดของสังคม มีการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพทั้งด้านสติปัญญา ร่างกาย และจิตใจ จะเป็นพื้นฐานสร้างพลังครอบครัว ชุมชนและสังคม ที่จะส่งผลต่อการพัฒนาประเทศโดยรวมอย่างมีสันติ

การศึกษานับเป็นรากฐานที่สำคัญที่สุดประการหนึ่งในการสร้างสรรค์ความเจริญก้าวหน้า และแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ในสังคมได้ เนื่องจากการศึกษาเป็นกระบวนการที่ช่วยให้คนได้พัฒนาตนเองด้านต่าง ๆ ตลอดช่วงชีวิต ตั้งแต่การวางรากฐานพัฒนาการของชีวิตตั้งแต่แรกเกิด การพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถด้านต่าง ๆ ที่จะดำรงชีพ และประกอบอาชีพได้อย่างมีความสุข รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง รวมเป็นพลังสร้างสรรค์การพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนได้

การพัฒนาการศึกษาในระยะเวลาที่ผ่านมา ประสบผลสำเร็จเป็นที่น่าพอใจในระดับหนึ่ง และโดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านปริมาณภายใต้บริบทหรือสภาวะแวดล้อมในขณะนั้น ซึ่งขณะเดียวกันก็มีปัญหาที่สั่งสมอยู่ บทบาทการศึกษาสำหรับปัจจุบันและอนาคต 5 ปีข้างหน้า ซึ่งเป็นช่วงของแผนพัฒนาฯ ระยะที่ 8 นั้น จะทวีความสำคัญเพิ่มขึ้นเพราะมีปัจจัยและการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่ท้าทายสังคมไทย การศึกษาจะต้องเป็นกระบวนการที่เตรียมและนำคนไทยและสังคมไทยให้ก้าวสู่ยุคใหม่อย่างมั่นคงและรู้ทันโลก ความพึงพอใจแค่ความสำเร็จในผลการจัดการศึกษาที่ผ่านมา หรือการแก้ปัญหาที่เผชิญอยู่ไม่เป็นการเพียงพออย่างแน่นอน ด้วยเหตุนี้ การวางแผนทางการพัฒนาการศึกษาสำหรับ 5 ปีข้างหน้าของแผนนั้น จะต้องอาศัยการมองวิสัยทัศน์ของคนไทยและสังคมไทย จากฐานของการศึกษาวิเคราะห์กระแสโลกาภิวัตน์ และสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ที่จะมีปฏิสัมพันธ์กับการศึกษาทั้งในแง่ของตัวเหตุและผลกระทบที่จะได้รับควบคู่ไปกับการพิจารณาแก้ไขปัญหาอุปสรรคข้อขัดข้องต่าง ๆ ทั้งนี้โดยอาศัยการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายไม่ว่าจะเป็นตัวแทนภาคประชาชน ชุมชน องค์กรต่าง ๆ ทั้งรัฐและเอกชนภาคธุรกิจเอกชน นักวิชาการแขนงต่าง ๆ เจ้าหน้าที่ของรัฐ และนักการเมือง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2539 : 1 - 2)

ทรัพยากรที่สำคัญในการพัฒนาประเทศอย่างหนึ่งคือ คน คนเป็นสิ่งที่สำคัญยิ่งที่จะทำให้การพัฒนาประเทศบรรลุผล (คารา ทิปะปาล. 2521 : 77) ประชาชนที่ได้รับการศึกษาจะเป็นกำลังสำคัญสำหรับการพัฒนาประเทศต่อไป

ในการจัดการศึกษาให้กับประชาชนนี้ รัฐได้ตระหนักในความสำคัญเป็นอย่างมาก และได้พัฒนาการจัดการศึกษาเป็นลำดับเมื่อเห็นว่าการจัดการศึกษาในโรงเรียนอย่างเดียวไม่เพียงพอและทำได้ไม่ทั่วถึง ทำให้ไม่สามารถพัฒนาคนให้ทันความต้องการ จึงได้จัดให้มีการศึกษาทั้งในและนอกระบบควบคู่กันไป เพื่อให้ผู้ที่ไม่มีโอกาสศึกษาในโรงเรียน มีโอกาส

ได้รับการศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ. 2520 : 6)

การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาประเทศไม่ควรมุ่งเฉพาะการศึกษาในระบบเพียงอย่างเดียว รัฐบาลจำเป็นต้องจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนด้วย เพราะมีลักษณะยืดหยุ่นมากกว่า (สุนทร สุนันท์ชัย. 2529 : 84) สามารถครอบคลุมกลุ่มเป้าหมายได้อย่างทั่วถึง ลักษณะสำคัญของการศึกษานอกระบบโรงเรียนที่เด่นชัดประการหนึ่งคือ การจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน อาจถือได้ว่าเป็นหัวใจหรือเอกลักษณ์ของการศึกษานอกระบบโรงเรียน (หิธศ อิมสุวรรณ. 2529 : 33)

การจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนในประเทศไทยได้มีการดำเนินการมาเป็นระยะเวลานาน และมีการพยายามพัฒนาปรับปรุงให้ก้าวหน้าอยู่เสมอ อย่างไรก็ตามการศึกษานอกระบบโรงเรียนยังประสบปัญหาอีกหลายด้าน เช่น ปัญหาผู้ไม่รู้หนังสือ ซึ่งยังมีผู้อ่านไม่ออกเขียนไม่ได้ หรือพออ่านออกเขียนได้ แต่เมื่อออกมาจากโรงเรียนได้ระยะหนึ่งจะลืมการอ่านและเขียน นอกจากนี้ยังพบว่ากิจกรรมการศึกษาหลายอย่างไม่สอดคล้องและเลือกอ่านยากกับสภาพความเป็นอยู่ในชีวิตของประชาชนในชนบท (สุมาลี สังข์ศรี. 2529 : ก) จากแนวคิดนี้รัฐบาล และนักการศึกษาจึงพยายามหาทางลดข้อจำกัดของระบบการเรียนลง และสร้างวิธีการใหม่ ๆ มาใช้ กล่าวคือพยายามทำให้การเรียนรู้นี้เป็นสิ่งที่อยู่ใกล้ตัวและแสวงหาได้โดยง่ายสำหรับคนทั่วไป

วิกฤตการณ์ของการศึกษาในปัจจุบัน ซึ่งทุกประเทศทั่วโลกได้ทุ่มเททั้งเงินและคนให้กับการศึกษาในระบบโรงเรียนมากกว่า ร้อยละ 95 จนกระทั่ง การศึกษาในระบบโรงเรียนพัฒนาไปอย่างมาก ระบบโรงเรียนได้ผูกขาดการจัดการศึกษาเกือบทั้งหมดด้วยเหตุที่การศึกษาในระบบโรงเรียนมีความแข็งตัวมากเกินไป ทำให้การศึกษาหลุดออกไปจากวิถีชีวิต ของประชาชน ดังนั้นสิ่งที่เราเรียนในปัจจุบันเกือบจะไม่สอดคล้องกับวิถีชีวิต แต่เดิมนั้นการศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของวิถีชีวิต แต่ต่อมาเราได้แยกการศึกษาออกไปจากวิถีชีวิตวิกฤตการณ์ดังกล่าวนี้ ได้เกิดขึ้นในต่างประเทศเช่นเดียวกันเช่นในประเทศสหรัฐอเมริกา ก็เกิดวิกฤตขึ้นในระบบโรงเรียนตั้งแต่เมื่อ 30 ปี ที่แล้วในอเมริกาได้มีความพยายามพูดถึงแนวคิดเรื่องโรงเรียนตายแล้ว หรือ School Is Dead จนกระทั่งนักการศึกษาคนสำคัญของโลก คือ ฟิลลิป เอชคัมส์ (Philip H.Coombs) ได้เขียนเรื่อง "วิกฤตของการศึกษา" ประเทศไทยก็เช่นเดียวกัน

กำลังเกิดวิกฤตเช่นนี้ขึ้นจึงเป็นแรงผลักดันไปทั่วโลก ที่พยายามให้เกิดการเสนอทางออกใหม่ ๆ ใ้กับการศึกษา เทคโนโลยีทางการศึกษาในโรงเรียนตามไม่ทัน เกิดเทคโนโลยีใหม่ ๆ เช่น คอมพิวเตอร์ระบบข่าวสารข้อมูล สิ่งเหล่านี้ทำให้โลกเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ดังนั้นความรู้ที่เรียนในโรงเรียนประมาณ 10-20 ปีที่แล้วมาจะมีความล้าสมัย เอามาใช้ตลอดชีวิตไม่ได้ ในอนาคตคงจะต้องแบ่งเวลาส่วนหนึ่งของชีวิตกลับเข้าไปสู่การศึกษาในโรงเรียนอีกครั้ง คือต้องมีการเรียนหนังสือตลอดเวลา ต่อไปอีก 5-6 ปี ข้างหน้า ในเวลา 1 เดือน มนุษย์อาจต้องกลับมาเรียนหนังสือ เพื่อปรับปรุงคุณภาพชีวิตใหม่ อย่างน้อย 1 อาทิตย์ และภาพที่ทุกคนเห็นก็คือ การศึกษาจะกลับมาเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตเรียนสิ่งที่เป็ประโยชน์เรียนสิ่งที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ไม่ใช่เรียนอะไรก็ได้ ดังนั้นการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทางเทคโนโลยีทำให้คนเรามีความต้องการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งจะเป็นการศึกษาตลอดชีวิต สิ่งนี้เป็นแรงผลักดันประการหนึ่งที่ทำให้จำเป็นต้องคิดระบบการศึกษา รูปแบบใหม่ ๆ ที่สามารถตอบสนองความต้องการของคนได้ตลอดเวลา ตลอดชีวิต (กรมการศึกษานอกโรงเรียน. 2538 : 1-2)

ในปี พ.ศ. 2536 กรมการศึกษานอกโรงเรียนได้ใช้ผลการดำเนินงานที่เสนอโดย กองแผนงานและวิจัย กับกองปฏิบัติการประกอบการพิจารณา ปรับเปลี่ยนรูปแบบ และภารกิจของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนใหม่ เพื่อจัดบริการการศึกษานอกโรงเรียนประเภทต่าง ๆ ให้กับกลุ่มเป้าหมายระดับต่าง ๆ และครอบคลุมพื้นที่ต่าง ๆ ให้มากที่สุด โดยการจัดตั้งศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ/กิ่งอำเภอ จำนวน 789 แห่ง ครอบคลุมทุกพื้นที่ทั่วประเทศ (ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ. 2538 : 2) ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ (กรมการศึกษานอกโรงเรียน. 2536 : 144) เป็นสถานศึกษาบริหารในราชการส่วนกลาง สังกัด ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ซึ่งมีการกิจดังต่อไปนี้

1. จัด และให้บริการการศึกษานอกโรงเรียน การศึกษาเพื่อเสริมในระบบโรงเรียน และการศึกษตามอัธยาศัย ตามความต้องการและสภาพปัญหาท้องถิ่น

2. จัดและประสานให้มีศูนย์การเรียน หน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนเพื่อเป็นเครือข่ายการบริหารการศึกษานอกโรงเรียนได้อย่างกว้างขวาง และทั่วถึงและส่งเสริมให้ชุมชนจัดการศึกษาในลักษณะศูนย์การศึกษาชุมชน เพื่อเป็นศูนย์กลางในการจัดการศึกษาวางแผน และปรับการศึกษาต่อสมาชิกในชุมชนและระหว่างชุมชน

3. สนับสนุนสิ่งจำเป็นต่าง ๆ ที่ใช้ในการดำเนินงานการศึกษาของโรงเรียนของเครือข่ายทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อให้เกิดกระบวนการเรียนการสอนและการบริการแก่กลุ่มเป้าหมาย

4. กำกับ ดูแล และรายงานผลการดำเนินงานการศึกษาของโรงเรียน

กลุ่มสตรีเป็นกลุ่มเป้าหมาย ที่กรมการศึกษาของโรงเรียนกำหนดไว้ใน 16 กลุ่มเป้าหมาย สตรีมีจำนวนประมาณครึ่งหนึ่งของประชากรทั้งหมด แต่การที่มีจำนวนทัดเทียมกับผู้ชายนั้น มิได้หมายความว่าสตรีจะมีคุณภาพชีวิต สิทธิ และโอกาสต่าง ๆ ทัดเทียมกับผู้ชายด้วย ในความเป็นจริงแล้ว สตรีทั้งในเมืองและชนบทยังมีสภาพปัญหาที่แตกต่างจากชายทั้งในด้านสังคม-วัฒนธรรม การศึกษา อาชีพ และการเมืองการปกครอง (กรมการศึกษาของโรงเรียน. 2537 : 1)

สภาพปัญหาทางการศึกษาของสตรีมีผลมาจากสภาพปัญหาด้านสังคมวัฒนธรรมเป็นสำคัญ ถึงแม้ว่าในปัจจุบันนี้สตรีบางกลุ่มมีโอกาสดีกว่าสตรีบางกลุ่มเช่น สตรีในเมือง มีโอกาสมากกว่าสตรีในชนบท และสตรีที่มีฐานะดีจะมีโอกาสมากกว่าสตรีที่มีฐานะยากจน แต่เมื่อมองในภาพรวมแล้ว สตรีไทยโดยทั่วไปยังได้รับการศึกษาน้อยกว่าชาย และมีสภาพปัญหาทางการศึกษาดังต่อไปนี้ (กรมการศึกษาของโรงเรียน. 2537 : 2-3)

1. พ่อแม่สนับสนุนให้ลูกสาวเรียนหนังสือน้อยกว่าลูกชาย เนื่องจากเห็นว่าไม่จำเป็นที่สตรีต้องมีการศึกษามาก เพราะต่อไปสตรีจะต้องแต่งงานมีครอบครัว กลายเป็น สมาชิกในตระกูลอื่น และหากสตรีมีการศึกษาสูงอาจหาคู่ครองได้ยาก หรือมีปัญหาในชีวิตครอบครัวต่อไปในขณะที่ลูกชายจะเป็นผู้สืบทอดวงศ์ตระกูลและเป็นผู้นำครอบครัวต่อไป

2. สตรีรู้หนังสือและได้รับการศึกษาน้อยกว่าชาย โดยเฉพาะในกลุ่มชนต่างภาษาต่างวัฒนธรรม

3. สตรีได้รับการศึกษาฝึกทักษะอาชีพน้อยกว่าชาย ซึ่งส่งผลต่อโอกาสในการเลือกอาชีพ รายได้ และความก้าวหน้าในอาชีพของสตรี

4. ทักษะอาชีพที่สตรีได้รับการศึกษาอบรม และฝึกฝนมักเป็น "ทักษะผู้หญิง" เช่น เย็บปักถักร้อย อาหาร เสริมสวย หัตถกรรมต่าง ๆ วิชาชีวะครู พยาบาล และเลขานุการ ซึ่งเป็นทักษะที่ให้คำตอบแทนทางเศรษฐกิจต่ำ และได้รับความสำคัญทางสังคมน้อย ในขณะที่สตรีไม่ค่อยมีโอกาสได้รับการฝึกทักษะอาชีพที่สังคมมองว่าเป็น "ทักษะผู้ชาย" เช่น การช่าง และเทคโนโลยีต่าง ๆ สถาปัตยกรรม วิศวกรรม แพทย์ ซึ่งเป็นทักษะที่ทันสมัยเป็นที่ต้องการของตลาด

แรงงานและวิชาชีพให้ค่าตอบแทนทางเศรษฐกิจสูง

5. สตรีได้รับความรู้และการฝึกอบรมด้านทักษะผู้นำน้อยกว่าชาย จึงมักทำให้ถูกมองว่าขาดคุณสมบัติในการเป็นผู้นำขององค์กร หรือชุมชน

6. สตรีได้รับความรู้ และข่าวสารข้อมูล เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตน้อยกว่าชายเนื่องจากมีข้อจำกัดด้านเวลา การใช้ภาษา สื่อสารและการเดินทาง นอกจากนั้นความรู้และข่าวสารข้อมูลที่ได้รับ มักจะไม่สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของสตรี

อำเภอนมทวน เป็นดินแดนชุมชนที่มีมาช้านาน ควบคู่กับประวัติความเป็นมาของชุมชนชาวกาญจนบุรีโบราณ นักโบราณคดีกรมศิลปากรสันนิษฐานว่าบริเวณนี้เป็นที่ตั้งของชุมชนมาตั้งแต่สมัยสุโขทัยจะมีการขุดพบภาชนะสำริด ขวาน หินขัด เครื่องปั้นดินเผา และวัตถุโบราณอื่น ๆ อีกมากมายที่ตำบลดอนตาเพชร

อำเภอนมทวน เป็นอำเภอหนึ่งในสามอำเภอยุคแรก ตั้งจังหวัดกาญจนบุรีเดิมชื่ออำเภอเหนือเนื่องจากเป็นชุมชนที่อยู่ทางทิศเหนือ ของที่ตั้งจังหวัด ต่อมาปีพุทธศักราช 2374 ในสมัยรัชกาลที่ 3 แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ ทรงแบ่งเขตจังหวัดกาญจนบุรีและที่ตั้งจังหวัดใหม่ จึงเปลี่ยนชื่ออำเภอเหนือเป็นอำเภอบ้านทวนตามชื่อหมู่บ้านที่ตั้งอำเภอ

ปีพุทธศักราช 2428 สมัยรัชกาลที่ 5 ได้มีการปรับปรุงปกครองหัวเมืองใหม่และอำเภอบ้านทวนได้เปลี่ยนเป็นอำเภอนมทวน เพื่อให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ที่มีภูเขา (นม,ภูเขา) และแม่น้ำไหลทวนไปทางทิศเหนือ

อำเภอนมทวน เป็นอำเภอขนาดกลางตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือ ของจังหวัดกาญจนบุรี ที่ว่าการอำเภอตั้งอยู่ริมถนนสายกาญจนบุรี - อุทอง กิโลเมตร 24 หมู่ที่ 3 ตำบลนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี มีอาณาเขตติดต่อกับอำเภอต่าง ๆ ดังนี้

ทิศเหนือ - ติดต่อกับอำเภอห้วยกระเจา

ทิศใต้ - ติดต่อกับอำเภอดำม่วง , อำเภอท่ามะกา

ทิศตะวันออก - ติดต่อกับอำเภออุทอง, อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี

ทิศตะวันตก - ติดต่อกับอำเภอบ่อพลอย

อำเภอพนมทวนแบ่งเขตการปกครองออกเป็น 8 ตำบล 89 หมู่บ้าน ดังนี้

1. ตำบลพนมทวน	จำนวน 11 หมู่บ้าน
2. ตำบลหนองโรง	จำนวน 16 หมู่บ้าน
3. ตำบลทุ่งสมอ	จำนวน 4 . หมู่บ้าน
4. ตำบลคอนเเจศี	จำนวน 8 หมู่บ้าน
5. ตำบลหนองสาหร่าย	จำนวน 8 หมู่บ้าน
6. ตำบลพังครุ	จำนวน 17 หมู่บ้าน
7. ตำบลรางหวาย	จำนวน 17 หมู่บ้าน
8. ตำบลคอนตาเพชร	จำนวน 8 หมู่บ้าน

อำเภอพนมทวน เป็นอำเภอที่มีความพร้อมทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การคมนาคม การสื่อสาร การสาธารณสุข การศึกษาและเทคโนโลยีในระดับปานกลาง พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ราบลุ่มแม่น้ำ และอยู่นอกเขตป่าสงวน แต่พื้นที่มีข้อจำกัดอยู่บ้างเนื่องจากมีพื้นที่หวงห้ามเพื่อการทหาร ได้แก่ ตำบลหนองโรง และตำบลพนมทวน

จากการที่กลุ่มสตรีเป่ากลุ่มเป้าหมายของการศึกษานอกโรงเรียน ดังกล่าว การจัดกิจกรรมทางการศึกษานอกโรงเรียนให้กับกลุ่มสตรีในเขตอำเภอพนมทวนจังหวัดกาญจนบุรี จึงทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาว่าสตรีเหล่านั้นมีความต้องการบริการทางการศึกษานอกโรงเรียนอย่างไรบ้างก่อนที่จะศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอจะได้วางแผนดำเนินการจัดบริการทางการศึกษานอกโรงเรียน เพื่อให้สนองกับความต้องการของกลุ่มสตรีในเขตอำเภอพนมทวนอย่างแท้จริงต่อไป

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาความต้องการบริการทางการศึกษานอกโรงเรียนของกลุ่มสตรีในเขตอำเภอพนมทวน จังหวัดกาญจนบุรีใน 3 ด้าน คือ ความรู้พื้นฐาน ข่าวสาร ข้อมูล และทักษะอาชีพ

2. เพื่อเปรียบเทียบความต้องการบริการทางการศึกษานอกโรงเรียนของกลุ่มสตรีในเขตอำเภอพนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี จำแนกตามอายุ ระดับการศึกษา สถานภาพการสมรส สถานภาพการทำงาน การเป็นสมาชิกกลุ่ม และลักษณะพื้นที่ที่อาศัย

3. รวบรวมความคิดเห็นเพิ่มเติม และข้อเสนออื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับความต้องการบริการทางการศึกษานอกโรงเรียน

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้สามารถนำไปใช้ประโยชน์ ดังต่อไปนี้

1. เพื่อเป็นข้อมูลให้ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดกาญจนบุรี ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอพนมทวน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษานอกโรงเรียนในเขตอำเภอพนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี ได้ทราบข้อมูลความต้องการบริการทางการศึกษานอกโรงเรียนของกลุ่มสตรี
2. เพื่อเป็นข้อมูลในการวางแผนจัดบริการทางการศึกษานอกโรงเรียนให้ตรงกับความต้องการของกลุ่มสตรีในเขตอำเภอพนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี
3. เพื่อเป็นข้อมูลในการพัฒนาปรับปรุงบริการทางการศึกษานอกโรงเรียนให้เหมาะสมกับคุณลักษณะของกลุ่มสตรีในเขตอำเภอพนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากร ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ กลุ่มสตรีในเขตอำเภอพนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี ปี พ.ศ. 2539 มีจำนวน 18,711 คน จาก 8 ตำบล ได้แก่ ตำบลพนมทวน ตำบลทุ่งสมอ ตำบลหนองสาหร่าย ตำบลดอนเจดีย์ ตำบลหนองโรง ตำบลพังตรุ ตำบลคอนตาเพชร และตำบลรางหวาย
2. กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ สตรีในเขตอำเภอพนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี ซึ่งสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน โดยเปิดตารางการสุ่มตัวอย่างยามาเน่ (Yamane.

1969 : 1088)พบว่า ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% จะได้กลุ่มตัวอย่าง 390 คน จากนั้นใช้ทุกตำบล เป็นกลุ่มตัวอย่าง แล้วสุ่มจำนวนกลุ่มตัวอย่างตามสัดส่วนขนาดของตำบล และเก็บข้อมูลตามกลุ่มอายุ จากคนที่พบไปจนครบตามจำนวนที่ต้องการ

3. ขอบเขตเนื้อหา ขอบเขตด้านเนื้อหาของการศึกษาค้นคว้านี้ ศึกษาความต้องการทางการศึกษานอกโรงเรียนของกลุ่มสตรี ในเขตอำเภอพนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี 3 ด้าน ดังนี้

3.1 ด้านความรู้พื้นฐาน

3.2 ด้านข่าวสารข้อมูล

3.3 ด้านทักษะอาชีพ

4. ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

4.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ อายุ สถานภาพการสมรส ระดับการศึกษา สถานภาพการทำงาน การเป็นสมาชิกกลุ่ม และลักษณะพื้นที่ที่อาศัย

4.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ความต้องการบริการทางการศึกษานอกโรงเรียน แบ่งออกเป็น 3 ด้าน ดังนี้

4.2.1 ด้านความรู้พื้นฐาน

4.2.2 ด้านข่าวสารข้อมูล

4.2.3 ด้านทักษะอาชีพ

คำนิยามศัพท์เฉพาะ

1. ความต้องการบริการทางการศึกษา หมายถึง ความต้องการทางด้านการศึกษา นอกโรงเรียน ซึ่งแบ่งความต้องการออกเป็น 3 ด้าน คือ

1.1 ด้านความรู้พื้นฐาน เป็นการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาเครื่องมือในการเรียนรู้ และความรู้ความสามารถที่เป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิต ตลอดจนเสริมสร้างความรู้และทักษะ สำหรับการศึกษาค้นคว้าในระดับสูงต่อไป

1.2 ด้านข่าวสารข้อมูล เป็นการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างกระบวนการเรียนรู้ ที่เป็นธรรมชาติในสังคม ซึ่งอาจดำเนินการโดยการพัฒนาแหล่งความรู้ และเครือข่ายการเรียนรู้

เพื่อเผยแพร่ข่าวสารข้อมูล และสารสนเทศ เช่น การจัดตั้งห้องสมุดประชาชน การสนับสนุนที่อ่านประจำหมู่บ้าน การจัดกิจกรรมเผยแพร่ความรู้ และวิทยาการโดยผ่านสื่อมวลชน หอกระจายข่าว นิทรรศการ การสนับสนุนผู้รู้ในชุมชน และสังคมเพื่อนำศักยภาพความชำนาญและภูมิปัญญา ทั้งภายในและภายนอกชุมชนมาเผยแพร่ต่อประชาชน

1.3 ด้านทักษะอาชีพ เป็นการพัฒนาความรู้ ทักษะ และเจตคติเพื่อประกอบอาชีพ โดยเน้นการพัฒนาอาชีพท้องถิ่น การสร้างผู้ประกอบการขนาดย่อม และอาชีพอิสระ การเสริมความพร้อมเพื่อรับจ้างในตลาดแรงงาน และการปรับปรุงอาชีพที่มีอยู่แล้วให้ได้ผลดียิ่งขึ้น ตัวอย่าง ได้แก่ การสอนทักษะอาชีพ และฝึกอาชีพต่าง ๆ

2. สภาพพื้นที่ของอำเภอพนมทวน แบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ ดังนี้

2.1 ในเมือง หมายถึง ชุมชนขนาดใหญ่ที่มีความพร้อมในด้านการคมนาคม การศึกษา เศรษฐกิจ และสังคม ค่อนข้างมีความพร้อมสูงอยู่ในเขตสุขภาพ

2.2 ในชนบท หมายถึง ชุมชนขนาดเล็ก ลักษณะในการสร้างที่อยู่อาศัยอยู่กระจัดกระจาย มีความพร้อมในด้านคมนาคม การศึกษา เศรษฐกิจ และสังคม ค่อนข้างต่ำอยู่นอกเขตสุขภาพ

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ ซึ่งได้นำเสนอ แบ่งเป็น 5 หัวข้อ ดังต่อไปนี้

1. ทฤษฎีและหลักการที่เกี่ยวข้องกับความต้องการทางการศึกษา
2. การศึกษานอกโรงเรียนในประเทศไทย
3. ลักษณะของอำเภอพนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี
4. นโยบายและแผนพัฒนาสตรีแห่งชาติ
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ทฤษฎีและหลักการที่เกี่ยวข้องกับความต้องการทางการศึกษา

1. ความหมายของความต้องการ สำหรับความหมายของความต้องการนั้นได้มีผู้ให้ความหมายไว้ต่าง ๆ กันดังนี้ โมห์มัด อับดุลกาเดร์ และสมจิตร สร้อยสุริยา (2520 : 3) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ความต้องการคือ สิ่งซึ่งเมื่อได้มาก็ช่วยให้รู้สึกดีใจ ชื่นใจ พอใจ และอาจช่วยให้เกิดความสำเร็จในชีวิต

ในทำนองเดียวกับ ฌรงค์ จริยวิทย์ยานนท์ และ ปรียานุช จริยวิทย์ยานนท์ (2526 : 36 - 37) กล่าวว่า ความต้องการคือ สภาวะความต้องการของสิ่งที่จะมาบำบัดความอหังการอันจะทำให้เกิดความพอใจ เช่น คนหิวทำให้เกิดภาวะที่อยากและความอยากจะพาไปสู่การกิน เมื่ออิ่มแล้วก็เกิดความพอใจภาวะความต้องการก็จะหมดไป ความต้องการเป็นสาเหตุของความไม่พอใจ คือ การที่คนเราเกิดความต้องการแต่ขาดสิ่งที่จะมาบำบัด ความต้องการจึงเกิดความไม่พอใจขึ้น แต่ถ้าได้รับสิ่งที่จะมาบำบัดความต้องการก็เกิดความพอใจ ดังนั้นความเป็นการให้ความหมายของธรรมชาติของความพอใจ และไม่พอใจ

ส่วนสุนทร โคตรบรรเทา (Kohrtbantau. 1978 : 25) ได้ให้ความหมายว่าความต้องการเป็นความแตกต่างระหว่างผลลัพธ์ (outcomes) ที่เป็นจริงกับผลลัพธ์ที่พึง

ประสงค์หรือความต้องการเป็นความแตกต่างระหว่างสภาพที่เป็นอยู่กับสภาพที่ควรจะเป็นแค่สุด (Houle. 1972 : 35) ได้ให้ความหมายว่าความต้องการเป็นเงื่อนไขหรือสภาพที่จำเป็นต้องได้รับการตอบสนองในบางสิ่ง มักจะใช้เพื่อแสดงถึงความขาดแคลนในบางสิ่งของบุคคล ความต้องการชนิดนี้บุคคลจะแสดงออกถึงความต้องการด้วยตนเองหรืออาจเกิดจากการที่คนอื่นเห็นว่าจำเป็นต้องได้รับการตอบสนองในบางสิ่ง

บอย และแจนส์ (Boyle and Jahns. 1970 : 61) ได้ให้คำจำกัดความของความ ต้องการว่า ความต้องการ คือ สภาพที่ปรากฏระหว่างสิ่งที่เป็นอยู่กับสิ่งที่จะให้เป็นไป ส่วนในท (Knight. 1975 : 3) ได้อธิบายสิ่งที่เป็นไปได้นั้น หมายถึงการค้นหาพฤติกรรมของบุคคลที่ทำการสำรวจนั้นของพฤติกรรมของบุคคลที่ทำการสำรวจนั้นว่า ปัจจุบันเป็นอย่างไร เมื่อเปรียบ เทียบพฤติกรรมที่ต้องการที่จะให้เป็นไปในอนาคต

2. หลักการปฏิบัติงานและแรงจูงใจ มาสโลว์ (Maslow. 1970 : 370 - 396) วางหลักไว้ว่า ผู้ปฏิบัติงานจะถูกจูงใจหรือกระตุ้นให้การทำงานเพื่อตอบสนองความต้องการ บางอย่างที่อยู่ภายในทฤษฎีนี้จะต้องอยู่สมมติฐานสำคัญ 3 ประการ คือ

2.1 มนุษย์มีความต้องการ และความต้องการจะมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของมนุษย์ ก็เฉพาะความต้องการที่ยังไม่ได้ตอบสนองความพอใจเท่านั้น จึงจะมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของ ความต้องการที่ได้รับการตอบสนองแล้ว จะไม่เป็นตัวจูงใจอีก

2.2 ความต้องการของบุคคลใดบุคคลหนึ่ง จะถูกจัดลำดับความสำคัญจาก ความสำคัญเบื้องต้นไปจนถึงความต้องการที่มีความสลับซับซ้อน

2.3 บุคคลที่มีความต้องการในลำดับต่อไป ก็ต่อเมื่อความต้องการในระดับต่ำกว่า ได้รับการตอบสนองความพอใจตามสมควรแล้ว

3. ลำดับความต้องการของมาสโลว์ ได้จัดลำดับความต้องการของมนุษย์ (Human Needs) ไว้เป็นชั้น ๆ ดังนี้

3.1 ความต้องการทางด้านร่างกาย (Physical Needs) เช่น ความหิว ความกระหาย ที่พักอาศัย เพศ ฯลฯ

3.2 ความต้องการทางด้านความปลอดภัยและมั่นคง (Need For Safety)

3.3 ความต้องการทางด้านสังคมหรือความรัก (Need For Love)

3.4 ความต้องการเกียรติ (Need For Self Esteem) เช่น การได้รับการยอมรับนับถือ

3.5 ความต้องการที่จะแสดงความสามารถของตนให้เกิดผลต่อสังคม (Need for Self Actualization)

4. ลำดับชั้นความต้องการของ โนลล์ (ส่วตัน วิณนวงศ. 2533 : 104 ; อ้างอิงมาจาก Knowles : 1970) เป็นนักการศึกษาผู้ใหญ่ที่มีชื่อเสียงชาวอเมริกัน ได้เสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการขั้นพื้นฐานของมนุษย์ แยกเป็น 6 ด้าน ดังนี้

4.1 ความต้องการทางกายภาพ (Physical Needs) เป็นสิ่งที่สามารถสังเกตเห็นได้ง่าย ส่วนมากมนุษย์เรามีความต้องการทางด้านนี้เพื่อความคงอยู่ของร่างกาย ในทางการศึกษาผู้ใหญ่คือ ความต้องการแลเห็น ความสุขสบาย การพักผ่อน

4.2 ความต้องการในการเจริญงอกงาม (Growth Needs) นักจิตวิทยาส่วนมากเห็นตรงกันว่า ความต้องการทางด้านนี้เป็นสิ่งสำคัญที่จะพาไปสู่ส่วนอื่น ๆ ของความต้องการ ซึ่งตรงกับความต้องการทางด้านนี้เป็นสิ่งสำคัญที่จะพาไปสู่ส่วนอื่น ๆ ของความต้องการ ซึ่งตรงกับความต้องการกระทำตนตามความสามารถ (Self-Actualization) ตามทฤษฎีของมาสโลว์นั่นเอง ผู้ใหญ่ที่มองไม่เห็นอนาคตของตนเองนั้นน่าสงสารมาก เพราะว่าการมองไม่เห็นความก้าวหน้าในอนาคตของตนเองทำให้คุณค่าอื่น ๆ ลดลงอย่างมาก จากการศึกษาพบว่าคนที่เกษียณอายุแล้ว สามารถทำงานให้เป็นประโยชน์ได้จะมีการปรับตัวได้ดีกว่าคนที่ไม่สามารถหาแนวทางอื่น ๆ ได้

4.3 ความต้องการได้รับความมั่นคงปลอดภัย (The Need For Security) เป็นที่ยอมรับกันมานานแล้วว่าสัตว์โลกมีสัญชาตญาณสำหรับการป้องกันตนเอง ความต้องการด้านความปลอดภัยทางด้านร่างกาย ถ้าหากความต้องการด้านความมั่นคงไม่ได้รับการตอบสนอง จะเกิดอาการทางพฤติกรรมตามมาด้วย คือ เกิดความรู้สึกไม่มั่นคง โดยการถอนตัวออกจากการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทั้งหลาย

4.4 ความต้องการได้รับประสบการณ์ใหม่ (The Need For New Experience) เมื่อคนแสวงหาความมั่นคง เขาต้องเผชิญภัยและการเสี่ยง คนเราจึงอาจจะเบื่อหน่ายต่องานประจำที่ซ้ำซาก (Routine) ดังนั้นเมื่อความต้องการด้านนี้เกิดสับสนขึ้นจะเกิดความว้าวุ่นใจ

จึงเกิดอาการทางพฤติกรรมเหนือสื่อนั้น ความต้องการได้รับประสบการณ์ใหม่ ๆ รวมทั้งแนวคิดใหม่ ๆ

4.5 ความต้องการทางด้านความรัก (The Need For Affection) ทุกคนต้องการได้รับความรัก รวมทั้งการได้รับผลสำเร็จ ในบางครั้งก็เป็นสาเหตุมาจากความต้องการด้านนี้ อาจจะเรียกได้ว่าเป็นความต้องการทางด้านสังคม มีการร่วมกันแสดงความคิดเห็นประสบการณ์ ความร่าเริง ความเศร้าโศก ถ้าหากความต้องการด้านนี้ไม่ได้รับการตอบสนองก็จะเกิดอาการ 2 ด้าน คือ การถอนตัวออกจากกลุ่ม หรือลักษณะก้าวร้าว แสดงอาการเป็นศัตรู

4.6 ความต้องการได้รับการยอมรับ (The Need For Recognition) มนุษย์ส่วนมากต้องการได้รับความรู้สึกที่ตัวเองมีคุณค่า ได้รับการยกย่องนับถือจากคนอื่น ๆ ในบางด้านของเขา ความต้องการด้านนี้ทำให้เขามีการรวมกลุ่มทางสังคมเป็นชุมชน สถาบันต่าง ๆ ทำให้เขาสามารถแสวงหาสถานการณ์และความสนใจจากสมาชิกในกลุ่มได้ด้วย

5. ความต้องการทางการศึกษา คูมส์ (Coombs. 1974 : 5) ได้แบ่งความต้องการทางการศึกษาของประชาชนออกเป็น 4 กลุ่ม คือ

5.1 ด้านการศึกษาทั่วไปหรือความรู้พื้นฐาน ได้แก่ การอ่านออกเขียนได้ การคิดเป็น ความเข้าใจในวิทยาศาสตร์เบื้องต้น และสิ่งแวดล้อม

5.2 ด้านการศึกษาเพื่อยกระดับความเป็นอยู่ในครอบครัว อนามัย โภชนาการ คหกรรมศาสตร์ การเลี้ยงดูเด็ก การวางแผนครอบครัว

5.3 การศึกษาเพื่อยกระดับความเป็นอยู่ของชุมชน ได้แก่ ความเข้าใจในการปกครองท้องถิ่น สหกรณ์

5.4 การศึกษาเพื่อประกอบอาชีพ ได้แก่ การพัฒนาความรู้ และลักษณะเฉพาะอย่างในการประกอบอาชีพที่สัมพันธ์กับความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจและความต้องการทางสังคม เป็นประโยชน์ต่อการดำรงชีวิตในสังคมปัจจุบัน

ดังนั้น ความต้องการทางการศึกษานอกโรงเรียน ประกอบด้วยความต้องการด้านความรู้ทั่วไป ด้านการศึกษาเพื่อยกระดับความเป็นอยู่ของครอบครัว ด้านการศึกษาเพื่อยกระดับความเป็นอยู่ของชุมชน และด้านการศึกษาเพื่อประกอบอาชีพ

6. ความต้องการทางการศึกษาของผู้ใหญ่ คิด (Kidd. 1973 : 273) จำแนกความต้องการทางการศึกษาของผู้ใหญ่ไว้ 7 ประการ

- 6.1 ความต้องการด้านสุขภาพ
- 6.2 ความต้องการด้านครอบครัวและความสัมพันธ์ในครอบครัว
- 6.3 ความต้องการด้านการเป็นผู้บริโภคและการยังชีพ
- 6.4 ความต้องการด้านความสัมพันธ์ทางสังคม
- 6.5 ความต้องการด้านอาชีพ
- 6.6 ความต้องการด้านความบันเทิง
- 6.7 ความต้องการสิ่งยึดเหนี่ยวจิตใจ

7. ประเภทงานการศึกษานอกโรงเรียน สำหรับกรมการศึกษานอกโรงเรียน ได้กำหนดประเภทงานการศึกษานอกโรงเรียนไว้ 3 ประเภทคือ

- 7.1 ประเภทความรู้พื้นฐาน
- 7.2 ประเภทบริการข่าวสารข้อมูล
- 7.3 ประเภทเพิ่มพูนความรู้และทักษะวิชาชีพ

การศึกษานอกโรงเรียนในประเทศไทย

ใน พ.ศ. 2522 ได้มีการจัดตั้งกรมการศึกษานอกโรงเรียนขึ้น ในกระทรวงศึกษาธิการ โดยยกกองการศึกษาผู้ใหญ่ จัดตั้งเป็นกองปฏิบัติการสำนักงานเลขานุการกรมกองพัฒนาการศึกษานอกโรงเรียนกองแผนงานและวิจัย และโอนศูนย์วิจัยเพื่อการศึกษา และศูนย์เทคโนโลยีทางการศึกษา จากกรมวิชาการมาสังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียน

กรมการศึกษานอกโรงเรียน มีหน้าที่และความรับผิดชอบตามที่ได้ระบุไว้ในคำชี้แจงขอตั้งกรม ดังนี้

1. จัดการศึกษานอกโรงเรียน เช่น การแก้ไขการไม่รู้หนังสือ ให้การศึกษาทดแทนแก่ผู้ที่ไร้โอกาสฝึกอบรมวิชาชีพพระยาศรีวิชัย จัดบริการส่งเสริมการอ่านจัดนิทรรศการทางการศึกษา การศึกษาทางสื่อมวลชน จัดการศึกษานอกโรงเรียนในรูปแบบที่เหมาะสมอื่นๆ

2. วางแผน วิจัยพัฒนา ฝึกอบรม และประสานงานการศึกษานอกโรงเรียน

3. อุดหนุน ส่งเสริม และให้บริการแก่หน่วยงานการศึกษานอกโรงเรียน ในการฝึกอบรมการพัฒนาหลักสูตร การประชุมสัมมนา

เนื่องจากได้มีศูนย์วิจัยเพื่อการศึกษา และศูนย์เทคโนโลยีทางการศึกษาเข้ามาในกรมการศึกษานอกโรงเรียน จึงทำให้งานการศึกษานอกโรงเรียนเดิมได้ขยายกว้างขึ้นรวมอย่างไรก็ตามกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน ก็คงจัดเป็น 3 กลุ่มใหญ่ๆ ตามแนวทางการศึกษาตลอดชีวิตที่ได้วางไว้แต่เดิม กล่าวคือ การศึกษาพื้นฐาน บริการข่าวสารข้อมูล และการเพิ่มทักษะและความรู้

การจัดการศึกษานอกโรงเรียน มีหลักการให้ประชาชนต้องเรียนรู้ตลอดชีวิตหรือเป็นการจัดการศึกษาตลอดชีวิต การจัดการศึกษาจึงต้องคำนึงการให้ต่อเนื่องกันนับตั้งแต่การให้ความรู้พื้นฐาน ที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตได้รับทราบ ข่าวสารข้อมูลที่ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมจากเอกสารสิ่งพิมพ์และสื่อความรู้ต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงคุณภาพชีวิตและได้รับการฝึกทักษะและวิชาชีพที่จำเป็นต่อการประกอบอาชีพอันเป็นการช่วยพัฒนาขีดความสามารถของประชาชนให้สูงขึ้น กรมการศึกษานอกโรงเรียนได้กำหนดแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อสนองตอบต่อกลุ่มเป้าหมาย 2 กลุ่มใหญ่ คือ กลุ่มผู้ที่ไม่มีโอกาสศึกษา และกลุ่มผู้พลาดโอกาสทาง

การศึกษา โดยมุ่งไปที่กลุ่มคนในเมืองและกลุ่มคนในชนบทจึงได้จัด กิจกรรมให้สอดคล้องกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย ในลักษณะของการให้การศึกษาตลอดชีวิตโดยจัดกิจกรรมประเภทต่าง ๆ ออกเป็น 3 ประเภทใหญ่ๆ ดังนี้ (กรมการศึกษานอกโรงเรียน. 2529 : 5 - 12)

1. การให้ความรู้พื้นฐาน ซึ่งเป็นการให้ความรู้เพื่อเป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิตมุ่งช่วยให้ผู้เรียนสามารถคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น มีเครื่องมือในการแสวงหาความรู้เพิ่มเติมและแสวงหาข้อมูลต่างๆ มาใช้ประกอบการตัดสินใจในการดำเนินชีวิตประจำวัน กิจกรรมประเภทนี้มีหลายลักษณะ ตั้งแต่ขั้นเริ่มต้นของการอ่านออกเขียนได้จนถึงระดับการศึกษาขั้นต่อเนื่องแยกได้ตามลำดับดังนี้

1.1 การรณรงค์เพื่อการเรียนรู้หนังสือ ถือว่าการสอนให้คนรู้หนังสือเป็นหน้าที่ของคนไทย ทุกคนที่รู้หนังสือจะต้องช่วยกันสอน ฉะนั้นการดำเนินงานโดยวิธีการระดมอัตรากำลังจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งรัฐและเอกชน ตลอดจนเอกบุคค ลุกลสอนแม่ พี่สอนน้อง เพื่อนบ้านสอนเพื่อนบ้าน เน้นการสอนแบบต่อต่อตัวหรือหนึ่งต่อหนึ่ง มีนักเรียน นิสิต นักศึกษา ฝึกหัด สามเษร ข้าราชการ ทหาร ตำรวจ และประชาชนทั่วไปเป็นอาสาสมัครโครงการนี้ถือว่าการช่วยเหลือสอนให้คนรู้หนังสือเป็นหน้าที่ และความรับผิดชอบของคนผู้รู้หนังสือทุกคน

1.2 การศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จขั้นพื้นฐาน เป็นการจัดการศึกษาสำหรับประชาชนที่ไม่รู้หนังสืออีกรูปแบบหนึ่งนอกจากมุ่งหวังให้อ่านออกเขียนได้ และรู้หน้าที่พลเมืองตามระบอบประชาธิปไตยแล้ว ยังเน้นในเรื่องของ กระบวนการของการคิดเป็น ผู้ที่เรียนจบการศึกษาประเภทนี้จะได้รับประกาศนียบัตรที่มีศักดิ์และสิทธิ์เท่ากับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ใช้เวลาเรียน 200 ชั่วโมง แบ่งออกเป็น 4 ประเภทย่อย คือ

1.2.1 การศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จขั้นเรียน ผู้ที่จะสอนการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ จะต้องได้รับการฝึกอบรมให้รู้หลักการเรียนการสอน ตามวิธีการของการจัดการศึกษาผู้ใหญ่ แบบเบ็ดเสร็จเสียก่อน เพราะการสอนจะเน้นการอภิปรายมากกว่าการสอนโดยการบอกเล่าหรืออ่านตามครูและส่วนใหญ่ผู้สอน จะเป็นครูประจำการในโรงเรียนประถมศึกษาแต่อาจใช้ครูนอกประจำการหรือวิทยากรอื่นๆ สอนบ้างที่เรียนนั้นแล้วแต่ความสะดวก แต่ส่วนมากก็ใช้สถานที่ของโรงเรียนเป็นที่สอน และมักจะสอนตอนเย็นหรือตอนกลางคืน และในบางแห่งก็มีการสอนนันทนาการในหน่วยทหารด้วย

1.2.2 การศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ ประเภทอาสาสมัครเดินสอนส่วนใหญ่ ใช้ครูประกาศนียบัตรหรือผู้ที่จบประกาศนียบัตรวิชาชีพที่ยังไม่มีงานทำเป็นผู้สอนครูเดินสอนจะต้องได้รับการฝึกอบรมก่อนออกไปสอนเช่นเดียวกัน การสอนนั้นจะไปสอนตามบ้านหรือตามสถานที่ซึ่งจะรวมกลุ่มได้สะดวก ครูเดินสอนนอกจากจะสอนประชาชนที่สมัครเรียน ยังต้องทำหน้าที่อย่างอื่นด้วยเช่น ให้ความรู้เกี่ยวกับการศึกษานอกโรงเรียนประสานงานการจัดทำหนังสือประจำหมู่บ้านและสำรวจข้อมูลในหมู่บ้าน เป็นต้น

1.2.3 การศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จสำหรับชาวเขา จัดในบริเวณที่มีชาวเขา ทางภาคเหนือ โดยใช้หลักสูตรแบบเรียนที่ได้พัฒนาขึ้นสำหรับชาวเขาโดยเฉพาะหลักสูตรจัดทำขึ้นตามสภาพปัญหาของชาวเขา สามารถใช้เรียนร่วมกันได้ทั้งเด็กและผู้ใหญ่ ครูผู้สอนเป็นชาวเขาซึ่งเคยได้รับการศึกษาอย่างต่ำ ม.ศ.3 และมีบางคนเคยศึกษาจนได้รับประกาศนียบัตรวิชาครูสร้างเป็นศูนย์ฯ หรือที่เรียกว่า "อาศรม" สำหรับใช้เป็นที่สอนและเป็นที่พักของครูบนภูเขาด้วย โดยชาวเขาเป็นผู้สร้างอาศรมเอง และทางราชการออกเงินสมทบส่วนหนึ่งไม่เกินห้าพันบาท แต่ละอาศรมจะมีครูทำหน้าที่สอน 1 คน และมีครูชาวเขาคือคนหนึ่งทำหน้าที่ในการนิเทศ ใน 5 คุ่ม (หมู่บ้าน) ซึ่งเป็นเสมือนครูพี่เลี้ยงของครูอาสาสมัครที่สอนชาวเขา

1.2.4 การศึกษาผู้ใหญ่สาธิตสามัญขึ้นต่อเนื่อง จัดเพื่อประชาชนที่ไม่มีโอกาสในโรงเรียนภาคปกติให้มีโอกาสศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมหลักสูตรการศึกษาประเภทนี้มี 3 ระดับ คือการศึกษานอกโรงเรียนระดับประถมศึกษา การศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ซึ่งในแต่ละระดับชั้นสามารถเรียนได้ทั้ง 3 วิธีเรียนคือ การเรียนแบบชั้นเรียน การเรียนแบบตนเองและการเรียนแบบทางไกล

2. กิจกรรมด้านการให้ข่าวสารและข้อมูล ซึ่งเป็นการจัดเพื่อให้ประชาชน มีนิสัยรักการอ่าน รู้จักศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองและพัฒนาตนเองให้มีความรู้ทันต่อเหตุการณ์ เพื่อเป็นข้อมูลในการตัดสินใจในชีวิตประจำวันในอันที่จะปรับปรุงชีวิตให้ดีขึ้น กิจกรรมประเภทนี้ได้แก่

2.1 การจัดห้องสมุดประชาชน เป็นการจัดการศึกษาในรูปแบบประสังคมเพื่อให้การศึกษากับประชาชนทุกเพศทุกวัยและทุกระดับการศึกษา เพื่อช่วยส่งเสริมให้ประชาชนมีนิสัยรักการอ่าน รู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ตลอดจนให้บริการข่าวสาร ข้อมูลต่างๆ ที่ทันต่อเหตุการณ์และความเปลี่ยนแปลงของสังคม ปัจจุบันมีห้องสมุดประชาชนซึ่งจัดในลักษณะต่างๆ มี

ทั้งห้องสมุดประชาชนจังหวัด ห้องสมุดประชาชนอำเภอ ห้องสมุดเคลื่อนที่ และห้องสมุดประชาชนตำบล ห้องสมุดจังหวัดนั้นจะเป็นฐานของการหมุนเวียนหนังสือ โดยจัดเป็นหน่วยรถเคลื่อนที่ นำหนังสือไปให้ประชาชนในชนบทได้อ่าน และในบางแห่งจะจัดหนังสือใส่หีบที่เรียกว่าหีบหนังสือเคลื่อนที่สู่ชนบท เคลื่อนย้ายไปตามจุดต่างๆ สำหรับห้องสมุดประชาชนอำเภอจะเป็นแหล่งบริการข่าวสาร ข้อมูลในหมู่บ้าน โดยการผลิตเอกสารสิ่งพิมพ์ที่เหมาะสมกับชาวชนบท ให้ได้มีหนังสือเอกสารอ่านเพิ่มขึ้น การจัดกิจกรรมในลักษณะนี้กำลังอยู่ระหว่างการทดสอบในบางอำเภอ ถ้าได้ผลดีจะได้ขยายไปยังห้องสมุดประชาชนอำเภอแห่งอื่นต่อไป ประชาชนในชนบทจะมีหนังสืออ่านและเอกสารสิ่งพิมพ์สำหรับศึกษาค้นคว้ามากยิ่งขึ้น

2.2 ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน ดำเนินงานโดยส่งเสริมให้ประชาชนในหมู่บ้านสร้างที่อ่านหนังสือขึ้น มีคณะกรรมการระดับหมู่บ้านทำหน้าที่รวบรวม จัดหาอาคารสถานที่ดูแลรับผิดชอบที่อ่านหนังสือ การรับ-การส่งหนังสือพิมพ์ โดยรัฐบาลจ่ายค่าหนังสือพิมพ์ให้ วันละ 2 ฉบับ/แห่ง หรือปีละ 2,190 บาท/แห่ง จากการประเมินผลทั่วไป ปรากฏว่าประชาชนในหมู่บ้านที่มีที่อ่านหนังสือ จะได้รับความรู้ ข่าวสารข้อมูลและความเคลื่อนไหวต่างๆ ตลอดจนตัวอย่างการพัฒนาทางสังคมและชีวิตที่เป็นประโยชน์ในการประกอบอาชีพ มากกว่าประชาชนที่อยู่หมู่บ้านที่ไม่มีที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านก็ยังมีปัญหามากในเรื่องของการรับส่งหนังสือพิมพ์และเอกสารอื่นๆ ที่จัดให้กับที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน สำหรับในกรณีที่มีที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านขาดเอกสารสิ่งพิมพ์ และหนังสืออ่าน นอกจากนี้ได้มีการรณรงค์ ทอรับบริจาคหนังสือ เมื่อวันที่ 8 กันยายน 2528 เพื่อให้ประชาชนในชนบทได้มีหนังสืออ่านเพิ่มเติม

ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน นอกจากสถานที่ซึ่งประชาชนมาอ่านหนังสือแล้วยังใช้เป็นศูนย์กลางแสดงเรื่องราว ความรู้และที่รวมของข่าวสารข้อมูลจากสื่อมวลชนและ ข้อมูลภายในหมู่บ้านนั้น ความสำเร็จของการจัดที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านขึ้นอยู่กับความร่วมมือของชาวบ้านเอง รัฐบาลเพียงให้ความช่วยเหลือด้านวิชาการและงบประมาณในการซื้อหนังสือพิมพ์ให้เป็นประจำเท่านั้นและที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านมีเป้าหมายที่จะขยายเข้าไปจัดตั้งขึ้นในวัด เพราะจะเป็นขยายเข้าไปจัดตั้งขึ้นในวัด เพราะจะเป็นประโยชน์ต่อประชาชน ในด้านพัฒนาความรู้ คุณธรรม และศีลธรรมของประชาชนได้เป็นอย่างดีด้วย

2.3 การจัดหน่วยวัสดุทัศนศึกษาประชาชนทำหน้าที่ทำข่าว ประกาศ บทความ และความรู้ต่างๆ ไปสู่ประชาชน ประชาสัมพันธ์ และเผยแพร่ผลงานของรัฐบาลออกไปสู่ประชาชนในชนบท ด้วยวิธีการนำภาพยนตร์ไปฉายตามท้องถิ่นต่างๆ ส่วนกำหนดเวลาและสถานที่ที่จะนำภาพยนตร์ไปฉายให้ประชาชนชมนั้น ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดจะได้แจ้งให้ทราบ สถานที่ออกปฏิบัติงานของหน่วยวัสดุทัศนศึกษา ส่วนใหญ่จะเข้าไปในหมู่บ้านชนบททางไกลความเจริญ หมู่บ้านสลัดกันไป ทั้งนี้เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนได้ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ได้รับความรู้ อันเป็นประโยชน์ พร้อมทั้งได้รับความบันเทิงควบคู่ไปด้วย

2.4 การผลิตหนังสือฝาผนัง มีการผลิตหนังสือฝาผนัง 2 ฉบับ ได้แก่ สารการศึกษา นอกโรงเรียนและสารการศึกษา นอกโรงเรียนฉบับประถมศึกษา จัดทำขึ้นเพื่อเผยแพร่ความรู้ด้วยการแนะนำเกี่ยวกับการประกอบอาชีพ โภชนาการ การอนามัย และการวางแผนครอบครัว การย้ายถิ่น เพศศึกษา กฎหมายในชีวิตประจำวัน ขนบธรรมเนียมประเพณีต่างๆ ของไทย ตลอดจนเผยแพร่ข่าวสารที่นำรู้จักทำเป็นภาษาและเนื้อเรื่องอย่างง่ายๆ เนื้อหาวิชาในแต่ละเรื่องก็นำมาเผยแพร่ในหนังสือพิมพ์ฝาผนัง สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้เป็นอย่างดีเหมาะสำหรับการประกอบอาชีพและการดำเนินชีวิตของสังคมชนบท นอกจากนั้นยังช่วยส่งเสริมการอ่านและป้องกันการลืมหืมหนังสือของประชาชนในชนบทด้วยหนังสือพิมพ์นี้ มีลักษณะเป็นแผ่นเดี่ยว แบบหนังสือปิดฝาผนัง (Wall paper) โดยมากจะส่งไปยังที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน วัด กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน สถานีอนามัยและโรงเรียนผู้ใหญ่ทุกแห่งทั่วประเทศ

2.5 การจัดรายการวิทยุโทรทัศน์ จัดเพื่อเสนอความรู้ในด้านที่เกี่ยวกับชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน เช่น อาชีพ การอนามัย กฎหมาย ขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรม และการปกครอง ลักษณะของรายการที่จัดมีหลายลักษณะ เช่น บทสนทนา บทสัมภาษณ์ การอภิปราย และบทละคร โดยออกอากาศทางสถานีวิทยุและโทรทัศน์หลายสถานี รวมทั้งสถานีวิทยุในส่วนภูมิภาคด้วย นอกจากนั้นยังจัดรายการวิทยุโรงเรียน เพื่อเสริมการเรียนการสอนของนักเรียน ในโรงเรียนประถมศึกษาจัดรายการสอนพูดภาษาไทยแก่ชาวไทลื้อสุลิมิน 4 จังหวัดภาคใต้ด้วย

2.6 การผลิตรายการวิดีโอเพื่อการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการได้อนุมัติให้กรมการศึกษานอกโรงเรียน จัดตั้งศูนย์ผลิตรายการวิดีโอเพื่อการศึกษาขึ้น เพื่อทำหน้าที่ใน

การผลิตรายการวิดีโอเทปเพื่อการศึกษาทั้งในและนอกระบบโรงเรียน หนังสือนี้อาจยังอยู่ในระหว่างเตรียมการ จะสามารถให้บริการแก่หน่วยงานต่างๆ ได้ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2529 ซึ่งในการให้บริการนั้น เน้นในเรื่องของการผลิตรายการเพื่อการศึกษาเท่านั้น และจะกระจายงานไปยังศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาค ทั้งนี้เพราะปัจจุบันมีโทรทัศน์และวิดีโอเพื่อการศึกษาขึ้น ก็เพื่อที่จะจัดทำหรือผลิตรายการโทรทัศน์และวิดีโอเทปให้เป็นประโยชน์ในด้านการศึกษากับนักเรียนและประชาชนให้มากที่สุด

2.7 การจัดนิทรรศน์วิทยาศาสตร์และท้องฟ้าจำลองกรุงเทพฯ ท้องฟ้าจำลองกรุงเทพฯ ซึ่งมีเพียงแห่งเดียวในประเทศไทย เปิดบริการให้ความรู้ทางด้านดาราศาสตร์และอวกาศ จัดกิจกรรมในลักษณะของการแสดงทางท้องฟ้าและจัดนิทรรศการเกี่ยวกับดาราศาสตร์และอวกาศ ซึ่งนักเรียน นิสิต นักศึกษา และประชาชนที่สนใจเข้าชมได้ ส่วนนิทรรศน์วิทยาศาสตร์นั้นจัดให้บริการความรู้ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี โดยจัดในรูปแบบของนิทรรศการทั้งแบบถาวร และชั่วคราว นอกจากนั้นยังจัดเป็นหน่วยเคลื่อนที่ไปตามต่างจังหวัด ให้นักเรียนและประชาชนทั่วไปเข้าชมศึกษาหาความรู้ด้วย และในขณะนี้กำลังอยู่ในระหว่างขั้นเตรียมการขอขานนิทรรศน์ธรรมชาติวิทยาอีกด้วย

3. การให้ทักษะและวิชาชีพ งานการศึกษานอกโรงเรียนสาธิตอาชีพได้รับการพัฒนามาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2494 ด้วยการส่งครูวิชาชีพเข้าไปพำนักรักษาในหมู่บ้าน เพื่อสอนวิชาชีพที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตและเพิ่มพูนรายได้ ต่อมาได้พัฒนากิจกรรมเป็นกิจกรรมการเรียนการสอน 2 ประเภท คือ การสอนตามหลักสูตรระยะสั้นระหว่าง 30-300 ชั่วโมง กับการสอนแบบกลุ่มสนใจที่ใช้ระยะเวลาไม่เกิน 30 ชั่วโมง จากการจัดการศึกษานอกโรงเรียนสาธิตอาชีวดังกล่าว ไม่สนองต่อสภาวะเศรษฐกิจในปัจจุบันและแผนพัฒนาการศึกษาระยะที่ 6 ซึ่งรัฐมุ่งเน้นการพัฒนาประชาชนให้พึ่งตนเอง มีความสามารถที่จะพัฒนาคุณภาพชีวิตด้านต่างๆ ส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระและการมีงานทำในชนบท กรมการศึกษานอกโรงเรียน จึงได้เปลี่ยนนโยบายการจัดการศึกษาสาธิตอาชีวะที่เน้นทักษะอาชีพ มาเป็นการจัดการศึกษานอกโรงเรียนเพื่อพัฒนาอาชีพ โดยมีหลักการว่า "เป็นการให้การศึกษาด้านอาชีพแก่ประชาชนที่อยู่นอกระบบโรงเรียนที่ขาดโอกาส เพื่อให้เห็นช่องทางทำมาหากินคิดเป็น แก้ปัญหาเป็น มีความรู้ ทักษะและทัศนคติที่ดีในการทำงาน และการประกอบอาชีพอิสระ รับจ้างในตลาดแรงงาน หรือปรับปรุงชีวิตความเป็นอยู่ของตนเอง และชุมชน โดยการจัดหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอน ให้มีความยืดหยุ่นเหมาะสม

กับสภาพและความต้องการของบุคคลและชุมชน โดยให้เสริมรับกับการจัดกิจกรรมการศึกษา
นอกโรงเรียนรูปแบบอื่นๆ ตามแนวทางการจัดการศึกษาตลอดชีวิต”

จุดมุ่งหมายการจัดการศึกษานอกโรงเรียนเพื่อพัฒนาอาชีพ (กรมการศึกษานอกโรงเรียน.
2532 : 16)

1. เพื่อพัฒนาประชาชนให้มีความรู้ ความเข้าใจในโลกของงานอาชีพ รู้จักเข้าใจตนเองและสังคม มองเห็นช่องทางประกอบอาชีพ

2. เพื่อจัดประสบการณ์การเรียนรู้ประเภทต่างๆ ให้ผู้เรียนได้มีความรู้ ความเข้าใจ และทักษะเท่าที่จำเป็นในอาชีพที่ตัดสินใจและทำเสาะแสวงหาข้อมูลจากแหล่งวิชาการต่างๆ ได้

3. เพื่อสร้างโอกาสให้บุคคลและกลุ่มบุคคล เข้าสู่อาชีพอย่างสัมพันธ์ กับส่วนแบ่งของตลาดอาชีพและแรงงานที่มีอยู่

4. เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้สามารถปรับตัว ปรับอาชีพ และพัฒนาอาชีพไปอย่างต่อเนื่อง
จากแนวทางการศึกษานอกโรงเรียน กระทรวงศึกษาธิการจึงได้กำหนดนโยบายการจัดการศึกษานอกโรงเรียนไว้ (กองพัฒนาการศึกษานอกโรงเรียน. เอกสารทางวิชาการ ลำดับที่ 46/25 ม.ป.ป. : 2 - 3) ดังนี้

1. เร่งรัดและสนับสนุนการศึกษานอกโรงเรียนในรูปแบบต่างๆ เพื่อเปิดโอกาสให้บุคคล
มีโอกาสดำเนินการศึกษาค้นคว้า โดยเฉพาะอย่างยิ่งเพื่อประโยชน์แก่ผู้ที่ไม่ได้มีโอกาสรับการศึกษา
ในระบบโรงเรียน

2. ให้มีการประสานงานระหว่างหน่วยงานต่างๆ ทั้งของรัฐและเอกชน ที่จัดการศึกษา
นอกโรงเรียน เพื่อให้การศึกษานอกโรงเรียนเป็นการศึกษาที่เข้าถึงประชาชนส่วนใหญ่ของ
ประเทศและให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น

3. จัดรูปแบบและเนื้อหาวิชาทั้งด้านสามัญและอาชีพ เพื่อตอบสนองความต้องการของ
ประชาชนในท้องถิ่น

4. ส่งเสริมให้หน่วยงานที่จัดการศึกษานอกโรงเรียน มีการวิจัยติดตาม และสร้าง
เสริมมาตรฐานเหมาะสมกับชุมชนให้เป็นประโยชน์แก่สังคม

5. ส่งเสริมให้สื่อมวลชนต่างๆ ที่มีอยู่แล้วให้มีบทบาทในการส่งเสริมการศึกษาทั้งใน
และนอกโรงเรียนอย่างกว้างขวาง โดยเฉพาะใช้สถานีวิทยุที่มีอยู่แล้วทั่วประเทศ จัดรายการ

เพื่อเผยแพร่ความรู้ของประชาชนให้มากขึ้น โดยเน้นรายการที่เป็นประโยชน์แก่การดำรงชีวิต
คุณธรรมและสร้างทัศนคติที่ดีแก่ประชาชน

6. ส่งเสริมและสนับสนุนให้ท้องถิ่น เอกชน กลุ่มชน ร่วมรับภาระในการให้บริการ
เด็กก่อนวัยเรียน โดยเฉพาะในชนบทในแหล่งเสื่อมโทรมและในชนบทที่หนาแน่นพร้อมทั้งเร่งส่ง
เสริมให้ความรู้แก่บิดามารดาในการอบรมเลี้ยงดูเด็ก โดยอาศัยสื่อมวลชนและสถาบันทั้งของรัฐ
และเอกชนที่เกี่ยวข้อง

7. ปรับปรุงคุณภาพของการศึกษานอกโรงเรียน โดยเน้นด้านบุคลากรให้มีความรู้ ความ
ชำนาญในการจัดการศึกษา รวมทั้งสนับสนุนการจัดสรรและใช้ทรัพยากรสำหรับการศึกษานอกโรงเรียนให้เหมาะสม

8. เร่งรัดและหาทางให้ธุรกิจเอกชน มูลนิธิและสมาคม มีบทบาทร่วมมือกับรัฐในการ
จัดการศึกษานอกโรงเรียนให้มากยิ่งขึ้น

9. ส่งเสริมให้มีการกระจายอำนาจ การบริหารการศึกษานอกโรงเรียน ไปยังส่วน
ภูมิภาคและปรับปรุงการบริหารในระดับจังหวัดให้คล่องตัวยิ่งขึ้น

10. ส่งเสริมและสนับสนุนให้สถานศึกษาทุกระดับและทุกประเภท ให้บริการทางการศึกษา
นอกโรงเรียนให้แก่ประชาชนมากยิ่งขึ้น

11. ส่งเสริมให้ประชาชนมีความสามารถและมีโอกาสที่จะร่วมในการดำเนินงานการ
ศึกษานอกโรงเรียน เพื่อให้ตรงกับความต้องการ และเหมาะสมกับสภาพความเป็นอยู่ของ
ประชาชนแต่ละท้องถิ่น

12. ส่งเสริมและจัดการศึกษานอกโรงเรียน ให้มีความประสานสัมพันธ์อย่างใกล้ชิด
ซิดกับการศึกษาในโรงเรียนและเสริมสร้างให้ต่อเนื่องเพียงพอกับสิ่งที่การศึกษาในระบบได้สร้าง
ความรู้พื้นฐานไว้

13. เร่งปรับปรุงกลไกการจัดการศึกษานอกโรงเรียน ในระดับท้องถิ่นให้สอดคล้อง
กับแผนพัฒนาระดับท้องถิ่น เพื่อให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาของตนเองอย่างแท้จริง

นโยบายและจุดเน้นของกรมการศึกษานอกโรงเรียน ประจำปีงบประมาณ 2538 (ศูนย์
การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดราชบุรี. 2538 : -4)

1. การศึกษาพื้นฐาน (400,000 คน)

1.1 มุ่งจัดการศึกษากับผู้ไม่รู้หนังสือไทย ในกลุ่มผู้ที่อ่านหนังสือไม่ออกเขียนหนังสือไม่ได้ และฟื้นฟูประสิทธิภาพการรู้หนังสือของผู้ที่ลืมหนังสือ เพื่อให้มีความรู้พื้นฐานในการใช้ภาษาไทยสำหรับการติดต่อสื่อสาร ตลอดจนแสวงหาความรู้เพิ่มเติม รวมทั้งเกิดความภูมิใจในความเป็นคนไทย

1.2 มุ่งจัดการศึกษาสำหรับผู้ที่ไม่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งเป็นผู้ขาดโอกาสในกลุ่มเปราะบาง เกษตรกร กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้นำท้องถิ่น ประชาชนชายแดน ชนต่างภาษา และวัฒนธรรม ทหารกองประจำการ ผู้ต้องขัง สตรี และคนพิการ เพื่อยกระดับความรู้และพัฒนาคุณภาพชีวิต ตลอดจนเปิดโอกาสให้ได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึง ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาประเทศโดยรวม

2. การศึกษาระดับมัธยมศึกษา (2,050,000 คน)

2.1 เร่งจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ตามหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ตอนปลาย และประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปอ.) ในกลุ่มเปราะบาง ผู้จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และไม่ได้ศึกษาต่อ เด็กด้อยโอกาสทางการศึกษา ทหารกองประจำการ ผู้ต้องขัง กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้นำท้องถิ่น เกษตรกร ผู้ใช้แรงงาน ประชาชนชายแดน สตรี และคนพิการ เพื่อตอบสนองการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศ

2.2 ส่งเสริมโอกาสทางการศึกษากับผู้ที่อยู่นอกระบบโรงเรียน โดยเพิ่มมาตรการต่างๆ ในรูปแบบส่งเสริมการเจาะลึกกลุ่มเปราะบางและมาตรการอื่นๆ ที่มุ่งใจมาเรียน

2.3 ส่งเสริมการเทียบโอนความรู้ทั้งวิชาสามัญ วิชาคุณภาพชีวิตและวิชาอาชีพ ให้กับกลุ่มเปราะบางนอกระบบโรงเรียน โดยเสนออย่างถึงบุคคลที่มีประโยชน์หรือความรู้ ความชำนาญเฉพาะด้านหรือได้รับบริการจากหน่วยงานอื่น ให้นำหลักฐานหรือความรู้ความชำนาญนั้น มาสอบวัดเพื่อเทียบโอนตามหลักสูตรของกรมการศึกษานอกโรงเรียน ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษา และหลักสูตรอาชีพ ซึ่งมีศักดิ์และสิทธิ์เช่นเดียวกับการศึกษาในระบบโรงเรียน

3. การศึกษาอาชีพ (550,000 คน)

3.1 ส่งเสริมและประสานงานจัดการศึกษาอาชีพ ร่วมกับโรงงานและสถานประกอบการ ให้กับกลุ่มเปราะบาง ผู้ใช้แรงงานที่มีพื้นฐานความรู้ต่ำกว่ามัธยมศึกษา ผู้ที่จบชั้นประถมศึกษา

ปีที่ 6 และไม่ได้ศึกษาต่อ สตรีและเกษตรกร ให้ได้รับความรู้และทักษะที่จำเป็นต่อการทำงานในสถานประกอบการ

3.2 ส่งเสริมและประสานงานการจัดการศึกษาวิชาอาชีพและอาชีพอิสระร่วมกับหน่วยงานพัฒนาอื่นๆ ให้กับกลุ่มเป้าหมายเกษตรกร ผู้นำท้องถิ่นประชาชนชาวนนทบุรี ช่างชุมชนแออัด สตรีเยาวชน คนพิการ ผู้ต้องขัง ทหาร กองประจำการ และกลุ่มเป้าหมายที่เกี่ยวข้อง โดยเน้นทักษะในเรื่องการจัดการ การตลาด คุณธรรมจริยธรรม เพื่อให้สามารถเรียนรู้และนำไปใช้ได้อย่างครบวงจร

3.3 ส่งเสริมให้มีการเรียนการสอนวิชาชีพโดยการศึกษาทางไกล เพื่อรองรับหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช. ทางไกล)

3.4 ส่งเสริมการสอนภาษาต่างประเทศและภาษาไทย สำหรับกลุ่มเป้าหมายที่ดำเนินกิจการในเชิงธุรกิจ และส่งเสริมความสัมพันธ์ตามแนวบริเวณชายแดน เพื่อให้สามารถติดต่อสื่อสารในทางธุรกิจการค้า แลกเปลี่ยนทางวิชาการ และวัฒนธรรมประเพณีให้ได้ดียิ่งขึ้น

4. การให้บริการข่าวสารข้อมูล

4.1 มุ่งพัฒนาระบบการให้บริการของห้องสมุดประชาชนทุกระดับ ประเภทให้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามอัธยาศัยเพื่อส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพชีวิต และการปรับตัวให้ทันต่อความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม

4.2 ส่งเสริมให้โรงเรียนประถมศึกษาในระดับตำบล จัดศูนย์การเรียนรู้ชุมชน เพื่อให้บริการหนังสือและกิจกรรมการเรียนรู้ ตามหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนแก่ประชาชนในระดับตำบล

4.3 ส่งเสริมให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน โดยให้มีความยืดหยุ่นเหมาะสมกับสภาพและความต้องการของชุมชน

4.4 ส่งเสริมให้สื่อมวลชน ชุมชนและหน่วยงานต่างๆ สร้างสรรค์กิจกรรมในการให้ความรู้เฉพาะเรื่องโดยการฝึกอบรม การจัดนิทรรศการ หนังสือพิมพ์แผ่นพับ ภาพยนตร์ หอกระจายข่าว ฯลฯ เพื่อให้บริการการศึกษาตามอัธยาศัยแก่ประชาชน

5. เทคโนโลยีทางการศึกษา

5.1 มุ่งจัดการศึกษา โดยนำระบบดาวเทียมมาใช้ในการจัดการศึกษาทางไกล

เพื่อเสริมการจัดการศึกษานอกโรงเรียน การศึกษาตามอัธยาศัยและการศึกษาในระบบโรงเรียน โดยจัดให้มีงานรับสัญญาควาเทียม เพื่อการศึกษาในพื้นที่ชนบทเป้าหมายตลอดจนส่งเสริมให้มีการนำรายการวิทยุและโทรทัศน์ ออกเผยแพร่ทางสื่อชนบทอื่นๆ

5.2 มุ่งเน้นการจัดการศึกษา โดยใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาในลักษณะวิทยุโรงเรียน วิทยุเพื่อการศึกษา โทรทัศน์เพื่อการศึกษาและระบบทางไกลผ่านดาวเทียม เพื่อการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนและเสริมการศึกษาในระบบโรงเรียน โดยปรับปรุงในด้านคุณภาพ ให้มีความเหมาะสมและทันต่อความเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจและสังคมตลอดจนพัฒนาศักยภาพ การผลิตรายการของศูนย์ผลิตรายการโทรทัศน์และวิทยุทัศน์และวิดีโอเทปเพื่อการศึกษา

5.3 มุ่งจัดและผลิตรายการโทรทัศน์ วิทยุและวิดีโอเทป เพื่อสนับสนุนการจัดการศึกษา โดยจะให้บริการกับผู้เรียนในหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน การศึกษาในระบบโรงเรียน และประชาชนทั่วไป

6. วิทยาศาสตร์เพื่อการศึกษา

6.1 ส่งเสริมให้ประชาชน มีความรู้ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีอย่างกว้างขวาง เพื่อนำความรู้ไปพัฒนาประเทศตามความเหมาะสมและสอดคล้องกับการพัฒนาสังคมของประเทศ โดยจัดให้มีศูนย์วิทยาศาสตร์เพื่อการศึกษาจังหวัด

6.2 จัดการศึกษาทางด้านวิทยาศาสตร์ เน้นหนักในด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ศึกษาศาสตร์และอวกาศ โดยศูนย์วิทยาศาสตร์เพื่อการศึกษาแห่งชาติในเขตรังสิตเน้นหนักในด้าน ธรรมชาติวิทยาสิ่งแวดล้อมและศูนย์วิทยาศาสตร์เพื่อการศึกษาเคลื่อนที่

6.3 ส่งเสริมการเรียนรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สำหรับการศึกษา นอกโรงเรียน เพื่อส่งเสริมการศึกษาในโรงเรียนและการศึกษาตามอัธยาศัย โดยเน้นหนักการพัฒนาอุทยานวิทยาศาสตร์พระจอมเกล้าฯ ๘ หัวกอ

6.4 ส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนวิชาวิทยาศาสตร์ และวิทยาศาสตร์เพื่อการศึกษา โดยวิธีการศึกษานอกโรงเรียน เพื่อเป็นพื้นฐานให้ประชาชนสามารถประยุกต์ใช้ความรู้ หรือวิชาการทางด้านวิทยาศาสตร์ในการดำรงชีวิต ซึ่งจะตอบสนองกับการพัฒนาสังคมและเศรษฐกิจ ของประเทศไทยส่วนรวม

7. การพัฒนาคุณภาพการศึกษานอกโรงเรียน

7.1 มุ่งพัฒนาระบบการเรียนการสอนโดยอาศัยนวัตกรรมและเทคโนโลยีใหม่ๆ และกระบวนการวิจัยเพื่อติดตามและประเมินผลเข้ามาสนับสนุนโดยเฉพาะอย่างยิ่งการพัฒนาชุดการเรียนการสอน ตามหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญทุกระดับ และวิธีการเรียน

7.2 มุ่งพัฒนาศาสตร์และศิลป์ของการศึกษานอกระบบโรงเรียนโดยนำไปสู่การปฏิบัติที่เป็นประสบการณ์ที่มีคุณค่า เพื่อการเป็นผู้นำทางด้านวิชาการศึกษานอกระบบโรงเรียนควบคู่ไปกับมาตรฐานทางวิชาการ ของมหาวิทยาลัยที่เปิดสอนวิชาการศึกษานอกโรงเรียนและการศึกษาผู้ใหญ่

7.3 มุ่งพัฒนาบุคลากรกรมการศึกษานอกโรงเรียน ให้มีความสามารถทางการศึกษาในการจัดการเรียนการสอน การดำเนินงานในรูปของโครงการ การประสานงานและการบริหารงาน ตลอดจนการพัฒนาบุคลากรจากหน่วยงานอื่น ทั้งภาครัฐและเอกชนให้สามารถเป็นเครือข่ายในการจัดการศึกษานอกโรงเรียน

7.4 ส่งเสริมและพัฒนาระบบเครือข่าย การดำเนินงานการศึกษานอกโรงเรียน ทั้งภาครัฐและเอกชน และสื่อมวลชนในการจัดการศึกษานอกโรงเรียนการศึกษาดมอิตยาศิษและเสริมการศึกษาในระบบโรงเรียน

✓ การศึกษานอกระบบโรงเรียนมีผลดีต่อการจัดการศึกษาในปัจจุบัน ดังจะเห็นได้จาก (วิไล ตั้งจิตสมคิด. 2531 : 48 - 49)

1. ประหยัดเวลาแก่ผู้เรียน เพราะผู้เรียนไม่ต้องเข้าเรียนตามหลักสูตรระยะยาว ซึ่งกำหนดรายวิชาไว้รวมๆ ซึ่งอาจจะไม่ตรงกับความต้องการของผู้เรียนอย่างแท้จริง แต่การเรียนนอกระบบโรงเรียน ผู้เรียนสามารถเลือกเรียนตามความสนใจของตน เมื่อจบออกไปแล้วก็สามารถปฏิบัติงานได้ทันที เช่น หลักสูตรช่างวิทย์ โทรทัศน์ หลักสูตรภาษา A.U.A. เป็นต้น
2. ประหยัดค่าใช้จ่ายต่างๆ สามารถประหยัดค่าใช้จ่ายในด้านการเดินทาง ค่าวัสดุ อุปกรณ์และค่าเล่าเรียน

3. ให้โอกาสแก่ผู้เรียนได้กว้างขวาง เพราะหลักสูตรการศึกษานอกระบบโรงเรียนสามารถยืดหยุ่นให้ผู้เรียนได้เหมาะสมกับโอกาสที่ผู้เรียนจะมาเรียนได้ เมื่อเรียนแล้วเกิดความจำเป็นด้วยสาเหตุใด ๆ ก็ตาม อาจจะหยุดเรียนระยะหนึ่ง เมื่อต้องการจะเรียนกลับก็กลับเรียนใหม่อีกครั้ง สามารถทำได้สะดวก

4. ตรงตามความประสงค์ของผู้เรียน ทั้งนี้เพราะมีวิชาให้เลือกเรียนได้ตามความสนใจ ผู้เรียนที่มาเรียนประสงค์จะนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ทางใด ก็สามารถเลือกเรียนได้ทันทีไม่เหมือนหลักสูตรการศึกษาในระบบโรงเรียนตามปกติ ซึ่งจะต้องกำหนดว่าผู้เรียนจะต้องรู้อะไรมาก่อนหรือได้รับประกาศนียบัตรระดับใดมาก่อน จึงจะเข้าศึกษาต่อตามหลักสูตรนั้นได้

5. สัมพันธ์กับการนำไปใช้ได้ ในหน้าที่การงานหรือวิชาชีพที่ทำอยู่โดยตรง เช่น ฝึกอบรมด้านการเกษตรแก่กลุ่มเกษตรกร เกษตรกรก็สามารถนำความรู้ ไปใช้ในการทำการเกษตรได้โดยตรง

6. ให้ผลประโยชน์ในระยะเวลาอันสั้น ผลของการเรียนรู้จากการศึกษานอกระบบโรงเรียน จะเห็นผลได้ในระยะสั้นและเป็นผลที่ได้รับโดยตรงแก่ตัวผู้เรียนกล่าวคือขณะเรียนหรือเรียนจบแล้วก็สามารถใช้ประโยชน์จากความรู้ที่เรียนมาได้ทันที เป็นผลประโยชน์ปัจจุบันทันตาเห็นไม่ต้องรอผลในอนาคต

ในปี พ.ศ. 2536 กรมการศึกษานอกโรงเรียนได้ใช้ผลการดำเนินงานที่เสนอโดยกองแผนงานและวิจัย กับกองปฏิบัติการประกอบการศึกษา ปรับเปลี่ยนรูปแบบ และภารกิจของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนใหม่ เพื่อจัดบริการการศึกษานอกโรงเรียนประเภทต่างๆ ให้กับกลุ่มเป้าหมายระดับต่างๆ และครอบคลุมพื้นที่ต่างๆ ให้มากที่สุด โดยการจัดตั้งศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ/กิ่งอำเภอ จำนวน 789 แห่ง ครอบคลุมทุกพื้นที่ทั่วประเทศ (ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ. 2536 : 2)

ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ (กรมการศึกษานอกโรงเรียน. 2536 : 144) เป็นสถานศึกษาบริหารในราชการส่วนกลางสังกัด ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ซึ่งมีการปฏิบัติงานดังนี้

1. จัด และให้บริการการศึกษานอกโรงเรียน การศึกษาเพื่อเสริมในระบบโรงเรียน และการศึกษตามอัธยาศัย ตามความต้องการและสภาพปัญหาท้องถิ่น

2. จัดและประสานให้มีศูนย์การเรียน หน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนเพื่อเป็นเครือข่ายการบริหารการศึกษานอกโรงเรียนได้อย่างกว้างขวาง และทั่วถึงและส่งเสริมให้ชุมชนจัดการศึกษาในลักษณะศูนย์การศึกษาชุมชน เพื่อเป็นศูนย์กลางในการจัดการศึกษาวางแผน และปรับการศึกษาต่อสามารถกินชุมชนและระหว่างชุมชน

3. สนับสนุนสิ่งจำเป็นต่างๆ ที่ใช้ในการดำเนินงานการศึกษาของโรงเรียนของเครือข่ายทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อให้เกิดกระบวนการเรียนการสอนและการบริการแก่กลุ่มเป้าหมาย

4. กำกับ ดูแล และรายงานผลการดำเนินงานการศึกษาของโรงเรียน

ลักษณะของอำเภอพนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี

1. สภาพทั่วไป อำเภอพนมทวน เป็นดินแดนชุมชนที่มีมาช้านานควบคู่กับประวัติศาสตร์ความเป็นมาของชุมชนชาวกาญจนบุรี ผลิตปาล์มและสำริด ชวาน หินขัด เครื่องปั้นดินเผา และวัตถุโบราณอื่น ๆ อีกมากมายที่หมู่บ้านคอนคาเพชร ตำบลพนมทวน

อำเภอพนมทวน เป็นอำเภอหนึ่งในสามอำเภอยุคแรกตั้งจังหวัดกาญจนบุรี เดิมชื่อว่า อำเภอเหนือ เนื่องจากเป็นชุมชนที่อยู่ทางทิศเหนือของที่ตั้งจังหวัด ต่อมาปีพุทธศักราช 2374 ในสมัยรัชกาลที่ 3 แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ ทรงแบ่งเขตจังหวัดกาญจนบุรีเป็นอำเภอบ้านทวน ตามชื่อหมู่บ้านที่ตั้งอำเภอ

ปีพุทธศักราช 2428 สมัยรัชกาลที่ 5 ได้มีการปรับปรุงปกครองหัวเมืองใหม่และอำเภอบ้านทวน ได้เปลี่ยนเป็นอำเภอพนมทวน เพื่อให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ที่มีภูเขา (พนม,ภูเขา) และแม่น้ำไหลทวนไปทางทิศเหนือ

2. ขนาดและที่ตั้ง อำเภอพนมทวน เป็นอำเภอขนาดกลางตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือ ของจังหวัดกาญจนบุรี ที่ว่าการอำเภอตั้งอยู่ริมถนนสายกาญจนบุรี-อุททอง กิโลเมตรที่ 24 หมู่ที่ 3 ตำบลพนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี มีอาณาเขตติดต่อกับอำเภอต่าง ๆ ดังนี้

ทิศเหนือ	- ติดต่อกับอำเภอห้วยกระเจา
ทิศใต้	- ติดต่อกับอำเภอด่านมะขามเตี้ย, อำเภอท่ามะกา
ทิศตะวันออก	- ติดต่อกับอำเภออุททอง, อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี
ทิศตะวันตก	- ติดต่อกับอำเภอบ่อพลอย

3. ลักษณะภูมิประเทศและลักษณะภูมิอากาศ อำเภอพนมทวนมีพื้นที่ประกอบด้วยพื้นที่หลายประเภทประกว้กัน คือ พื้นที่ทางทิศใต้เป็นที่ราบสูงป่าโปร่งและมีภูเขาบางส่วนด้านทิศตะวันออกเป็นที่ราบลุ่มเหมาะแก่การเพาะปลูกพืชไร่ และทำนาข้าว ลักษณะภูมิอากาศของอำเภอพนมทวนมีลักษณะคล้ายภูมิอากาศทั่วไปของจังหวัดกาญจนบุรี ฤดูกาลของอำเภอพนมทวน แบ่งออกเป็น

3 ฤดู คือ

- ฤดูร้อน อากาศร้อนและแห้งแล้ง เริ่มตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์-เดือนพฤษภาคม
- ฤดูฝน ฝนมักไม่ตกตามฤดูกาลและมีปริมาณน้ำน้อย เริ่มตั้งแต่เดือนมิถุนายน-เดือนตุลาคม
- ฤดูหนาว อากาศเย็น เริ่มตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน-เดือนมกราคม

4. การปกครอง อำเภอพนมทวนแบ่งเขตการปกครองออกเป็น 8 ตำบล 89 หมู่บ้าน

4.1 ตำบลพนมทวน	จำนวน	11	หมู่บ้าน
4.2 ตำบลหนองโรง	จำนวน	16	หมู่บ้าน
4.3 ตำบลทุ่งสมอ	จำนวน	4	หมู่บ้าน
4.4 ตำบลคอนเฒ่า	จำนวน	8	หมู่บ้าน
4.5 ตำบลหนองสำราญ	จำนวน	8	หมู่บ้าน
4.6 ตำบลพังครุ	จำนวน	17	หมู่บ้าน
4.7 ตำบลรางหวาย	จำนวน	17	หมู่บ้าน
4.8 ตำบลคอนคาเพชร	จำนวน	8	หมู่บ้าน

5. หน่วยบริหารราชการส่วนท้องถิ่น 3 หน่วย คือ

5.1 องค์การบริหารส่วนจังหวัด (ส่วนอำเภอพนมทวน)

5.2 สุขาภิบาล 2 หน่วย ได้แก่

5.2.1 สุขาภิบาลพนมทวน ตั้งอยู่หมู่ที่ 1,2,3,14,18 ตำบลพนมทวน

มีประชากรในเขตสุขาภิบาล 6,335 คน

5.2.2 สุขาภิบาลรางหวาย ตั้งอยู่ที่ 1,5,7,9,11,13,15

ตำบลรางหวาย มีประชากรในเขตสุขาภิบาล จำนวน 5,933 คน

5.3 รัฐวิสาหกิจ 4 หน่วย ได้แก่

5.3.1 การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค (อำเภอพนมทวน)

5.3.2 ที่ทำการไปรษณีย์โทรเลข

5.3.3 การประปาส่วนภูมิภาค (อำเภอพนมทวน)

5.3.4 ที่ทำการองค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย (อำเภอพนมทวน)

6. สภาพเศรษฐกิจ มีลักษณะดังนี้

6.1 การเกษตรกรรม ประชาชนส่วนมากของอำเภอพนมทวนประกอบอาชีพเกษตรกรรมโดยมีพื้นที่ทำการเกษตร ประมาณ 419,602 ไร่ ซึ่งพื้นที่ส่วนใหญ่ใช้ในการทำนาปลูกอ้อย ปลูกมันสำปะหลัง และอื่น ๆ

การชลประทานและการส่งน้ำ การระบายน้ำ ประกอบด้วยคลองส่งน้ำของชลประทาน 2 คลอง คือ คลองส่งน้ำ 1 ซ้าย และคลองส่งน้ำ 2 ซ้าย โดยคลองส่งน้ำดังกล่าวได้ผ่านพื้นที่ต่าง ๆ ของอำเภอพนมทวน จำนวน 9 ตำบล โดยมีพื้นที่ในเขตที่ได้รับน้ำจากคลองส่งดังกล่าว ประมาณ 140,850 ไร่

การปลูกพืช เนื่องจากประชาชนส่วนมากประกอบอาชีพเกษตรกรรม อาชีพอื่น ๆ โดยมีพื้นที่ทำนาประมาณ 160,850 ไร่ ทำไร่ประมาณ 166,200 ไร่ และพื้นที่ปลูกพืชอื่น ๆ 45,350 ไร่ โดยการปลูกพืชต่าง ๆ ของเกษตรกรจะได้รับคำแนะนำและส่งเสริมจากสำนักงานเกษตรอำเภอพนมทวน

การปศุสัตว์และการประมง มีการเลี้ยง โค กระบือ แพะ แกะ สุกร ไก่ และเป็ด

6.2 การอุตสาหกรรม ในเขตอำเภอพนมทวน มีโรงงานที่ประกอบกิจการอุตสาหกรรม ดังนี้

โรงงานทอผ้า วาย เค ซี การทอ ตั้งอยู่ที่ตำบลหนองโรง อำเภอพนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี

โรงงานอาหารสำเร็จรูป ตั้งอยู่ที่ตำบลรางหวาย อำเภอพนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี

6.3 การพาณิชย์และการบริการ อำเภอพนมทวนมีผู้ประกอบการในสาขาอาชีพ ได้แก่ ธนาคาร ห้างหุ้นส่วนจำกัด ร้านค้าทั่วไป ร้านเสริมสวยและร้านตัดผม ร้านซ่อมรถยนต์ เป็นต้น

6.3.1 การธนาคาร อำเภอพนมทวน มีธนาคารพาณิชย์และสถาบันการเงินอื่น ๆ จำนวน 3 สาขา คือ ธนาคารออมสิน สาขาพนมทวน ธนาคารไทยพาณิชย์ สาขาลาดเขต ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ สาขาพนมทวน

6.3.2 การคลัง แยกการจัดเก็บภาษีเงินได้ของสำนักงานอำเภอพนมทวน ซึ่งจัดเก็บในปี 2536 ดังนี้

1) ภาษีเงินได้นิติบุคคล	257,732.36 บาท
2) ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา	3,824,307.66 บาท
3) ภาษีเงินการค้า	2,194,380.00 บาท
4) อากร	236,540.70 บาท
5) ส่วนราชการอื่น ๆ	242,431.67 บาท

6.4 การบริการ ในเขตอำเภอพนมทวนไม่มีสถานประกอบการโรงแรมอย่างใด ส่วนร้านค้าอื่น ๆ ที่ให้บริการประกอบด้วย

6.4.1 แรงงาน แรงงานในเขตอำเภอพนมทวนส่วนมากเป็นแรงงานในพื้นที่ในบางฤดูกาลมีการอพยพแรงงานมาจากต่างอำเภอ เพื่อทำการปลูกและตัดอ้อยเป็นเวลาประมาณ 6 เดือน ซึ่งส่วนมากเป็นแรงงานจากภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยรายได้ของแรงงานเหล่านี้จะได้จากจำนวนการปลูกและตัดอ้อยซึ่งแต่ละคนทำได้แต่ละวัน

6.4.2 การคมนาคมและการสื่อสาร การคมนาคมของอำเภอพนมทวนเป็นการติดต่อโดยทางรถยนต์ จากตัวจังหวัดกาญจนบุรีสามารถเดินทางถึงอำเภอพนมทวนได้โดยใช้ถนนสายกาญจนบุรี-อู่ทอง ระยะทางประมาณ 24 กม. ใช้เวลาเดินทางประมาณ 25 นาที

การคมนาคมระหว่างอำเภอและจังหวัดใกล้เคียง ใช้ถนนสายต่าง ๆ ได้แก่

สายกาญจนบุรี-พนมทวน-สุพรรณบุรี ระยะทาง 74 กิโลเมตร

สาธพนมทวน-กำแพงแสน-นครปฐม ระยะทาง 75 กิโลเมตร และ

สาธกกาญจนบุรี-หัวกระเจา-เลาขวัญ ระยะทาง 102 กิโลเมตร

การติดต่อระหว่างตำบล หมู่บ้าน จะมีถนนเชื่อมระหว่างตำบล หมู่บ้าน ปัจจุบันสามารถเดินทางได้สะดวกขึ้น ได้มีการปรับปรุงถนนเป็นถนนลาดยางในบางสาย และเป็นลูกรังอัดแน่น ซึ่งสามารถใช้เดินทางติดต่อได้ทุกฤดูกาล

6.5 การสาธารณสุขอำเภอ อำเภอนมทวนมีการสาธารณสุขปกครองสำคัญดังนี้ คือ การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค จำนวน 1 แห่ง การประปาสุราษฎร์ธานี จำนวน 1 แห่ง ชุมสายโทรศัพท์ จำนวน 1 แห่ง ไปรษณีย์โทรเลข จำนวน 1 แห่ง และการสาธารณสุข มีโรงพยาบาลชุมชน ขนาด 30 เตียง จำนวน 1 แห่ง สถานีอนามัย จำนวน 7 แห่ง ร้านขายยาแผนปัจจุบัน 2 แห่ง กองทุนหาและเวชภัณฑ์ จำนวน 52 แห่ง แพทย์ จำนวน 3 คน ทันตแพทย์ จำนวน 1 คน เภสัชกร จำนวน 1 คน พยาบาลวิชาชีพ จำนวน 12 คน พสส. จำนวน 905 คน และ อสม. จำนวน 118 คน

6.6 สถานที่ที่น่าสนใจ ได้แก่

6.6.1 เจดีย์พุทธคยาตำบลดอนเจดีย์ เป็นสถานที่ที่เชื่อกันว่า สมเด็จพระนเรศวรมหาราช ได้ทรงกระทำพุทธคยากับพระมหาอุปราช เมื่อครั้งสมัยกรุงศรีอยุธยา นับเป็นโบราณสถานที่สำคัญแห่งหนึ่ง

6.6.2 พระปรางค์โบราณ ตั้งอยู่หน้าว่าการอำเภอนมทวน เป็นพระปรางค์เก่าแก่ประมาณว่าก่อสร้างขึ้นในสมัยสุโขทัย ปัจจุบันได้ขึ้นทะเบียนเป็นโบราณสถาน และกรมศิลปากร ได้ทำการบูรณะและซ่อมแซมเพื่อให้องค์พระปรางค์คงสภาพ และเป็นมรดกทางศิลปของชาติต่อไป

6.6.3 ศูนย์วัฒนธรรมอำเภอนมทวน ตั้งอยู่ที่โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์พนมทวน หมู่ที่ 3 ตำบลพนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี เป็นสถานที่รวมข้อมูลทางด้านศิลปวัฒนธรรมอำเภอไว้ทั้งหมด นับเป็นสถานที่ที่น่าสนใจอีกแห่งหนึ่งของอำเภอนมทวน

6.7 สภาพการจัดการศึกษา อำเภอนมทวนมีสถานศึกษาทั้งหมด 41 โรง จัดการศึกษาตั้งแต่ระดับก่อนประถมศึกษา ถึงระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย แยกตามสังกัด คือ สังกัดกรมสามัญศึกษา มีโรงเรียนมัธยมศึกษา 3 โรง และโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ จำนวน

1 โรง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการประถมศึกษาแห่งชาติ มีโรงเรียน จำนวน 35 โรง
 สังกัดคณะกรรมการศึกษาเอกชน มีโรงเรียน จำนวน 1 โรง สังกัดกรมการศึกษานอก มีศูนย์
 บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ จำนวน 1 โรง

6.8 แหล่งวิชาการนอกระบบโรงเรียนอำเภอพนมทวน มีดังนี้ ศูนย์บริการ
 การศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ จำนวน 1 โรง ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน จำนวน 8 แห่ง ห้องสมุด
 ประชาชนอำเภอ จำนวน 1 แห่ง ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน-ปกติ จำนวน 35 แห่ง และที่
 อ่านปกติ อพป. จำนวน 1 แห่ง

6.9 ประชากรอำเภอพนมทวน อำเภอพนมทวนมี 8 ตำบล มีประชากรในแต่ละ
 ตำบล ดังต่อไปนี้

6.9.1 ตำบลหนองโรง	มีประชากร	7,438 คน
6.9.2 ตำบลพนมทวน	มีประชากร	8,053 คน
6.9.3 ตำบลคอนตาเพชร	มีประชากร	5,239 คน
6.9.4 ตำบลพังครุ	มีประชากร	7,138 คน
6.9.5 ตำบลรางหวาย	มีประชากร	12,819 คน
6.9.6 ตำบลหนองส่างไร่	มีประชากร	4,015 คน
6.9.7 ตำบลดอนเจดีย์	มีประชากร	4,936 คน
6.9.8 ตำบลทุ่งสมอ	มีประชากร	3,589 คน

นโยบายและแผนพัฒนาสตรีแห่งชาติ

ปัญหาสตรีเป็นปัญหาที่อยู่ในกระแสความสนใจของประชาคมโลก เนื่องจากประเทศต่าง ๆ
 ได้ตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาสตรีให้มีบทบาทและมีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคม องค์การ
 สหประชาชาติ จึงได้ประกาศให้ ปี พ.ศ. 2518 (ค.ศ. 1975) เป็นสตรีสากล (Inter-
 national Year Of Women) และต่อมาได้ประกาศให้ ปี พ.ศ. 2519 - 2528 (ค.ศ.
 1976 - 1985) เป็นทศวรรษแห่งสตรี (Decade Of Women) โดยเน้นให้ประเทศภาคีสมาชิก

เร่งสร้างกลไกและมาตรการ ตลอดจนระดมทรัพยากรเพื่อการพัฒนาสตรี

ในช่วงเวลาดังกล่าว องค์การสหประชาชาติได้มีการลงมติรับรองอนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรี (Convention On The Elimination Of All Forms Of Discrimination Against Women-CDEAW) ในปี พ.ศ. 2522 โดยนำเสนอนโยบายและมาตรการหลัก ๆ ที่จะทำให้สภาพภาพบทบาท และโอกาสของสตรีที่จะพัฒนามีเท่าเทียมบุรุษ ในส่วนของการศึกษานั้น ได้เสนอไว้ในภาค 3 ดังนี้

"รัฐภาคีจะใช้มาตรการที่เหมาะสมทุกอย่าง เพื่อจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีเพื่อที่จะให้ประกันแก่สตรีทั้งหลายซึ่งสิทธิอันเสมอภาคกันกับบุรุษในด้านการศึกษา และโดยเฉพาะอย่างยิ่ง เพื่อประกันบนพื้นฐานแห่งความเสมอภาคของบุรุษและสตรี"

1. เงินอุดหนุนเดียวกันสำหรับอาชีพและการแนะแนวอาชีพ สำหรับการมีโอกาสเข้าศึกษา และสำหรับการได้รับวุฒิบัตรในสถาบันการศึกษาทุกประเภททั้งในเขตชนบทและเขตเมือง ความเสมอภาคนี้จะได้รับการประกันในการศึกษา ก่อนเข้าโรงเรียนการศึกษาทั่วไป ๆ ไป การศึกษาเทคนิคขั้นสูง รวมทั้งการฝึกฝนด้านอาชีพทุกแบบ

2. โอกาสที่จะเข้าเรียนในหลักสูตรเดียวกัน การสอบชนิดเดียวกันคณาจารย์สอนที่มีคุณสมบัติได้มาตรฐานเดียวกันพร้อมทั้งมีอาชีวบริเวณของโรงเรียนและอุปกรณ์ที่มีคุณภาพชนิดเดียวกัน

3. การจัดแนวความคิดแบบเก่าเกี่ยวกับบทบาทของบุรุษและสตรีในทุก ๆ ระดับและทุก ๆ รูปแบบของการศึกษา โดยการกระตุ้นให้มีสหศึกษาและแบบอื่น ๆ ของการศึกษา ซึ่งจะช่วยให้บรรลุเป้าหมายนี้และโดยเฉพาะอย่างยิ่งโดยการทบทวนคำราและโครงการต่าง ๆ ของโรงเรียน และการดัดแปลงวิธีการสอน

4. โอกาสเท่ากันที่จะได้รับประโยชน์จากทุนการศึกษาและเงินช่วยเหลือทางการศึกษาอื่น ๆ

5. โอกาสเท่ากันที่จะได้เข้าร่วมโครงการต่าง ๆ เกี่ยวกับการศึกษาต่อเนื่องรวมทั้งโครงการศึกษาผู้ใหญ่และโครงการรณรงค์ให้รู้หนังสือ โดยเฉพาะอย่างยิ่งโครงการที่มุ่งจะลดช่องว่างในการศึกษาที่มีอยู่ระหว่างบุรุษและสตรี ภายในระยะเวลาที่เร็วที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้

6. การลดอัตราการออกจากโรงเรียนของนักศึกษาหญิง และการจัดโครงการต่าง ๆ สำหรับเด็กหญิงและสตรีผู้ซึ่งได้ออกจากโรงเรียนก่อนเวลาอันสมควร

7. โอกาสเท่ากันที่จะเข้าร่วมแข่งขันในกีฬานานาชาติและพลศึกษา

8. โอกาสได้เข้าถึงข้อสนเทศทางการศึกษาเฉพาะอย่างเพื่อช่วยให้รับประกันถึงสุขภาพและการอยู่ดีของครอบครัว รวมทั้งข้อสนเทศและคำแนะนำเกี่ยวกับการวางแผนครอบครัว (วีระดา สมสวัสดิ์. 2535 : 18 - 19)

หลังจากสิ้นสุดทศวรรษแห่งสตรีแล้ว ได้มีการประชุมประเมินผลการดำเนินงาน ณ กรุงไนโรบี ประเทศเคนยา ระหว่างวันที่ 15 - 26 กรกฎาคม พ.ศ. 2528 ในการประชุมดังกล่าวได้มีการกำหนดยุทธศาสตร์ไนโรบี เพื่อความก้าวหน้าของสตรีสู่ปี พ.ศ. 2543 (Nairobi Forward - Looking Strategies for the Advancement of Women to the year 2000) เพื่อเป็นแผนแม่บทระดับโลกสำหรับประเภทภาคีสมาชิกได้นำไปใช้ในการกำหนดนโยบายแผนงาน ตลอดจนการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานด้านพัฒนาสตรีในประเทศของคณะยุทธศาสตร์ไนโรบีนี้ ได้รับการรับรองโดยฉันทาคติจากที่ประชุมสมัชชาสหประชาชาติสมัยที่ 40 เมื่อวันที่ 13 ธันวาคม พ.ศ. 2528 ทั้งนี้ ได้มีข้อเสนอในส่วนของการศึกษาดังต่อไปนี้

การศึกษาเป็นพื้นฐานสำหรับการส่งเสริมให้มีการพัฒนาสถานะของสตรีได้อย่างเต็มที่ การศึกษาจึงเป็นเครื่องมือพื้นฐานที่ควรหยิบยื่นให้สตรี เพื่อให้สตรีสามารถดำเนินบทบาทของตนไปในฐานะที่เป็นสมาชิกของสังคมอย่างสมบูรณ์ รัฐบาลควรเสริมสร้างให้สตรีเข้าร่วมในนโยบายการศึกษาของชาติได้ในทุกระดับ ตลอดจนในการวางแผนและโครงการต่างๆ และการนำแผนและโครงการดังกล่าวไปปฏิบัติควรมีการสร้างมาตรการพิเศษขึ้นมาเพื่อทบทวนและปรับเปลี่ยนการศึกษาของสตรีให้เข้ากับสภาพความเป็นจริงของโลกที่กำลังพัฒนา บริการต่าง ๆ ทั้งที่มีอยู่แล้วและเป็นบริการใหม่ ควรให้มุ่งไปที่สตรีทั้งในฐานะที่เป็นนักวิชาการ ผู้วางแผนนโยบาย ผู้ตัดสินใจ ผู้วางแผน ผู้ที่ทำงานในสังคม และผู้ได้รับผลประโยชน์ และในการนี้ควรให้ความสนใจเป็นพิเศษต่ออนุสัญญาขององค์การยูเนสโก เพื่อการต่อต้านการเลือกปฏิบัติในการศึกษา (ปี ค.ศ. 1960) ควรมีการใช้มาตรการพิเศษต่าง ๆ เพื่อช่วยเพิ่มโอกาสให้แก่สตรีโดยเฉพาะอย่างยิ่งสตรีในวัยเยาว์ เพื่อให้สามารถเข้าศึกษาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและอาชีวศึกษาได้อย่างเท่าเทียมกัน และมีการประเมินผลว่า สตรีที่ยากจนที่สุดทั้งในเขตเมือง และเขตชนบทสามารถก้าวหน้าไปได้เพียงใด

รัฐบาลและองค์การระหว่างประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง องค์การยูเนสโกควรร่วม
มาตรการพิเศษต่าง ๆ เพื่อจัดการไม่รู้หนังสือ ซึ่งขณะนี้มียอดสูงมากให้หมดไปภายในปี
ค.ศ. 2000 โดยให้ชุมชนระหว่างประเทศให้ความสนับสนุนด้วย รัฐบาลควรจัดทำวัตถุประสงค์
เหล่านั้น อนึ่ง แม้ว่าการให้ทุกคนอ่านออกเขียนได้เป็นสิ่งสำคัญ แต่ก็จำเป็นที่จะต้องมีการ
พิเศษขึ้น เพื่อจัดการอุปสรรคเฉพาะบางประการที่ทำให้อัตราของสตรีที่ไม่รู้หนังสือมีสูงกว่าบุรุษ
และแก้ไขปัญหานั้นแก่สตรีก่อน ควรมีความพยายามที่จะส่งเสริมการรู้หนังสือที่สามารถนำไปใช้
ประโยชน์ได้ โดยเน้นเป็นพิเศษในเรื่องสุขอนามัยโภชนาการทักษะและโอกาสทางเศรษฐกิจ
ที่มีอยู่และมีแนวโน้มว่าจะสามารถพัฒนาต่อไปได้ ทั้งนี้เพื่อจัดการไม่รู้หนังสือในหมู่สตรีให้หมดสิ้นไป
ให้ได้และเพื่อให้เกิดมีปัจจัยใหม่ๆเพิ่มเติมในการจัดการไม่รู้หนังสือด้วย ควรมีการริเริ่มและ
เร่งรัดโครงการต่าง ๆ เพื่อให้ผู้มีรายได้น้อยได้เข้าถึงในเขตเมืองและชนบทที่มีความรู้ด้านกฎหมายบ้าง
นอกจากนั้นจะเห็นได้ว่าการยกระดับการศึกษาในกลุ่มสตรีมีความสำคัญต่อสวัสดิการของสังคม
โดยทั่วไป เนื่องจากเรื่องนี้มีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับการที่เด็กจะมีโอกาสรอดชีวิตและ
การกำหนดระยะที่ห่างในการมีบุตร

ควรมีการหยิบยกสาเหตุที่ทำให้เด็กหญิงต้องขาดเรียน และลาออกจากโรงเรียนที่มีอัตรา
สูงขึ้นมาพิจารณาด้วย จะต้องมีการพัฒนาและสร้างเสริมมาตรการต่าง ๆ และนำไปใช้เพื่อให้เกิด
แรงจูงใจ และการกระตุ้นที่เหมาะสม เพื่อให้ประกันได้ว่าสตรีสามารถจะมีโอกาสเท่าเทียมกันที่
จะเข้ารับการศึกษได้ในทุกระดับ เช่นเดียวกับที่มีโอกาสทางการศึกษาของคนไปใช้ประโยชน์ใน
การทำงานหรือการประกอบอาชีพมาตรการดังกล่าวควรรวมถึงการพัฒนาระบบการสื่อสารและข้อมูล
ข่าวสารการตราและใช้กฎหมายที่เหมาะสม ตลอดจนการนำบุคลากรทางการศึกษามารับการอบรม
เสียใหม่นอกจากนั้นรัฐบาลควรส่งเสริมและให้ความสนับสนุนทางการเงินแก่โครงการศึกษาผู้ใหญ่
เพื่อช่วยเหลือสตรีที่ไม่มีโอกาสได้ศึกษาเล่าเรียนจนจบ หรือจำต้องเลิกเรียนไปกลางคัน เนื่องจาก
มีภาระต้องรับผิดชอบต่อครอบครัว หรือขาดแคลนทุนทรัพย์หรือมีการตั้งครรภ์ตั้งแต่อายุน้อย

ควรมีความพยายามเพื่อให้เกิดความมั่นใจได้ว่าการเพิ่มทุนการศึกษา และการสนับสนุน
การศึกษาในรูปแบบอื่น ๆ ทั้งจากรัฐบาล จากองค์กรที่มีหน่วยงานของรัฐบาลและจากฝ่ายเอกชน
โดยมีการมอบให้แก่เด็ก ๆ ทั้งชายและหญิงอย่างเสมอภาคกัน นอกจากนี้ เด็กเหล่านั้นควรมีโอกาส
ได้รับความสะดวกในด้านที่พักอาศัย และอาหาร อย่างเสมอภาคกันเช่นกัน

ควรมีการตรวจสอบและปรับปรุงหลักสูตร คำรา และอุปกรณ์ทางการศึกษาอื่น ๆ ของโรงเรียนรัฐบาลและเอกชน และบุคลากรในวงการศึกษาควรได้มีการอบรมเพิ่มเติม ให้สามารถจัดเลือกปฏิบัติทางเพศในทางการศึกษา ซึ่งทำกันจะเป็นแบบแผนแล้วนั้นให้หมดไป สถาบันการศึกษาต่าง ๆ ควรได้รับการส่งเสริมให้ขยายหลักสูตรของคนเพื่อรวมเอาการศึกษาในเรื่องสตรีและการที่สตรีมีส่วนช่วยเหลือและอุทิศให้กับการพัฒนาในทุกแง่มุมไว้ด้วย

ในทศวรรษเพื่อการพัฒนาสตรีนั้นเราได้เห็นว่าการจัดตั้งศูนย์ และโครงการต่าง ๆ เกี่ยวกับการศึกษาเรื่องของสตรีขึ้น ซึ่งเป็นการตอบสนองต่อพลังผลักดันทางสังคมและต่อความต้องการที่จะพัฒนาการศึกษาแผนใหม่ และปรับปรุงเนื้อหาวิชาการที่เกี่ยวกับการพัฒนาสตรีขึ้นจากความเข้าใจและทัศนะของสตรีเอง ควรมีการปรับปรุงการศึกษาเรื่องสตรีเสียใหม่เพื่อให้สามารถจัดเปลี่ยนโครงสร้างและหลักเกณฑ์ของระบบแบบแผนต่าง ๆ ที่ใช้กันอยู่ในปัจจุบัน ซึ่งมีอิทธิพลต่อการสร้างสรรคความรู้และการจรรโลงระบบค่านิยมที่ส่งเสริมความไม่เสมอภาค การสนับสนุนให้มีการศึกษาเรื่องสตรีทั้งในและนอกสถาบันการศึกษาแบบดั้งเดิมที่มีอยู่แล้วนั้นจะช่วยให้สามารถสร้างสังคมที่มีความยุติธรรมและความเสมอภาคซึ่งบุรุษและสตรีสามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างเท่าเทียมกัน

ควรมีการส่งเสริมและสร้างแรงจูงใจ รวมทั้งการมีบริการให้คำปรึกษาเพื่อให้เด็กผู้หญิงหันมาเรียนทางวิชาด้านวิทยาศาสตร์ เทคนิค และการจัดการ โดยสนับสนุนให้เรียนในทุกระดับ เพื่อพัฒนาและเพิ่มพูนขีดความสามารถของสตรีในการตัดสินใจในการบริหารและในการเป็นผู้นำในด้านต่าง ๆ เหล่านี้

การฝึกอบรมเชิงวิชาการและวิชาชีพ ควรให้มีความยืดหยุ่นและเปิดโอกาสให้ทั้งบุรุษและสตรีสามารถเข้ารับการอบรมได้ การฝึกอบรมดังกล่าวควรมีขึ้นเพื่อพัฒนาโอกาสของสตรีในการเข้าทำงาน และเพิ่มช่องทางในการได้เลื่อนตำแหน่งและขึ้นเงินเดือนในสาขาต่าง ๆ รวมทั้งสาขาเทคโนโลยีพัฒนาไปอย่างรวดเร็วด้วย โครงการต่าง ๆ ที่จัดขึ้นเพื่อฝึกอบรมวิชาชีพและโครงการให้การศึกษาแก่คนงานในเรื่องที่เกี่ยวกับการสหกรณ์หรือสหภาพแรงงานและสมาคมอาชีพต่าง ๆ ควรเน้นถึงความสำคัญในการให้โอกาสแก่สตรีอย่างเท่าเทียมกันในทุกระดับชั้นของการทำงานและในกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวเนื่องกับการทำงาน ควรมีการใช้มาตรการต่าง ๆ อย่างกว้างขวางเพื่อให้สตรีสามารถศึกษาและรับการฝึกอบรมด้านวิชาชีพได้หลายด้านยิ่งขึ้น เพื่อขยายโอกาสที่จะเข้าประกอบอาชีพในสาขาที่ไม่มีสตรีเคยทำมาก่อน

หรือในสาขาที่เป็นเรื่องใหม่สำหรับสตรี และสาขาที่มีความสำคัญในการพัฒนา ความมีการเปลี่ยนแปลงระบบการศึกษาในปัจจุบันในหลายประเทศที่ให้มีการแบ่งแยกสาขาวิชาเรียนกันอย่างเด็ดขาดตามเพศ โดยให้สตรีศึกษาด้านคหเศรษฐศาสตร์และบุรุษศึกษาในสายเทคนิค ศูนย์ฝึกอบรมทางวิชาชีพที่มีอยู่นั้นควรเปิดรับสตรีและเด็กหญิงด้วย แทนที่จะให้คงเป็นระบบฝึกอบรมโดยแบ่งแยกเพศต่อไปตามเดิม

ความมีการสร้างสรรค์ให้มีระบบการฝึกอบรมที่รวมถึงด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องไว้โดยสมบูรณ์ มีการเชื่อมโยงโดยตรงกับความต้องการในการจ้างงานในปัจจุบัน และสอดคล้องกับคู่ทางของการจ้างงานในอนาคต และกับแนวโน้มของการพัฒนาด้วย พร้อมกับให้มีการนำระบบดังกล่าวมาใช้ปฏิบัติเพื่อมิให้เกิดการสูญเสียทรัพยากรมนุษย์ไปโดยเปล่าประโยชน์

โครงการทางการศึกษาต่าง ๆ ควรช่วยให้บุรุษสามารถเข้ามารับภาระในการเลี้ยงดูบุตรให้มากเท่ากับสตรี นอกจากนั้น ควรให้มีการเรียนรู้เรื่องการดูแลครอบครัวและงานบ้านอยู่ในการศึกษาทุกระดับ (คณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานสตรีแห่งชาติ. 2533 : 51 - 54)

เนื่องจากประเทศไทยเป็นประเทศสมาชิกขององค์การสหประชาชาติและได้ร่วมลงนามเป็นภาคีในอนุสัญญา CEDAW ตลอดจนได้ส่งผู้แทนเข้าร่วมการประชุมสตรีแต่ละครั้งมาโดยตลอด จึงมีข้อผูกพันที่จะต้องปฏิบัติตามเจตนารมณ์และหลักการของอนุสัญญา และมติที่ประชุมสตรีดังกล่าว นั้นและจากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องจะเห็นได้ว่าประเทศไทยได้พยายามดำเนินการให้สอดคล้องกับหลักการ เจตนารมณ์ และยุทธศาสตร์ในการพัฒนาสตรีของประชาคมเพิ่มขึ้นเป็นลำดับ (กรมการศึกษานอกโรงเรียน. 9 - 12)

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จรรยา มะลาดวง (2532 : 86) วิจัยเรื่องการศึกษานอกโรงเรียนเพื่อพัฒนาอาชีพสตรี ในชนบท : กรณีศึกษาในจังหวัดร้อยเอ็ด พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่เคยเข้ารับการฝึกอบรมมากที่สุด คือ สตรีกลุ่มอายุระหว่าง 36 - 50 ปี สตรีเหล่านี้จะเป็นผู้ที่แต่งงานแล้ว และเป็นแม่บ้าน ซึ่งชี้ให้เห็นว่าสตรีกลุ่มนี้สนใจใช้เวลาว่างจากไร่นา และภาระกิจในครอบครัวมาเข้ารับการฝึกอบรมด้านอาชีพ เพื่อเพิ่มพูนรายได้ให้กับตนเอง และครอบครัวมากกว่าสตรีที่ยังเป็นโสด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าสตรี

ที่แต่งงานมีครอบครัวแล้วเหล่านี้มีภาระกิจที่จะต้องเลี้ยงดูบุตรในการศึกษาเล่าเรียนและแสวงหาช่องทางในการหารายได้ให้เพียงพอกับค่าใช้จ่าย ส่วนสตรีโสดส่วนใหญ่ได้เข้าไปรับจ้างหางานทำถิ่นอื่นจึงเข้ารับการฝึกอบรมน้อยกว่ากลุ่มแรก

ศิริวรรณ เสรีรัตนวงศ์ (2520 : 65) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "ความพร้อมในการให้บริการทางด้านวิชาการแก่ชุมชนของวิทยาลัยครูมหาสารคาม และความต้องการรับบริการของประชาชนในเขตความรับผิดชอบ" พบว่าความต้องการรับบริการทางด้านวิชาการของประชาชนที่อยู่ในเขตคามรับผิดชอบวิทยาลัยครูมหาสารคาม ร้อยละ 90 ปีขึ้นไป ต้องการรับบริการทางวิชาการด้านเศรษฐกิจ และอาชีพมากที่สุด รองลงมาคือ วิชาการด้านอนามัยและโภชนาการ วิชาการด้านการศึกษาทั่วไป และวิชาการด้านการปกครองตามลำดับ

จินตนา สังวรณ (2531 : 82 - 85) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการด้านการศึกษานอกโรงเรียนของชาวไทยภูเขาเผ่ากระเหรี่ยงในจังหวัดกาญจนบุรี จากจำนวนประชาชนกลุ่มตัวอย่าง และเจ้าหน้าที่ที่ให้ข้อมูล อำเภอทองผาภูมิ อำเภอสังขละบุรี อำเภอไทรโยค และอำเภอศรีสวัสดิ์ จำนวน 88 คน พบว่า

การพัฒนาด้านความรู้พื้นฐาน ชุมชนกะเหรี่ยงมีความต้องการในการเรียนหนังสือในชั้นอ่านออกเขียนได้ และการพูดภาษาไทยอยู่มาก ทั้งนี้เพราะนอกจากผู้ที่ไม่เคยเข้าเรียนส่วนหนึ่งแล้ว ยังมีอีกส่วนหนึ่งเป็นผู้ที่เรียนจบชั้นประถมศึกษาไปแล้วแต่ลืมหนังสือ การพิจารณารูปแบบการจัดการศึกษาแบบครูอาสาสมัครเดินสอน เช่นเดียวกับในโครงการศูนย์การศึกษาเพื่อชุมชนในเขตภูเขา (ศศช.) จึงเป็นรูปแบบหนึ่งที่ควรนำมาทดลองใช้ เพราะครูจะเข้าไปอยู่ประจำในพื้นที่คล้ายกับเป็นสมาชิกของชุมชนกับสามารถให้การอบรมสั่งสอน และชี้แนะการพัฒนาได้เป็นอย่างดี เพื่อเปิดโอกาสในการศึกษาให้กับชุมชนที่อยู่ในถิ่นทุรกันดาร และสอดคล้องกับความต้องการของหน่วยงานในพื้นที่และชุมชนที่ต้องการให้มีบุคลากรการศึกษานอกโรงเรียนลงประจำในพื้นที่ อนึ่งควรมีการพัฒนาด้านรูปแบบการสอนภาษาไทยสำหรับชุมชนกะเหรี่ยงในจังหวัดกาญจนบุรี เนื่องจากชุมชนในแถบนี้มีความแตกต่างกันในด้านภาษา สภาพวัฒนธรรม ประเพณี และด้านอื่น ๆ กับชุมชนกะเหรี่ยงในภาคเหนือของประเทศไทย

ในหมู่บ้านที่ยังไม่สามารถใช้รูปแบบ ศศช. ได้ ควรจัดให้มีการฝึกอบรมครูสอนระดับเบ็ดเสร็จขั้นพื้นฐาน โดยใช้ครูจากโรงเรียนของศูนย์พัฒนาและส่งเสริมชาวเขาหรือตำรวจ

ตระเวนชายแดนที่มีในหมู่บ้าน เพื่อทำการสอนประชาชนวัย 14 ปีขึ้นไป ที่เป็นกลุ่มเป้าหมายของการศึกษาระดับเบ็ดเสร็จขั้นพื้นฐาน ซึ่งสามารถรับใบประกาศนียบัตรจากศูนย์การศึกษา นอกโรงเรียนได้เลย

การพัฒนาด้านข่าวสารข้อมูล โอกาสในการได้รับข่าวสารข้อมูลของชุมชนกะเหรี่ยง มิน้อย เนื่องจากความจำกัดในการอ่าน การอยู่ห่างไกลการคมนาคมเป็นต้น จึงควรเพิ่มโอกาสในการสื่อสารโดยจัดทำสิ่งพิมพ์ประเภทข่าวสารต่าง ๆ สารความรู้ ที่ควรเน้น คือข่าวด้านการเกษตร ราคาสินค้าพืชผลต่าง ๆ ข่าวสารบ้านเมือง การให้ความรู้ด้านอนามัยส่วนบุคคลและในครัวเรือน สำหรับชุมชนกะเหรี่ยง โดยฝากส่งไปกับผู้นำท้องถิ่น เจ้าหน้าที่ของรัฐที่ประจำหมู่บ้านนั้นเพื่อเป็นสื่อในการบอกข่าวให้กับชาวไทภูเขาเผ่ากะเหรี่ยงทั้งในด้านการสนทนา หรือนำไปไว้ในที่อ่านหนังสือของหมู่บ้านซึ่งควรจัดให้มีขึ้นทุกหมู่บ้าน โดยมีระบบจัดส่งหนังสือพิมพ์หรือวารสารให้ถึงที่อ่าน ๆ อย่างเป็นปัจจุบันที่สุดเท่าที่สภาพหมู่บ้านนั้นจะอำนวยให้ รวมทั้งการจัดให้มีกรรมการพัฒนาและดูแลที่อ่านฯ อยู่สม่ำเสมอ ส่วนหอกระจายข่าวเป็นอีกรูปแบบหนึ่งของการแพร่ข่าวสารข้อมูลที่น่าสนใจ สำหรับชุมชนกะเหรี่ยงซึ่งมีการตั้งบ้านเรือนอยู่อย่างกระจัดกระจายและควรจัดให้มีรายการวิทยุภาคภาษาไทยและภาษากะเหรี่ยง ในคลื่นความถี่ที่ชุมชนกะเหรี่ยงสามารถฟังได้

การพัฒนาด้านอาชีพ อาชีพหลักของชุมชนกะเหรี่ยง คือ การทำไร่ข้าว ซึ่งเป็นการทำไร่หมุนเวียน บุคลากรในพื้นที่รับผิดชอบในด้านนี้คือ เกษตรตำบล หน่วยพัฒนาและส่งเสริม ชาวเขา จากการสำรวจสิ่งที่ควรให้ความสนใจคือ เทคนิคในการทำไร่เพื่อเพิ่มผลผลิตต่อไร่ให้สูงขึ้น เช่น การใช้ปุ๋ยธรรมชาติ การใช้พันธุ์พืชของทางราชการ เป็นต้น โดยไม่ใช้เป็นการเพิ่มต้นทุนในการผลิต เช่น การใช้ปุ๋ยวิทยาศาสตร์ การใช้ยาฆ่าแมลง ซึ่งก่อให้เกิดมลภาวะขึ้นในชุมชนได้ ส่วนการปลูกพืชไร่ การเลี้ยงสัตว์ การปลูกผักสวนครัว เป็นสิ่งที่หน่วยงานดังกล่าวได้ทำการศึกษาและพัฒนาอยู่แล้ว รวมทั้งการจัดอบรมให้กับชาวบ้าน

อาชีพที่ควรจัดฝึกอบรมเพิ่มขึ้นในหมู่บ้าน คือ ช่างตัดเย็บเสื้อผ้า ช่างเสริมสวย ช่างตัดผมชาย ช่างซ่อมเครื่องยนต์ โดยเปิดสอนแบบครบวงจร มีการสนับสนุนและช่วยเหลือในด้านวัสดุอุปกรณ์การจัดการและเงินทุน เป็นต้น ให้สามารถดำเนินการในหมู่บ้านได้ และคำนึงถึงความเหมาะสม ความต้องการในท้องถิ่นว่าควรมีจำนวนเท่าใดในแต่ละวิชาชีพและอาชีพที่ควร

พัฒนา เป็นต้นว่า การจัดสานเนื่องจากมีวัสดุในท้องถิ่น จำพวกไม้ไผ่ ซึ่งมีอยู่เป็นจำนวนมากในเขตป่าเขาของจังหวัดกาญจนบุรี และการทอผ้าที่ควรถือเป็นการฟื้นฟูการพึ่งตนเองในด้านเครื่องนุ่งห่ม ซึ่งสามารถพัฒนาเป็นรายได้เสริม ในคู่วางจากการทำไร่ โดยจัดหาตลาดให้กับสินค้าประเภทนี้ด้วย

อีกประเด็นหนึ่งที่สำคัญ คือ การให้การศึกษาแก่ชุมชนกะเหรี่ยงในเรื่องความเชื่อที่ขัดขวางการพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ และอาชีพ เช่น ความเชื่อที่ว่าผีเมื่อมีการเลี้ยงสัตว์บางประเภทในหมู่บ้าน ซึ่งปัจจุบันสภาพแวดล้อมได้เปลี่ยนไปจากอดีตแล้ว

ช่วงเวลาในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน ควรจัดช่วงเย็นหลังเลิกงานประจำวัน หรือหลังฤดูเก็บเกี่ยว ในสังคมชาวไทยภูเขาเผ่ากระเหรี่ยงที่ยึดมั่นในพระพุทธศาสนา ชาวบ้านมักหยุดงานไปทำบุญที่วัดในวันพระ จึงควรอาศัยเวลาในช่วงนี้ทำการเผยแพร่ข่าวสารข้อมูล หรือจัดกิจกรรมด้านการศึกษานอกโรงเรียน

ด้านพัฒนาด้านเทคโนโลยีชนบท สิ่งที่ต้องให้ความสำคัญคือ การพัฒนาการใช้เชื้อเพลิงในชุมชนกะเหรี่ยงซึ่งนิยมตัดไม้จากป่าสงวนมาทำเชื้อเพลิง รวมทั้งการใช้ไม้เป็นวัสดุก่อสร้างที่อยู่อาศัย แม้ว่าหน่วยงานที่รับผิดชอบด้านป่าไม้จะผ่อนปรนให้ประชาชนนำมาใช้สอยได้ แต่ในอนาคตเป็นสิ่งที่ควรตระหนักร่วมกันว่าเป็นการตัดไม้ทำลายป่า ดังนั้น การคิดค้นและพัฒนาการใช้วัสดุอื่น ๆทดแทนการใช้ไม้จึงเป็นการพัฒนาเทคโนโลยีชนบทที่ควรให้ความสนใจอย่างจริงจัง และถือเป็นงานหนึ่งในการบริการการศึกษานอกโรงเรียนให้กับประชาชน

การพัฒนาองค์กรท้องถิ่น ควรจัดให้มีการฝึกอบรม ประชุมสัมมนาและการสนับสนุนด้านต่าง ๆ ให้กับคณะกรรมการหมู่บ้านและประชาชนกลุ่มต่าง ๆ เช่น กลุ่มผู้เกษตรกร เป็นต้น เพื่อส่งเสริมให้องค์กรเหล่านี้ได้มีส่วนช่วยพัฒนาหมู่บ้านและงานการศึกษานอกโรงเรียนในชุมชนกะเหรี่ยง

การพัฒนาระบบการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในการพัฒนาชุมชนกะเหรี่ยง แม้จะมีหน่วยงานหลักรับผิดชอบในพื้นที่ แต่ในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ให้กับชุมชนย่อมต้องอาศัยความร่วมมือจากหน่วยงานอื่น ๆ รวมทั้งหน่วยงานด้านการศึกษานอกโรงเรียนด้วย ดังนั้นในการพัฒนางานการศึกษานอกโรงเรียนสำหรับชุมชนกะเหรี่ยง จึงควรประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในด้านการทำความเข้าใจนโยบายด้านการศึกษานอกโรงเรียนของหน่วยงานนั้น และ

การประสานแผนการปฏิบัติงานของแต่ละหน่วยงาน เพื่อใช้ทรัพยากรร่วมกัน อันจะก่อให้เกิด ประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการทำงาน

ผราวัลย์ จิตติพันธ์ (2531 : 118 - 120) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "ลักษณะและ ความต้องการศึกษานอกโรงเรียนของประชาชนในชุมชนแออัดจังหวัดกาญจนบุรี กลุ่มตัวอย่าง เป็นประชาชนที่อาศัยอยู่ในชุมชนแออัด สถานีปากแพรก หัวสนามบิน หลังโรงพยาบาลนครสยาม โรงหีบอ้อย ริมน้ำซุกโดนและเตาปูน จำนวน 355 คน พบว่ากิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน ที่ควรจะนำไปจัดในชุมชนแออัดจังหวัดกาญจนบุรีขนาดเล็ก ได้แก่ ด้านความรู้พื้นฐานและการ ศึกษาทั่วไป เรื่องลำดับการจัดตั้งนี้ ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน เอกสารเผยแพร่ความรู้ บริการ ห้องสมุดเคลื่อนที่ บริการการศึกษานอกโรงเรียนเพื่อการอ่านออกเขียนได้ รายการเกี่ยวกับการ ศึกษาทางวิทยุ และการเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น ด้านการศึกษาเพื่อยกระดับความเป็นอยู่ใน ครอบครัว เรื่องลำดับการจัดตั้งดังนี้ ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันโรคติดต่อ จัดบริการแนะแนว เกี่ยวกับปัญหาด้านสุขภาพอนามัย จัดตั้งศูนย์เลี้ยงและอบรมเด็ก ความรู้เกี่ยวกับการบริโภค อาหารให้ถูกหลักอนามัย ความรู้เกี่ยวกับการพยาบาลเบื้องต้น ความรู้เกี่ยวกับการถนอมอาหาร ด้านการศึกษาเพื่อยกระดับความเป็นอยู่ของชุมชนเรื่องลำดับการจัดตั้งนี้ จัดอบรมเพื่อพัฒนาชุมชน ความรู้ด้านกฎหมายครอบครัว ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับ ชาคี ศาสนา และพระมหากษัตริย์ ความรู้ เกี่ยวกับการเลือกผู้แทนราษฎร ความรู้เกี่ยวกับกรรมสิทธิในทรัพย์สินตามกฎหมาย ความรู้เกี่ยวกับสถานการณ์บ้านเมือง ความรู้ด้านกฎหมายเกี่ยวกับการกู้ยืม ความรู้ด้านกฎหมายเกี่ยวกับการ ซื้อขาย ความรู้ด้านกฎหมายแรงงาน ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายที่ดิน ความรู้เกี่ยวกับการเช่าซื้อ ความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์ และความรู้กฎหมายเกี่ยวกับการจำนอง ด้านการศึกษาเพื่อเพิ่มทักษะใน การประกอบอาชีพเรื่องลำดับการจัดตั้งนี้ การเลี้ยงสัตว์ การเพาะเห็ดการปลูกพืช การประดิษฐ์ ของที่ระลึก การประดิษฐ์ของชำร่วย การปลูกดอกไม้ คัดเย็บเสื้อผ้าการเพาะขยายพันธุ์ไม้ การ ทำปุ๋ยหมัก การผลิตอาหารแห้ง การถนอมอาหารและขนม และตัดผมเสริมสวย

กิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนที่ควรจะนำไปจัดในชุมชนแออัดจังหวัดกาญจนบุรี ขนาดปานกลาง ได้แก่ ด้านความรู้พื้นฐาน และการศึกษาทั่วไป เรื่องลำดับการจัดตั้งนี้ ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน เอกสารเผยแพร่ความรู้ ห้องสมุดเคลื่อนที่ การเผยแพร่ศิลป วัฒนธรรมท้องถิ่น และรายการเกี่ยวกับการศึกษาทางวิทยุเพื่อยกระดับความเป็นอยู่ในครอบครัว

เรื่องลำดับการจัดตั้งนี้ จัดบริการแนะแนวเกี่ยวกับปัญหาด้านสุขภาพอนามัย ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันโรคติดต่อ จัดตั้งศูนย์เลี้ยงและอบรมเด็ก ความรู้เกี่ยวกับการบริโภคอาหารให้ถูกหลักอนามัย ความรู้เกี่ยวกับพยาบาลเบื้องต้น ความรู้เกี่ยวกับการบริการทารก ความรู้เกี่ยวกับการดูแลคนชรา ความรู้เกี่ยวกับการถนอมอาหาร ความรู้เกี่ยวกับการประกอบอาหาร และความรู้เกี่ยวกับการจัดบ้านเรือน ด้านการศึกษาเพื่อยกระดับความเป็นอยู่ของชุมชนเรื่องลำดับตั้งนี้ ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับศาสนา และพระมหากษัตริย์ จัดอบรมเพื่อพัฒนาชุมชน ความรู้เกี่ยวกับสถานการณ์ที่บ้านเมืองในปัจจุบัน ความรู้เกี่ยวกับสิทธิหน้าที่พลเมืองตามกฎหมาย ความรู้เกี่ยวกับกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินตามกฎหมาย ความรู้ด้านกฎหมายเกี่ยวกับการกู้ยืม ความรู้ด้านกฎหมายครอบครัว ความรู้ด้านกฎหมายเกี่ยวกับการซื้อ-ขาย ความรู้ด้านกฎหมายแรงงาน ความรู้ด้านกฎหมายเกี่ยวกับการเช่าซื้อ ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายที่ดิน ความรู้เกี่ยวกับการจ้างงาน ความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์ และความรู้เกี่ยวกับการค้าประกัน ด้านการศึกษาเพื่อเพิ่มทักษะในการประกอบอาชีพ เรื่องลำดับการจัดตั้งนี้ การเลี้ยงสัตว์ การปลูกพืช การปลูกดอกไม้ การเพาะเห็ด การเพาะขยายพันธุ์ไม้ การทำปุ๋ยหมัก การผลิตอาหารแห้ง การถนอมอาหาร การประดิษฐ์ของที่ระลึก อาหารและขนม และการประดิษฐ์ของชำร่วย

กิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนที่ควรจะนำไปจัดในชุมชนแออัดจังหวัดกาญจนบุรีขนาดปานกลางค่อนข้างใหญ่ ได้แก่ ด้านความรู้พื้นฐานและการศึกษาทั่วไป เรื่องลำดับการจัดตั้งนี้ ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน รายการเกี่ยวกับการศึกษาทางวิทยุ เอกสารเผยแพร่ความรู้ การเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น และบริการห้องสมุดเคลื่อนที่ ด้านการศึกษาเพื่อยกระดับความเป็นอยู่ในครอบครัว เรื่องลำดับการจัดตั้งนี้ ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันโรคติดต่อ จัดบริการแนะแนวเกี่ยวกับปัญหาด้านสุขภาพอนามัย ความรู้เกี่ยวกับพยาบาลเบื้องต้น ความรู้เกี่ยวกับการบริโภคอาหารให้ถูกหลักอนามัย ความรู้เกี่ยวกับการดูแลคนชรา ความรู้เกี่ยวกับการวางแผนครอบครัว ด้านการศึกษาเพื่อยกระดับความเป็นอยู่ของชุมชนเรื่องลำดับการจัดตั้งนี้ ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับศาสนา และพระมหากษัตริย์ ความรู้เกี่ยวกับสถานการณ์บ้านเมืองในปัจจุบัน ความรู้ด้านกฎหมายเกี่ยวกับการกู้ยืม ความรู้ด้านกฎหมายเกี่ยวกับการเช่าซื้อ ความรู้เกี่ยวกับการ

เลือกผู้แทนราษฎร ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายที่ดิน ความรู้ด้านกฎหมายเกี่ยวกับการซื้อ-ขาย ความรู้ด้านกฎหมายแรงงาน ความรู้ด้านกฎหมายครอบครัว ความรู้เกี่ยวกับการค้าประกัน ความรู้กฎหมายเกี่ยวกับการจำนอง และความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์ ด้านการศึกษาเพื่อเพิ่มทักษะ ในการประกอบอาชีพ เรื่องลำดับการจัดตั้งนี้ การปลูกดอกไม้ การปลูกพืช การเพาะเห็ด การเพาะขยายพันธุ์ไม้ การเลี้ยงสัตว์และการทำปุ๋ยหมัก

/ คมกฤษ จันทรขจร (2537 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความต้องการการศึกษานอกโรงเรียน ของผู้ใช้แรงงานในโรงงานอุตสาหกรรม เขตจังหวัดชลบุรี พบว่าผู้ใช้แรงงานโดยส่วนรวม มีความต้องการดังนี้ ระดับขั้นที่ต้องการศึกษาเพิ่มเติมที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือกฎหมาย คัมภีร์แรงงาน ภาษาต่างประเทศและคณิตศาสตร์ ประเภทของข่าวสารข้อมูลที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือความรู้ทางวิชาชีพ รองลงมาคือเหตุการณ์ปัจจุบันและกฎหมายเบื้องต้น ลักษณะของการฝึก อาชีพที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือพิมพ์ดีด รองลงมาคือบัญชีการจัดการ การตลาดและช่างเครื่องยนต์

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่ากำลังแรงงานในโรงงานอุตสาหกรรม ของประเทศไทย ยังขาดความรู้พื้นฐานและต้องการศึกษา ซึ่งเป็นสาเหตุให้คุณสมบัติของแรงงาน ไทยในปัจจุบันยังด้อยอยู่มาก ด้วยเหตุนี้การจัดการศึกษาให้กับผู้ใช้แรงงานที่ทำงานในโรงงาน อุตสาหกรรมจึงถือว่าเป็นสิ่งจำเป็น โดยเฉพาะการศึกษานอกโรงเรียนเป็นวิธีการที่เหมาะสมสำหรับการ ให้การศึกษาแก่ผู้ใช้แรงงาน ในการพัฒนาประเทศต่อไปดังนั้นการศึกษารังนี้ จึงมุ่งหมายที่จะ ศึกษาถึงความต้องการรับบริการทางการศึกษานอกโรงเรียนของนักศึกษาผู้ใหญ่ที่ทำงานในโรงงาน อุตสาหกรรมจังหวัดปทุมธานี เพื่อเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนแก่หน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง ให้เหมาะสมกับความต้องการที่แท้จริงของผู้ใช้แรงงานต่อไป

/ ศักดิ์ชัย นาคเอื้อม (2537 : 95) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การศึกษความสนใจ ด้านการศึกษานอกโรงเรียนสายอาชีพของทหารเกณฑ์กองประจำการ สังกัดกองพลทหารราบ ที่ 9 จังหวัดกาญจนบุรี" ผลการวิจัยพบว่า

1. ทหารเกณฑ์เกือบทั้งหมด มีความต้องการที่จะเข้ารับการฝึกอบรมวิชาชีพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งช่างซ่อมเครื่องยนต์เล็ก จักรยานยนต์ หรือช่างเครื่องยนต์ ช่างเชื่อมโลหะ ตลอดจนช่างไฟฟ้า ดังนั้นทางหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งหน่วยที่สังกัดและหน่วยที่จัดการศึกษานอก โรงเรียนสายอาชีพ ควรจะได้จัดให้มีโครงการฝึกอบรมวิชาชีพที่สอดคล้องกับความสนใจและความ

ต้องการของทหารเกณฑ์โดยเร็ว เพื่อเป็นการสนองนโยบายของรัฐบาลที่จะส่งเสริมให้ประชาชนได้
รับการศึกษาเพิ่มเติมและมีงานทำ ซึ่งเป็นการพัฒนากำลังคนตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจอีกด้วย และ
การจัดฝึกอบรมวิชาชีพให้กับทหารเกณฑ์ จะเป็นการช่วยเผยแพร่ผลงานของทางราชการไปในตัวด้วย
อันจะเป็นผลให้เจตคติของประชาชนต่อการเกณฑ์ทหารดีขึ้น การหลีกเลี่ยงการเกณฑ์ทหารซึ่งเป็นปัญหา
ใหญ่ที่เป็นอยู่ในปัจจุบันก็อาจลดน้อยลง

2. ควรคิดหารูปแบบและวิธีการส่งเสริมให้ทหารเกณฑ์ได้รับการศึกษานอกโรงเรียน
ด้านอาชีพเพิ่มขึ้น โดยลดเงื่อนไขในด้านระเบียบและวิธีที่เหมาะสม โดยให้เรียนฟรีเพื่อเป็น
การขยายโอกาสทางการศึกษาด้านอาชีพให้กับทหารเกณฑ์ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นผู้ที่จบการศึกษาระดับ
ประถมศึกษา มีฐานะยากจนและมีอาชีพทำนาและทำไร่

3. สำหรับประเภทและเนื้อหาวิชาที่จะส่งเสริมด้านอาชีพให้กับทหารเกณฑ์นั้น ต้องมี
การศึกษาทดลอง และวิเคราะห์หาความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในกระบวนการผลิต
การจัดการด้านตลาด แหล่งเงินทุน และวัตถุดิบ

สุจิตต์ เอี่ยมละออ (2534 : 115 - 116) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "ความสนใจและ
โอกาสในการเข้าร่วมกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนของแรงงานสตรี : กรณีศึกษาในเจตนิคม
อุตสาหกรรมลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร" พบว่า สตรีที่อายุน้อย (25 ปี และต่ำกว่า) มีความ
สนใจเข้าร่วมกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนสูงกว่ากลุ่มอายุมาก (26 ปี ขึ้นไป) เมื่อพิจารณา
เป็นรายข้อพบว่าแรงงานสตรีกลุ่มอายุน้อย สนใจเข้าร่วมกิจกรรมต่อไปนี้สูงกว่ากลุ่มอายุมาก คือ
การเรียนเพื่อสอบเทียบ กิจาและการออกกำลังกาย วิทยุและดนตรี ทัศนมาตรและท่องเที่ยว
พิมพ์ดีดและงานธุรการ และการเจียรนัยเพชรพลอย ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่สมรสแล้วมีคะแนนเฉลี่ยของ
ความสนใจโดยรวมทุกข้อสูงกว่าสตรีที่ยังเป็นโสด กลุ่มที่สมรสแล้วมีความสนใจสูงกว่าในเรื่องการ
ตัดเย็บเสื้อผ้าช่างทำผมเสริมสวย อาหารและขนม และการตกแต่งบ้านและดูแลเครื่องใช้ในบ้าน
ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่ยังเป็นโสดสนใจสูงกว่าในเรื่อง การเรียนเพื่อการสอบเทียบ ความรู้ด้านกฎหมาย
กิจาและการออกกำลังกาย การทัศนมาตรและท่องเที่ยว พิมพ์ดีดและงานธุรการ การบริหารโรงงาน
และวิทยุและดนตรี

สมมติฐานในการวิจัย

1. สตรีที่มีอายุต่างกัน มีความต้องการรับบริการทางการศึกษานอกโรงเรียนต่างกัน
2. สตรีที่มีสถานภาพการสมรสแตกต่างกัน มีความต้องการรับบริการทางการศึกษานอกโรงเรียนต่างกัน
3. สตรีที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความต้องการรับบริการทางการศึกษานอกโรงเรียนต่างกัน
4. สตรีที่เป็นสมาชิกกลุ่มต่างกัน มีความต้องการรับบริการการศึกษานอกโรงเรียนต่างกัน
5. สตรีที่มีสถานภาพการทำงานต่างกัน มีความต้องการรับบริการทางการศึกษานอกโรงเรียนต่างกัน
6. สตรีที่มีลักษณะพื้นที่อาศัยต่างกัน มีความต้องการรับบริการการศึกษานอกโรงเรียนต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ สตรีที่มีอายุตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไป ในเขตอำเภอพนมทวน มีจำนวน 18,711 คน จาก 8 ตำบล ได้แก่ ตำบลพนมทวน ตำบลคอนคาเพชร ตำบลหนองโรง ตำบลทุ่งสมอ ตำบลคอนเจดีย์ ตำบลหนองสาหร่าย ตำบลวังครุ และตำบลรางหวาย
2. กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ กลุ่มสตรีในเขตอำเภอพนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี ซึ่งสุ่มตัวอย่างด้วยวิธีสุ่มแบบหลายขั้นตอน ดังนี้
 - 2.1 แบ่งกลุ่มตำบลตามสภาพพื้นที่ 2 ลักษณะ ดังนี้
 - 2.1.1 ในเมือง ได้แก่ ตำบลพนมทวน ตำบลรางหวาย
 - 2.1.2 ในเขตชนบท ได้แก่ ตำบลหนองสาหร่าย ตำบลคอนเจดีย์ ตำบลหนองโรง ตำบลคอนคาเพชร ตำบลวังครุ และตำบลทุ่งสมอ
3. เปิดตารางสุ่มตัวอย่าง ยามาเน่ (Yamane, 1969 : 1088) พบว่า ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% จะได้กลุ่มตัวอย่าง 390 คน จึงนำมาเทียบตามสัดส่วนกลุ่มตัวอย่างดังรายละเอียดในตาราง 1

ตาราง 1 จำนวนกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามตำบล

ตำบล	จำนวนประชากร	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
พนมทวน	2,650	55
ดอนตาเพชร	1,966	41
หนองโรง	2,309	48
ทุ่งสมอ	1,162	24
ดอนเจดีย์	1,778	37
หนองสาหร่าย	1,340	28
ห้วยจรเข้มาก	3,278	69
รางหวาย	4,228	88
รวม	18,711	390

วิธีสร้างเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษา ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นตามลำดับ ดังนี้

1. ศึกษาจากตำรา เอกสาร บทบาท และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนและสัมภาษณ์ประชาชนที่ใช้บริการกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนเพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสัมภาษณ์
2. ศึกษาวิธีการสร้างแบบสัมภาษณ์ แบบเรียงลำดับความสำคัญ (Ranking order)
3. สร้างแบบสัมภาษณ์ โดยใช้ข้อมูลจากข้อ 1 นำปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อขอคำแนะนำ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมตรงตามด้านเนื้อหา ภาษาที่ใช้ให้มีความชัดเจน และครอบคลุมตามวัตถุประสงค์เพื่อเป็นแนวทางในการสัมภาษณ์

4. นำแบบสัมภาษณ์ไปทดลองใช้กับสตรี ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน แล้วนำไปคำนวณหาค่าอำนาจจำแนก โดยใช้ค่าสถิติ t เลือกข้อที่มีค่าสถิติระหว่าง -2.25 ถึง -11.71 และคำนวณหาค่าความเชื่อมั่น โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ปรากฏว่าแบบสัมภาษณ์มีค่าความเชื่อมั่นที่ระดับ 0.98

5. นำแบบสัมภาษณ์ มาจัดพิมพ์เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสัมภาษณ์ความต้องการ กิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน ของกลุ่มสตรีในเขตอำเภอพนมทวน โดยแบ่งเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับสถานการณ์ด้านเศรษฐกิจ สังคม และการศึกษา ประกอบด้วย อายุ สถานภาพการสมรส ระดับการศึกษา การเป็นสมาชิกกลุ่ม สถานการทำงาน และลักษณะพื้นที่อาศัย

ตอนที่ 2 เป็นแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับความต้องการทางด้านการศึกษานอกโรงเรียน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านความรู้พื้นฐาน ด้านข่าวสารข้อมูล และด้านทักษะอาชีพ โดยแบ่งระดับความต้องการออกเป็น 5 ระดับ คือ ไม่ต้องการ ต้องการน้อย ต้องการปานกลาง ต้องการมาก ต้องการมากที่สุด ซึ่งมีคะแนน 1 2 3 4 และ 5 ตามลำดับ

ตอนที่ 3 ข้อคิดเห็นเพิ่มเติม มีลักษณะเป็นคำถามปลายเปิดเป็นแบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นเพิ่มเติม ด้านความรู้พื้นฐาน ด้านข่าวสารข้อมูล และด้านทักษะอาชีพ

วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยประชุมครูประจำกลุ่มจำนวน 8 คน ซึ่งเป็นบุคลากรของศูนย์บริการการศึกษา นอกโรงเรียนอำเภอพนมทวน และประจำอยู่ในพื้นที่ตำบล 8 ตำบล ของอำเภอพนมทวน มีหน้าที่รับผิดชอบงานการศึกษานอกโรงเรียนในแต่ละตำบลที่รับผิดชอบ โดยอยู่ภายใต้กำกับดูแลของผู้วิจัย ที่เป็นหัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอพนมทวน โดยกำหนดให้ครูประจำกลุ่ม

ไปเก็บข้อมูล ดังนี้

1. แบ่งจำนวนกลุ่มตัวอย่างตามสัดส่วนทั้ง 8 ตำบล
2. ในแต่ละตำบล แบ่งจำนวนกลุ่มตัวอย่างตามช่วงอายุ 4 ช่วง
3. เก็บข้อมูลจากสตรีตามจำนวนที่ระบุไว้ในช่วงอายุทั้ง 4 ช่วง

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในระหว่างวันที่ 20 ธันวาคม 2539 ถึงวันที่ 19 กุมภาพันธ์ 2540 และสามารถเก็บรวบรวมข้อมูลได้ครบทั้ง 390 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100.00 ของแบบสัมภาษณ์ทั้งหมด และเมื่อนำมาตรวจสอบความสมบูรณ์ปรากฏว่า เป็นแบบสัมภาษณ์ที่สมบูรณ์สามารถนำไปวิเคราะห์ได้ จำนวน 388 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 99.49

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัย ผู้วิจัยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป เพื่อวิเคราะห์ค่าทางสถิติชื่อ SPSS/PC (Statistical Package for the Social Sciences) ทำการวิเคราะห์ค่าสถิติต่าง ๆ เพื่อตอบปัญหาการวิจัยตามลำดับความมุ่งหมายของการวิจัย ดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวข้องกับลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ อายุ สถานภาพ การสมรส ระดับการศึกษา การเป็นสมาชิกกลุ่ม สถานภาพการทำงาน และลักษณะพื้นที่อาศัย ทำการวิเคราะห์โดยใช้สถิติแจกแจงความถี่ และค่าร้อยละ

2. การศึกษาความต้องการบริการทางการศึกษานอกโรงเรียน 3 ด้าน ทำการวิเคราะห์โดยใช้สถิติค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วประเมินความต้องการ โดยใช้เกณฑ์ประเมิน ดังนี้

1.00 - 1.80	หมายถึง	ไม่ต้องการ
1.81 - 2.60	หมายถึง	ต้องการน้อย
2.61 - 3.40	หมายถึง	ต้องการปานกลาง
3.41 - 4.20	หมายถึง	ต้องการมาก
4.21 - 5.00	หมายถึง	ต้องการมากที่สุด

3. การเปรียบเทียบความต้องการทางการศึกษานอกโรงเรียน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านความรู้พื้นฐาน ด้านข่าวสารข้อมูล และด้านทักษะอาชีพ จำแนกตามสถานภาพของสตรีในเขตอำเภอพนมทวน ทำการวิเคราะห์โดยใช้สถิติทดสอบ (t-test) และวิเคราะห์ความแปรปรวน (ANOVA) ใช้สถิติทดสอบ F-Test

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การตรวจสอบคุณภาพของแบบสัมภาษณ์ ได้แก่

1.1 การตรวจสอบค่าอำนาจจำแนกของข้อคำถาม ใช้สูตร (Ferguson, 1976 : 152) ดังนี้

$$t = \frac{\bar{X}_H - \bar{X}_L}{\sqrt{\frac{S^2_H}{n_H} + \frac{S^2_L}{n_L}}}$$

เมื่อ t แทน ค่าที่ใช้พิจารณาใน t-distribution

$\bar{X}_H, \bar{X}_L$ แทน คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ ตามลำดับ

S^2_H, S^2_L แทน ความแปรปรวนของคะแนนในกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำตามลำดับ

n_H, n_L แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ

1.2 การตรวจสอบความเชื่อมั่นของแบบสัมภาษณ์ทั้งฉบับ โคธไชสูตร์

สัมประสิทธิ์ แอลฟา (α - Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach. 1972 : 126) ดังนี้

$$\alpha = \frac{n}{n - 1} \left[1 - \frac{\sum S^2_i}{S^2_o} \right]$$

เมื่อ α แทน ค่าความเชื่อมั่นของแบบสัมภาษณ์ทั้งหมด

n แทน จำนวนข้อสอบของแบบสัมภาษณ์ทั้งฉบับ

S^2_i แทน ค่าความแปรปรวนข้อสอบรายข้อ

S^2_o แทน ค่าความแปรปรวนข้อสอบทั้งฉบับ

2. การวิเคราะห์ข้อมูล ความต้องการการบริการทางการศึกษาของโรงเรียน

ได้แก่

2.1 การวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐาน

2.1.1 ค่าคะแนนเฉลี่ย ไชสูตร์ (Ferguson. 1981 : 49)

ดังนี้

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ย

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

N แทน จำนวนชุดคะแนน

2.1.2 หาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

โดยใช้สูตร (Ferguson. 1981 : 68) ดังนี้

$$S.D. = \sqrt{\frac{N \sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ S.D. แทน ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$(\sum X)^2$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง

$\sum X^2$ แทน ผลรวมทั้งหมดของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง

N แทน จำนวนชุดคะแนน

2.1.3 ทดสอบความแตกต่างระหว่างสองกลุ่ม การทดสอบความ

แตกต่างระหว่างสองกลุ่มที่เป็นอิสระกัน โดยคำนวณจากสูตร (ฉ้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ. 2531 : 86)

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{S^2_1}{N_1} + \frac{S^2_2}{N_2}}}$$

เมื่อ t แทน ค่าที่ใช้พิจารณาใน t-distribution

$\bar{X}_1, \bar{X}_2$ แทน ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่ 1 และกลุ่มที่ 2

S^2_1, S^2_2 แทน ค่าความแปรปรวนของกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2

N_1, N_2 แทน ขนาดของกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2

2.1.4 ทดสอบความแตกต่างระหว่างกลุ่มตัวอย่างมากกว่าสองกลุ่ม

โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way Analysis of Variance)

โดยคำนวณจากสูตร (ฉ้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ. 2531 : 95)

$$F = \frac{MS_{\text{A}}}{MS_{\text{W}}}$$

เมื่อ F แทน ค่าการแจกแจงความถี่ F

MS_{A} แทน ค่าความแปรปรวน (Mean Square) ระหว่างกลุ่ม

MS_{W} แทน ค่าความแปรปรวนภายในกลุ่ม

เมื่อผลวิเคราะห์มีนัยสำคัญทางสถิติ ผู้วิจัยใช้การเปรียบเทียบความแตกต่างของ
คะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ โดยใช้วิธี Studentized Q-Statistic แบบ Newman Keuls
Method (ประกอบ การผสมสูตร. 2525 : 279)

$$q = \frac{\bar{T}_{\text{largest}} - \bar{T}_{\text{smallest}}}{\sqrt{MS_{\text{error}}/n}}$$

เมื่อ	q	แทน ความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ย
	$\bar{T}_{\text{largest}}$	แทน คะแนนเฉลี่ย Treatment ที่มากที่สุด
	$\bar{T}_{\text{smallest}}$	แทน คะแนนเฉลี่ย Treatment ที่น้อยที่สุด
	MS	แทน Mean Square ของความคลาดเคลื่อน
	error	
	n	แทน Harmonic Mean ของจำนวนกลุ่มตัวอย่าง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลและแปลความหมายของการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกัน ผู้วิจัยจึงได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้

$\bar{X}$	แทน	ค่าคะแนนเฉลี่ย
S.D.	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
t	แทน	ค่าความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยของสองกลุ่มตัวอย่าง
F	แทน	ค่าความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยมากกว่าสองกลุ่มตัวอย่าง
*	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
**	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ในการศึกษาความต้องการทางการศึกษาของสตรีในเขตอำเภอพนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี ด้านการศึกษาพื้นฐาน ด้านข่าวสารข้อมูล ด้านทักษะอาชีพ ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์ในการแปลความหมายของค่าคะแนนเฉลี่ยที่ได้ดังนี้

1.00 - 1.80	หมายถึง	ไม่ต้องการ
1.81 - 2.60	หมายถึง	ต้องการน้อย
2.61 - 3.40	หมายถึง	ต้องการปานกลาง
3.41 - 4.20	หมายถึง	ต้องการมาก
4.21 - 5.00	หมายถึง	ต้องการมากที่สุด

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล แบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ตอนที่ 1. การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนตัวเกี่ยวกับลักษณะของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2. การวิเคราะห์ความต้องการทางการศึกษานอกโรงเรียนของสตรีในเขตอำเภอพนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี

ตอนที่ 3. การเปรียบเทียบความต้องการทางการศึกษานอกโรงเรียนของสตรีในเขตอำเภอพนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี จำแนกตามตัวแปรที่ศึกษา

ตอนที่ 4. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความต้องการทางการศึกษานอกโรงเรียนเพิ่มเติมของสตรีในเขตอำเภอพนมทวน

รายละเอียด ผลการศึกษานำเสนอดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนตัวเกี่ยวกับลักษณะของผู้ให้สัมภาษณ์

การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนตัวของผู้ให้สัมภาษณ์ใช้วิธีการหาจำนวนและร้อยละของผู้สัมภาษณ์ จำแนกตามอายุ สถานภาพการสมรส ระดับการศึกษา การเป็นสมาชิกกลุ่ม สถานภาพการทำงาน และลักษณะพื้นที่อาศัย แสดงผลในตาราง 2 ดังนี้

ตาราง 2 จำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามตัวแปร

ลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง	จำนวน	ร้อยละ
1. อายุ		
15 - 25 ปี	108	27.84
26 - 35 ปี	95	24.48
36 - 45 ปี	103	26.55
46 ปีขึ้นไป	82	21.13
รวม	388	100.00
2. สถานภาพการสมรส		
โสด	125	32.22
สมรส	237	61.08
หม้าย	19	4.90
แยกกันอยู่	7	1.80
รวม	388	100.00

ตาราง 2 (ต่อ)

ลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง	จำนวน	ร้อยละ
3. ระดับการศึกษา		
ต่ำกว่าระดับประถมศึกษา	66	17.01
ระดับประถมศึกษา	190	48.96
ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น	84	21.65
ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย	37	9.54
สูงกว่าระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย	11	2.84
รวม	388	100.00
4. การเป็นสมาชิกกลุ่ม		
เป็นสมาชิกกลุ่ม	126	32.47
ไม่เป็นสมาชิกกลุ่ม	262	67.53
รวม	388	100.00
5. สถานภาพการทำงาน		
มีงานทำ	337	86.86
ไม่มีงานทำ	51	13.14
รวม	388	100.00

ตาราง 2 (ต่อ)

ลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง	จำนวน	ร้อยละ
6. ลักษณะพื้นที่อาศัย		
ในเมือง	143	36.86
ในชนบท	245	63.14
รวม	388	100.00

จากตาราง 2 แสดงว่าสตรีที่มีอายุระหว่าง 15-25 ปี มีมากที่สุด จำนวน 108 คน คิดเป็นร้อยละ 27.84 สถานภาพการสมรสพบว่าสตรีที่สมรสแล้ว จำนวน 237 คน คิดเป็นร้อยละ 61.08 ส่วนระดับการศึกษา สตรีที่ระดับการศึกษาในระดับประถมศึกษา มีมากที่สุด จำนวน 190 คน คิดเป็นร้อยละ 48.96 สตรีที่ไม่เป็นสมาชิกกลุ่ม จำนวน 262 คน คิดเป็นร้อยละ 67.53 สตรีมีงานทำ จำนวน 337 คน คิดเป็นร้อยละ 86.86 และสตรีที่อาศัยอยู่ในชนบทมี จำนวน 245 คน คิดเป็นร้อยละ 63.14 สตรีที่อาศัยอยู่ในเมือง จำนวน 143 คน คิดเป็นร้อยละ 36.86

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ความต้องการทางการศึกษานอกโรงเรียนของสตรีในเขตอำเภอพนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี

การศึกษาความต้องการทางการศึกษานอกโรงเรียนของสตรีในเขตอำเภอพนมทวน ผู้วิจัยได้คำนวณหาค่าสถิติพื้นฐานความต้องการ แยกเป็นโดยรวมและรายด้าน ดังปรากฏใน ตาราง 3 - 6

ตาราง 3 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความต้องการทางการศึกษานอกโรงเรียนของสตรีในเขตอำเภอพนมทวน โดยรวมและรายด้าน

ความต้องการรับบริการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความต้องการ
1. ด้านการศึกษาระดับพื้นฐาน	3.02	0.71	ปานกลาง
2. ด้านข่าวสารข้อมูล	3.45	0.63	มาก
3. ด้านทักษะอาชีพ	2.91	0.69	ปานกลาง
รวม	3.17	0.57	ปานกลาง

จากตาราง 3 แสดงว่า ความต้องการทางการศึกษานอกโรงเรียนของสตรีในเขตอำเภอพนมทวน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($X = 3.17$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านข่าวสารข้อมูล มีความต้องการอยู่ในระดับมาก ($X = 3.45$) ส่วนด้านการศึกษาระดับพื้นฐาน และด้านทักษะอาชีพ มีความต้องการอยู่ในระดับปานกลาง ($X = 3.02, 2.91$)

ตาราง 4 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความต้องการทางการศึกษา
นอกโรงเรียนของสตรีในเขตอำเภอพนมทวน ด้านการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นรายชื่อ

ด้านการศึกษาขั้นพื้นฐาน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความต้องการ
1. ต้องการเรียนเพื่ออ่านออกเขียนได้	3.65	1.02	มาก
2. ต้องการเรียนระดับประถมศึกษา	3.15	1.18	ปานกลาง
3. ต้องการเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น	3.36	1.19	ปานกลาง
4. ต้องการเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ(ปอ.)	3.02	1.22	ปานกลาง
5. ต้องการเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย	3.22	1.28	ปานกลาง
6. ต้องการเรียนระดับประโยชวิชาชีพ (ปวช.)	2.99	1.25	ปานกลาง
7. ต้องการเรียนแบบวิธีเรียนด้วยตนเอง	2.60	1.18	ปานกลาง
8. ต้องการเรียนแบบวิธีเรียนทางไกล	2.90	1.20	ปานกลาง
9. ต้องการเรียนแบบวิธีเรียนชั้นเรียน	2.71	1.30	ปานกลาง
10. ต้องการเรียนที่ชุมชนใกล้ๆ บ้าน	3.47	1.21	มาก
11. ต้องการเรียนวันเสาร์	2.75	1.31	ปานกลาง
12. ต้องการเรียนวันอาทิตย์	3.44	1.29	มาก
13. ต้องการเรียนวันจันทร์ - ศุกร์	2.02	1.17	น้อย
14. ต้องการแนะแนวการเรียนสายสามัญ	2.75	1.19	ปานกลาง
15. ความต้องการด้านส่งเสริมคุณภาพชีวิต	3.39	0.92	ปานกลาง
16. ต้องการการศึกษาพื้นฐานด้านอื่นๆ	2.85	1.31	ปานกลาง
รวม	3.02	0.71	ปานกลาง

จากตาราง 4 แสดงว่า ความต้องการทางการศึกษานอกโรงเรียนของสตรีในเขต
อำเภอพนมทวน ด้านการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมทุกข้ออยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณา
เป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีความต้องการอยู่ในระดับมากมี 3 ข้อ ($\bar{X} = 3.44 - 3.65$) โดยข้อที่
มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือข้อ 1) การเรียนเพื่อการอ่านออก เขียนได้ ข้อที่มีความต้องการอยู่ในระดับ
ปานกลางมี 12 ข้อ ($\bar{X} = 2.60 - 3.39$) และข้อที่มีความต้องการอยู่ในระดับน้อยมี 1 ข้อ คือ
ข้อ 13) การเรียนวันจันทร์ - ศุกร์ ($\bar{X} = 2.02$)

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความต้องการทางการศึกษา
นอกโรงเรียนของสตรีในเขตอำเภอพนมทวน ด้านข่าวสารข้อมูล เป็นรายข้อ

ด้านข่าวสารข้อมูล	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความต้องการ
17. ต้องการที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน	3.64	1.00	มาก
18. ต้องการหอกระจายข่าว	3.65	0.92	มาก
19. ต้องการเสียงตามสาย	3.56	0.97	มาก
20. ต้องการบอร์ดประชาสัมพันธ์	3.32	1.00	ปานกลาง
21. ต้องการหนังสือลักษณะเคลื่อนที่	3.21	1.05	ปานกลาง
22. ต้องการรับรู้ข่าวสารจากเอกสารสิ่งพิมพ์	3.53	0.94	มาก
23. ต้องการรับรู้ข่าวสารจากโทรทัศน์	3.80	0.87	มาก
24. ต้องการรับรู้ข่าวสารจากภาพยนตร์	3.10	1.03	ปานกลาง
25. ต้องการรับรู้ข่าวสารจากวิทยุ	3.04	1.09	ปานกลาง
26. ต้องการรับรู้ข่าวสารจากวิทยุ	3.49	0.91	มาก
32. ต้องการความรู้ด้านการป้องกันโรคเอดส์	3.74	0.90	มาก
33. ต้องการความรู้ด้านสุขภาพอนามัย	3.86	0.84	มาก
34. ต้องการความรู้ด้านบัตรสุขภาพ	3.70	0.85	มาก
35. ต้องการความรู้ด้านการดูแลเด็ก	3.46	0.97	มาก
36. ต้องการความรู้ด้านการดูแลคนชรา	3.43	0.94	มาก
37. ต้องการความรู้ด้านกองทุนฯ	3.40	0.93	ปานกลาง
38. ต้องการความรู้สหกรณ์การเกษตรด้านหลัก การสหกรณ์	3.36	0.97	ปานกลาง
39. ต้องการความรู้สหกรณ์การเกษตรด้านธุรกิจ สินเชื่อ	3.22	1.02	ปานกลาง
40. ต้องการความรู้สหกรณ์การเกษตรด้านธุรกิจ การซื้อ	3.27	1.00	ปานกลาง

ตาราง 5 (ต่อ)

ด้านข่าวสารข้อมูล	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความต้องการ
41. ต้องการความรู้สหกรณ์การเกษตรด้านธุรกิจ การขาย	3.36	1.00	ปานกลาง
42. ต้องการความรู้สหกรณ์การเกษตรด้านธุรกิจ รับฝากเงิน	3.48	0.94	มาก
43. ต้องการความรู้ด้านการวางแผนครอบครัว	3.54	0.97	มาก
44. ต้องการความรู้ด้านการเมือง	3.12	1.02	ปานกลาง
45. ต้องการความรู้ด้านการพยาบาลเบื้องต้น	3.61	0.89	มาก
46. ต้องการความรู้ด้านการใช้ไฟฟ้า	3.58	0.87	มาก
47. ต้องการความรู้ด้านการใช้น้ำประปา	3.37	0.90	ปานกลาง
48. ต้องการความรู้ด้านการรักษาสิ่งแวดล้อม	3.49	0.91	มาก
49. ต้องการความรู้ด้านการป้องกันยาเสพติด	3.77	0.96	มาก
50. ต้องการข่าวสารข้อมูลด้านอื่นๆ	2.78	1.27	ปานกลาง
รวม	3.45	0.63	มาก

จากตาราง 5 แสดงว่า ความต้องการทางการศึกษานอกโรงเรียนของสตรีในเขต
อำเภอพนมทวน ด้านข่าวสารข้อมูล โดยรวมทุกข้ออยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ
พบว่า ข้อที่มีความต้องการอยู่ในระดับมากมี 21 ข้อ ($\bar{X} = 3.43 - 3.86$) โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ย
สูงสุด คือข้อ 33) ความรู้ด้านสุขภาพอนามัย ข้อที่มีความต้องการอยู่ในระดับปานกลางมี 13 ข้อ
($\bar{X} = 2.78 - 3.40$)

ตาราง 6 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความต้องการทางการศึกษานอกโรงเรียนของสตรีในเขตอำเภอพนมทวน ด้านทักษะอาชีพ เป็นรายชื่อ

ด้านทักษะอาชีพ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความต้องการ
51. ต้องการทัศนศึกษาดูงานการฝึกอาชีพ	3.19	1.16	ปานกลาง
52. ต้องการฝึกอาชีพในชุมชนใกล้บ้าน	3.57	0.96	มาก
53. ต้องการฝึกอาชีพในวันเสาร์ - อาทิตย์ เวลา 09.00 - 16.00 น.	3.32	1.12	ปานกลาง
54. ต้องการฝึกอาชีพในวันจันทร์ - ศุกร์ เวลา 16.00 - 19.00 น.	2.41	1.15	น้อย
55. ต้องการฝึกอาชีพระยะสั้น 100-150 ชั่วโมง	3.26	1.13	ปานกลาง
56. ต้องการฝึกอาชีพแบบกลุ่มสนใจไม่เกิน 30 ชั่วโมง	2.93	1.11	ปานกลาง
57. ต้องการฝึกอาชีพตัดเย็บเสื้อผ้า	3.09	1.11	ปานกลาง
58. ต้องการฝึกอาชีพเย็บจักรอุตสาหกรรม	2.96	1.13	ปานกลาง
59. ต้องการฝึกอาชีพตัดผม เสริมสวย	3.03	1.17	ปานกลาง
60. ต้องการฝึกอาชีพตัดเย็บเสื้อผ้าชาย	2.83	1.12	ปานกลาง
61. ต้องการฝึกอาชีพตัดผมชาย	2.66	1.11	ปานกลาง
62. ต้องการฝึกอาชีพ อาหาร - ขนม	3.17	1.05	ปานกลาง
63. ต้องการฝึกอาชีพประดิษฐ์ของชำร่วย	3.01	1.08	ปานกลาง
64. ต้องการฝึกอาชีพประดิษฐ์ของที่ระลึก	2.99	1.07	ปานกลาง
65. ต้องการฝึกอาชีพการเพาะเห็ด	2.94	1.09	ปานกลาง

ตาราง 6 (ต่อ)

ด้านทักษะอาชีพ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความต้องการ
66. ต้องการฝึกอาชีพการปลูกพืชผักสวนครัว	3.25	1.05	ปานกลาง
67. ต้องการฝึกอาชีพการปลูกดอกไม้	3.16	1.05	ปานกลาง
68. ต้องการฝึกอาชีพการทำปุ๋ยหมัก	2.89	1.12	ปานกลาง
69. ต้องการฝึกอาชีพการเลี้ยงสัตว์ปีก	2.78	1.14	ปานกลาง
70. ต้องการฝึกอาชีพการเลี้ยงปลา	2.81	1.14	ปานกลาง
71. ต้องการฝึกอาชีพการเลี้ยงกุ้ง	2.57	1.17	น้อย
72. ต้องการฝึกอาชีพการเลี้ยงโคนม	2.47	1.18	น้อย
73. ต้องการฝึกอาชีพการเลี้ยงโคเนื้อ	2.48	1.20	น้อย
74. ต้องการฝึกอาชีพการเลี้ยงสุนัข	1.91	0.99	น้อย
75. ต้องการฝึกอาชีพการพิมพ์ดีด	3.12	1.34	ปานกลาง
76. ต้องการฝึกอาชีพคอมพิวเตอร์	3.13	1.42	ปานกลาง
77. ต้องการฝึกอาชีพการทำบัญชี	3.12	1.33	ปานกลาง
78. ต้องการฝึกอาชีพด้านอื่นๆ	2.42	1.22	น้อย
รวม	2.91	0.69	ปานกลาง

จากตาราง 6 แสดงว่า ความต้องการทางการศึกษานอกโรงเรียนของสตรีในเขตอำเภอพนมทวน ด้านทักษะอาชีพ โดยรวมทุกข้ออยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีความต้องการอยู่ในระดับมากมี 1 ข้อคือ ข้อ 52) การฝึกอาชีพในชุมชนใกล้บ้าน ($\bar{X} = 3.57$) ข้อที่มีความต้องการอยู่ในระดับปานกลางมี 21 ข้อ ($X = 2.66 - 3.32$) และข้อที่มีความต้องการอยู่ในระดับน้อยมี 6 ข้อ ($\bar{X} = 1.91 - 2.57$)

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบความต้องการทางการศึกษานอกโรงเรียนของสตรีในเขตอำเภอ
พนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี

3.1 การวิเคราะห์เปรียบเทียบความต้องการทางการศึกษานอกโรงเรียนของสตรี
ในเขตอำเภอพนมทวน จำแนกตามอายุ โดยใช้ค่าสถิติ F ดังปรากฏในตาราง 7

ตาราง 7 วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ความต้องการทางการศึกษานอกโรงเรียน
ของสตรีในเขตอำเภอพนมทวน จำแนกตามอายุ โดยรวมและรายด้าน

ข้อ	ความต้องการ ทางการศึกษา	แหล่งความ แปรปรวน	df	SS	MS	F
1	ด้านการศึกษาระดับพื้นฐาน	ระหว่างกลุ่ม	3	28.01	9.34	21.55**
		ภายในกลุ่ม	384	166.33	0.43	
		รวม	387	194.34		
2	ด้านข่าวข้อมูล	ระหว่างกลุ่ม	3	3.15	1.05	2.72*
		ภายในกลุ่ม	384	148.29	0.39	
		รวม	387	151.44		

ตาราง 7 (ต่อ)

ข้อ	ความต้องการ ทางการศึกษา	แหล่งความ แปรปรวน	df	SS	MS	F
3	ด้านทักษะอาชีพ	ระหว่างกลุ่ม	3	6.78	2.26	4.92**
		ภายในกลุ่ม	384	176.48	0.46	
		รวม	387	183.75		
4	รวมทุกด้าน	ระหว่างกลุ่ม	3	7.15	2.38	7.63**
		ภายในกลุ่ม	384	120.02	0.31	
		รวม	387	127.18		

จากตาราง 7 แสดงว่าสตรีในเขตอำเภอพนมทวน ที่มีอายุต่างกันมีความต้องการทางการศึกษานอกโรงเรียน โดยรวมทุกด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ความต้องการด้านการศึกษาขั้นพื้นฐาน และความต้องการด้านทักษะอาชีพ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านข่าวสารข้อมูล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เพื่อให้ทราบว่ารายค่าใดบ้างมีความแตกต่างกัน จึงนำไปทดสอบเป็นรายคู่ โดยวิธีการของนิวแมน-คูลส์ ดังตาราง 9 - 12

ตาราง 8 เปรียบเทียบความต้องการทางการศึกษานอกโรงเรียนของสตรีที่มีอายุต่างกัน
ในเขตอำเภอพนมทวน โดยรวมทุกด้าน แยกเป็นรายคู่

อายุ	ปี	46 ปีขึ้นไป	36 - 45 ปี	26 - 35 ปี	15 - 25 ปี
		2.97	3.09	3.24	3.33
46 ปีขึ้นไป	2.97	-	0.12	0.27 [*]	0.36 [*]
36 - 45 ปี	3.09		-	0.15	0.24 [*]
26 - 35 ปี	3.24			-	0.09
15 - 25 ปี	3.33				-

จากตาราง 8 แสดงว่าสตรีในเขตอำเภอพนมทวน ที่มีอายุ 26 - 35 ปี มีความต้องการโดยรวมทุกด้าน แตกต่างจาก สตรีที่มีอายุ 46 ปีขึ้นไป และสตรีที่มีอายุ 15 - 25 ปี มีความต้องการโดยรวมทุกด้าน แตกต่างจาก สตรีที่มีอายุ 46 ปีขึ้นไป และสตรีที่มีอายุ 36 - 45 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 9 เปรียบเทียบความต้องการทางการศึกษานอกโรงเรียนของสตรีที่มีอายุต่างกัน
ในเขตอำเภอพนมทวน ด้านการศึกษาขั้นพื้นฐาน แยกเป็นรายคู่

อายุ	$\bar{X}$	46 ปีขึ้นไป	36 - 45 ปี	26 - 35 ปี	15 - 25 ปี
		2.60	2.88	3.24	3.27
46 ปีขึ้นไป	2.60	-	0.28*	0.64*	0.67*
36 - 45 ปี	2.88		-	0.36*	0.39*
26 - 35 ปี	3.24			-	0.03
15 - 25 ปี	3.27				-

จากตาราง 9 แสดงว่าสตรีในเขตอำเภอพนมทวน ที่มีอายุ 36 - 45 ปี มีความต้องการด้านการศึกษาระดับขั้นพื้นฐาน แตกต่างจาก สตรีที่มีอายุ 46 ปีขึ้นไป สตรีที่มีอายุ 26 - 35 ปี มีความต้องการด้านการศึกษาระดับขั้นพื้นฐาน แตกต่างจาก สตรีที่มีอายุ 46 ปีขึ้นไป และสตรีที่มีอายุ 36 - 45 ปี ส่วนสตรีที่มีอายุ 15 - 25 ปี มีความต้องการด้านการศึกษาระดับขั้นพื้นฐาน แตกต่างจาก สตรีที่มีอายุ 46 ปีขึ้นไป และสตรีที่มีอายุ 36 - 45 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 10 เปรียบเทียบความต้องการทางการศึกษาของสตรีที่มีอายุต่างกัน
ในเขตอำเภอพนมทวน ด้านข่าวสารข้อมูล แยกเป็นรายคู่

อายุ	X̄	46 ปีขึ้นไป	36 - 45 ปี	26 - 35 ปี	15 - 25 ปี
		3.37	3.38	3.44	3.59
46 ปีขึ้นไป	3.37	-	0.01	0.07	0.22 [*]
36 - 45 ปี	3.38		-	0.06	0.21 [*]
26 - 35 ปี	3.44			-	0.15
15 - 25 ปี	3.59				-

จากตาราง 10 แสดงว่าสตรีในเขตอำเภอพนมทวน ที่มีอายุ 15 - 25 ปีมีความต้องการด้านข่าวสารข้อมูล แตกต่างจาก สตรีที่มีอายุ 46 ปีขึ้นไป และสตรีที่มีอายุ 36 - 45 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 11 เปรียบเทียบความต้องการทางการศึกษานอกโรงเรียนของสตรีที่มีอายุต่างกัน
ในเขตอำเภอพนมทวน ด้านทักษะอาชีพ แยกเป็นรายคู่

อายุ	$\bar{X}$	46 ปีขึ้นไป	36 - 45 ปี	26 - 35 ปี	15 - 25 ปี
		2.70	2.85	3.00	3.05
46 ปีขึ้นไป	2.70	-	0.15	0.30 [*]	0.35 [*]
36 - 45 ปี	2.85		-	0.15	0.20
26 - 35 ปี	3.00			-	0.05
15 - 25 ปี	3.05				-

จากตาราง 11 แสดงว่าสตรีในเขตอำเภอพนมทวนที่มีอายุ 26 - 35 ปี มีความต้องการด้านทักษะอาชีพ แตกต่างจาก สตรีที่มีอายุ 46 ปีขึ้นไป และสตรีที่มีอายุ 15 - 25 ปี มีความต้องการด้านทักษะอาชีพ แตกต่างจาก สตรีที่มีอายุ 46 ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.2 การวิเคราะห์เปรียบเทียบความต้องการทางการศึกษานอกโรงเรียนของสตรี
ในเขตอำเภอพนมทวน จำแนกตามสถานภาพการสมรส โดยใช้ค่าสถิติ F ดังปรากฏในตาราง 12

ตาราง 12 วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ความต้องการทางการศึกษานอกโรงเรียน
ของสตรีในเขตอำเภอพนมทวน จำแนกตามสถานภาพการสมรส โดยรวมและรายด้าน

ข้อ	ความต้องการ ทางการศึกษา	แหล่งความ แปรปรวน	df	SS	MS	F
1	ด้านการศึกษาระดับขั้นพื้นฐาน	ระหว่างกลุ่ม	3	15.01	5.00	10.71**
		ภายในกลุ่ม	384	179.33	0.47	
		รวม	387	194.34		
2	ด้านข่าวสารข้อมูล	ระหว่างกลุ่ม	3	3.20	1.07	2.77*
		ภายในกลุ่ม	384	148.23	0.39	
		รวม	387	151.43		
3	ด้านทักษะอาชีพ	ระหว่างกลุ่ม	3	2.09	0.70	1.48
		ภายในกลุ่ม	384	181.16	0.47	
		รวม	387	183.25		

ตาราง 12 (ต่อ)

ข้อ	ความต้องการ ทางการศึกษา	แหล่งความ แปรปรวน	df	SS	MS	F
4	รวมทุกด้าน	ระหว่างกลุ่ม	3	4.21	1.40	4.38**
		ภายในกลุ่ม	384	122.97	0.32	
		รวม	387	127.18		

จากตาราง 12 แสดงว่าสตรีในเขตอำเภอพนมทวน มีสถานภาพสมรสต่างกัน มีความต้องการทางการศึกษานอกโรงเรียนโดยรวมทุกด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ความต้องการด้านการศึกษาขั้นพื้นฐาน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ความต้องการด้านข่าวสารข้อมูล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนความต้องการด้านทักษะอาชีพไม่แตกต่างกัน

เพื่อให้ทราบว่ารายค่าใดบ้างมีความแตกต่างกัน จึงนำไปทดสอบเป็นรายคู่ โดยวิธีการของนิวแมน-คูลส์ ดังตาราง 13 - 15

ตาราง 13 เปรียบเทียบความต้องการทางการศึกษานอกโรงเรียนของสตรี ที่มีสถานภาพ
การสมรสต่างกัน ในเขตอำเภอพนมทวน โดยรวมทุกด้าน แยกเป็นรายคู่

สถานภาพ					
		แยกกันอยู่	สมรส	หม้าย	โสด
	$\bar{X}$	2.80	3.11	3.12	3.31
แยกกันอยู่	2.80	-	0.31	0.32	0.51 [*]
สมรส	3.11		-	0.01	0.20 [*]
หม้าย	3.12			-	0.19
โสด	3.31				-

จากตาราง 13 แสดงว่าสตรีในเขตอำเภอพนมทวน ที่มีสถานภาพโสดมีความต้องการ
โดยรวมทุกด้าน แตกต่างจาก สตรีที่สมรส และแยกกันอยู่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 14 เปรียบเทียบความต้องการทางการศึกษานอกโรงเรียนของสตรี ที่มีสถานภาพ
การสมรสต่างกัน ในเขตอำเภอพนมทวน ด้านการศึกษาระดับพื้นฐาน แยกเป็นรายคู่

สถานภาพ		แยกกันอยู่	สมรส	หม้าย	โสด
	$\bar{X}$	2.46	2.89	3.11	3.28
แยกกันอยู่	2.46	-	0.43 [*]	0.65 [*]	0.82 [*]
สมรส	2.89		-	0.22	0.39 [*]
หม้าย	3.11			-	0.17
โสด	3.28				-

จากตาราง 14 แสดงว่าสตรีในเขตอำเภอพนมทวนที่มีสถานภาพโสด มีความต้องการ
ด้านการศึกษาระดับพื้นฐาน แตกต่างจาก สตรีที่แยกกันอยู่ และสมรส ส่วนสตรีที่สมรส และเป็นหม้าย
มีความต้องการด้านการศึกษาระดับพื้นฐาน แตกต่างจาก สตรีที่แยกกันอยู่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
ที่ระดับ .05

ตาราง 15 ผลการเปรียบเทียบความต้องการทางการศึกษานอกโรงเรียนของสตรี ที่มีสถานภาพ
สมรสต่างกัน ในเขตอำเภอพนมทวน ด้านข่าวสารข้อมูล แยกเป็นรายคู่

สถานภาพ	$\bar{X}$	แยกกันอยู่	หม้าย	สมรส	โสด
		3.14	3.36	3.40	3.57
แยกกันอยู่	3.14	-	0.22	0.26	0.43 [*]
หม้าย	3.36		-	0.04	0.21 [*]
สมรส	3.40			-	0.17
โสด	3.57				-

จากตาราง 15 แสดงว่าสตรีในเขตอำเภอพนมทวน ที่มีสถานภาพโสดมีความต้องการ
ด้านข่าวสารข้อมูล แตกต่างจาก สตรีที่แยกกันอยู่ และเป็นหม้าย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
ที่ระดับ .05

3.3 การวิเคราะห์เปรียบเทียบความต้องการทางการศึกษานอกโรงเรียนของสตรี
ในเขตอำเภอพนมทวน จำแนกตามระดับการศึกษา โดยใช้ค่าสถิติ F ดังปรากฏในตาราง 16

ตาราง 16 วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ความต้องการทางการศึกษานอกโรงเรียน
ของสตรีในเขตอำเภอพนมทวน จำแนกตามระดับการศึกษา โดยรวมและรายด้าน

ข้อ	ความต้องการ ทางการศึกษา	แหล่งความ แปรปรวน	df	SS	MS	F
1	ด้านการศึกษาขั้นพื้นฐาน	ระหว่างกลุ่ม	4	14.58	3.64	7.77**
		ภายในกลุ่ม	383	179.76	0.47	
		รวม	387	194.34		
2	ด้านข่าวสารข้อมูล	ระหว่างกลุ่ม	4	1.80	0.45	1.15
		ภายในกลุ่ม	383	149.64	0.39	
		รวม	387	151.44		
3	ด้านทักษะอาชีพ	ระหว่างกลุ่ม	4	1.27	0.32	0.67
		ภายในกลุ่ม	383	181.98	0.48	
		รวม	387	183.25		
4	รวมทุกด้าน	ระหว่างกลุ่ม	4	2.07	0.52	1.59
		ภายในกลุ่ม	383	125.10	0.33	
		รวม	387	127.17		

จากตาราง 16 แสดงว่าสตรีในเขตอำเภอพนมทวน ที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความต้องการทางการศึกษานอกโรงเรียน โดยรวมทุกด้านไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าความต้องการทางการศึกษานอกโรงเรียน ด้านการศึกษาขั้นพื้นฐานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนความต้องการด้านข่าวสารข้อมูล และความต้องการด้านทักษะอาชีพไม่แตกต่างกัน

เพื่อให้ทราบว่ารายค่าใดบ้างมีความแตกต่างกัน จึงนำไปทดสอบเป็นรายค่า โดยวิธีการของนิวแมนคูลส์ ดังตาราง 17

ตาราง 17 เปรียบเทียบความต้องการทางการศึกษานอกโรงเรียนของสตรี ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน ในเขตอำเภอพนมทวน ด้านการศึกษาขั้นพื้นฐาน แยกเป็นรายค่า

ระดับการศึกษา		ต่ำกว่าประถม	ประถม	สูงกว่า ม.ปลาย	ม. ต้น	ม. ปลาย
	$\bar{X}$	2.78	2.92	3.02	3.26	3.36
ต่ำกว่าประถม	2.78	-	0.14	0.24	0.48*	0.58*
ประถม	2.92		-	0.10	0.34*	0.44*
สูงกว่า ม.ปลาย	3.02			-	0.24	0.34
ม. ต้น	3.26				-	0.10
ม. ปลาย	3.36					-

จากตาราง 17 แสดงว่าสตรีในเขตอำเภอพนมทวน ที่มีระดับการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นมีความต้องการด้านการศึกษาขั้นพื้นฐาน แตกต่างจาก สตรีที่มีระดับการศึกษาชั้นต่ำกว่าประถม และระดับการศึกษาชั้นประถม สตรีที่มีระดับการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายมีความต้องการด้านการศึกษาขั้นพื้นฐาน แตกต่างจาก สตรีที่มีระดับการศึกษาชั้นต่ำกว่าประถม และระดับการศึกษาชั้นประถม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.4 การวิเคราะห์เปรียบเทียบความต้องการทางการศึกษานอกโรงเรียนของสตรีในเขตอำเภอพนมทวน จำแนกตามสถานภาพการเป็นสมาชิกกลุ่ม โดยใช้ค่าสถิติ t ดังปรากฏในตาราง 18

ตาราง 18 เปรียบเทียบความต้องการทางการศึกษานอกโรงเรียนของสตรีในเขตอำเภอพนมทวน ระหว่างสตรีที่เป็นสมาชิกกลุ่ม และไม่ได้เป็นสมาชิกกลุ่ม โดยรวมและรายด้าน

ความต้องการทางการศึกษา	เป็นสมาชิกกลุ่ม N = 126		ไม่เป็นสมาชิกกลุ่ม N = 262		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1. ด้านการศึกษาขั้นพื้นฐาน	2.92	0.70	3.06	0.71	-1.84
2. ด้านข่าวสารข้อมูล	3.36	0.56	3.49	0.65	-2.01*
3. ด้านทักษะอาชีพ	2.87	0.60	2.93	0.73	-0.74
รวมทุกด้าน	3.10	0.51	3.20	0.60	1.77

จากตาราง 18 แสดงว่าสตรีที่เป็นสมาชิกกลุ่มกับไม่เป็นสมาชิกกลุ่ม มีความต้องการทางการศึกษานอกโรงเรียนโดยรวมทุกด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าความต้องการทางการศึกษานอกโรงเรียนด้านข่าวสารข้อมูล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนความต้องการด้านการศึกษาขั้นพื้นฐานและความต้องการด้านทักษะอาชีพ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 19 เปรียบเทียบความต้องการทางการศึกษานอกโรงเรียนของสตรีในเขตอำเภอพนมทวน
ระหว่างสตรีที่เป็นสมาชิกกลุ่มและไม่เป็นสมาชิกกลุ่ม ด้านข่าวสารข้อมูล แยกเป็นรายข้อ

ด้านข่าวสารข้อมูล	เป็นสมาชิกกลุ่ม N = 126		ไม่เป็นสมาชิกกลุ่ม N = 262		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
17. ต้องการที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน	3.50	0.84	3.71	1.06	-2.80 [*]
18. ต้องการหอกระจายข่าว	3.53	0.87	3.71	0.94	-1.72
19. ต้องการเสียงตามสาย	3.47	0.94	3.61	0.99	-1.24
20. ต้องการบอร์ดประชาสัมพันธ์	3.30	0.92	3.32	1.04	-0.21
21. ต้องการหนังสือลักษณะเคลื่อนที่	3.13	0.94	3.25	1.10	-1.03
22. ต้องการรับรู้ข่าวสารจากเอกสารสิ่งพิมพ์	3.33	0.88	3.63	0.96	-3.04 ^{**}
23. ต้องการรับรู้ข่าวสารจากโทรทัศน์	3.70	0.73	3.86	0.93	-1.81
24. ต้องการรับรู้ข่าวสารจากภาพยนตร์	3.11	0.90	3.09	1.09	0.30
25. ต้องการรับรู้ข่าวสารจากวิทยุ	2.95	1.03	3.08	1.12	-1.08
26. ต้องการรับรู้ข่าวสารจากวิทยุ	3.45	0.83	3.51	0.95	-0.56
27. ต้องการความรู้ด้านกฎหมายเลือกตั้ง	3.31	0.85	3.42	1.00	-1.17
28. ต้องการความรู้ด้านกฎหมายจราจร	3.26	0.88	3.56	0.90	-3.04 ^{**}
29. ต้องการความรู้ด้านกฎหมายแรงงาน	3.32	0.86	3.56	1.03	-2.34
30. ต้องการความรู้ด้านกฎหมายชาวบ้าน	3.44	0.75	3.54	0.97	-1.13
31. ต้องการความรู้ด้านการป้องกันอัคคีภัย	3.41	0.74	3.71	0.92	-3.46 ^{**}
32. ต้องการความรู้ด้านการป้องกันโรคเอดส์	3.49	0.83	3.86	0.90	-3.89 ^{**}
33. ต้องการความรู้ด้านสุขภาพอนามัย	3.70	0.74	3.94	0.87	-2.87 ^{**}
34. ต้องการความรู้ด้านบัตรสุขภาพ	3.61	0.70	3.74	0.91	-1.49
35. ต้องการความรู้ด้านการดูแลเด็ก	3.41	0.78	3.48	1.05	-0.72
36. ต้องการความรู้ด้านการดูแลคนชรา	3.33	0.81	3.48	1.00	-1.64

ตาราง 19 (ต่อ)

ด้านข่าวสารข้อมูล	เป็นสมาชิกกลุ่ม N = 126		ไม่เป็นสมาชิกกลุ่ม N = 262		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
37. ต้องการความรู้ด้านกองทุนฯ	3.35	0.76	3.42	1.00	-0.68
38. ต้องการความรู้สหกรณ์การเกษตรด้าน หลักการสหกรณ์	3.34	0.85	3.37	1.03	-0.25
39. ต้องการความรู้สหกรณ์การเกษตรด้าน ธุรกิจสินเชื่อ	3.14	0.90	3.25	1.08	-1.05
40. ต้องการความรู้สหกรณ์การเกษตรด้าน ธุรกิจการซื้อ	3.22	0.90	3.29	1.05	-0.66
41. ต้องการความรู้สหกรณ์การเกษตรด้าน ธุรกิจการขาย	3.29	0.85	3.40	1.07	-1.15
42. ต้องการความรู้สหกรณ์การเกษตรด้าน ธุรกิจรับฝากเงิน	3.32	0.82	3.55	0.98	-2.40*
43. ต้องการความรู้ด้านการวางแผนครอบครัว	3.47	0.81	3.57	1.04	-1.08
44. ต้องการความรู้ด้านการเมือง	3.06	0.87	3.15	1.09	-0.83
45. ต้องการความรู้ด้านการพยาบาลเบื้องต้น	3.51	0.75	3.65	0.95	-1.63
46. ต้องการความรู้ด้านการใช้ไฟฟ้า	3.55	0.69	3.60	0.95	-0.61
47. ต้องการความรู้ด้านการใช้น้ำประปา	3.37	0.70	3.37	0.98	-0.01
48. ต้องการความรู้ด้านการรักษาสัตว์แวดล้อม	3.44	0.73	3.52	0.98	-0.84
49. ต้องการความรู้ด้านการป้องกันอาเสพติด	3.65	0.81	3.83	1.02	-1.85
50. ต้องการข่าวสารข้อมูลด้านอื่นๆ	2.87	1.17	2.74	1.32	0.99

จากตาราง 19 แสดงว่าสตรีที่เป็นสมาชิกกลุ่มกับไม่เป็นสมาชิกกลุ่มมีความต้องการด้านข่าวสารข้อมูล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่ามีความต้องการรับรู้ข่าวสารจากเอกสารสิ่งพิมพ์ ความรู้ด้านกฎหมายจราจร ความรู้ด้านการป้องกันอัคคีภัย ความรู้ด้านการป้องกันโรคเอดส์ และความรู้ด้านสุขภาพอนามัย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนความต้องการที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน ความรู้ด้านกฎหมายแรงงาน และความรู้สหกรณ์การเกษตรด้านธุรกิจรับฝากเงิน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไรไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3.5 การวิเคราะห์เปรียบเทียบความต้องการทางการศึกษานอกโรงเรียนของสตรี
ในเขตอำเภอพนมทวน จำแนกตามสถานภาพการทำงาน โดยใช้ค่าสถิติ t ดังปรากฏใน
ตาราง 20

ตาราง 20 เปรียบเทียบความต้องการทางการศึกษานอกโรงเรียนของสตรีในเขตอำเภอพนมทวน
ระหว่างสตรีที่มีงานทำและไม่มีการทำงาน โดยรวมและรายด้าน

ความต้องการทางการศึกษา	มีงานทำ N = 337		ไม่มีงานทำ N = 51		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1. ด้านการศึกษาขั้นพื้นฐาน	3.03	0.70	2.94	0.76	0.74
2. ด้านข่าวสารข้อมูล	3.43	0.61	3.61	0.69	-1.75
3. ด้านทักษะอาชีพ	2.89	0.66	3.04	0.85	-1.19
รวมทุกด้าน	3.15	0.56	3.27	0.66	-1.17

จากตาราง 20 แสดงว่าสตรีที่มีสถานภาพการทำงานแตกต่างกันมีความต้องการทางการ
ศึกษานอกโรงเรียนโดยรวม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า
ความต้องการด้านการศึกษาระดับขั้นพื้นฐาน ความต้องการด้านข่าวสารข้อมูล และความต้องการด้านทักษะ
อาชีพ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3.6 การวิเคราะห์เปรียบเทียบความต้องการทางการศึกษานอกโรงเรียนของสตรี
ในเขตอำเภอพนมทวน จำแนกตามลักษณะพื้นที่อาศัย โดยใช้ค่าสถิติ t ดังปรากฏใน
ตาราง 21

ตาราง 21 เปรียบเทียบความต้องการทางการศึกษานอกโรงเรียนของสตรีในเขตอำเภอพนมทวน
จำแนกตามลักษณะพื้นที่อาศัย โดยรวมและรายด้าน

ความต้องการทางการศึกษา	ในเมือง N = 143		ในชนบท N = 245		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1. ด้านการศึกษาระดับพื้นฐาน	2.82	0.70	3.13	0.69	-4.26**
2. ด้านข่าวสารข้อมูล	3.32	0.54	3.53	0.66	-3.30**
3. ด้านทักษะอาชีพ	2.63	0.60	3.07	0.68	-6.51**
รวม	2.97	0.48	3.28	0.59	-5.60**

จากตาราง 21 แสดงว่าสตรีที่อยู่ในเมืองกับสตรีที่อยู่ในชนบทมีความต้องการ
ทางการศึกษานอกโรงเรียน โดยรวมและรายด้านทุกด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
ที่ระดับ .01

ตาราง 22 เปรียบเทียบความต้องการทางการศึกษานอกโรงเรียนของสตรีในเขตอำเภอพนมทวน
จำแนกตามลักษณะพื้นที่อาศัย ด้านการศึกษาระดับพื้นฐาน แยกเป็นรายข้อ

ด้านการศึกษาระดับพื้นฐาน	ในเมือง N = 143		ในชนบท N = 245		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1. ต้องการเรียนเพื่อการอ่านออกเขียนได้	3.48	1.17	3.75	0.92	-2.30
2. ต้องการเรียนระดับประถมศึกษา	2.80	1.25	3.36	1.08	-4.47
3. ต้องการเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น	3.27	1.22	3.41	1.18	-1.11
4. ต้องการเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปอ.)	2.94	1.26	3.07	1.20	-1.06
5. ต้องการเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย	3.29	1.36	3.17	1.22	0.91
6. ต้องการเรียนระดับประโยควิชาชีพ (ปวช.)	2.81	1.33	3.09	1.20	-2.12
7. ต้องการเรียนแบบวิธีเรียนด้วยตนเอง	2.29	1.45	2.78	1.17	-4.03
8. ต้องการเรียนแบบวิธีเรียนทางไกล	2.87	1.31	2.92	1.14	-0.35
9. ต้องการเรียนแบบวิธีเรียนชั้นเรียน	2.41	1.38	2.89	1.22	-3.55
10. ต้องการเรียนที่ชุมชนใกล้ๆ บ้าน	3.34	1.30	3.54	1.15	-1.63
11. ต้องการเรียนวันเสาร์	2.36	1.41	2.98	1.20	-4.39
12. ต้องการเรียนวันอาทิตย์	3.20	1.40	3.58	1.19	-2.72
13. ต้องการเรียนวันจันทร์ - ศุกร์	2.01	1.33	2.03	1.07	-0.20
14. ต้องการแนะแนวการเรียนสายสามัญ	2.57	1.30	2.85	1.11	-2.16*
15. ความต้องการด้านส่งเสริมคุณภาพชีวิต	3.22	0.96	3.48	0.88	-2.69**
16. ต้องการการศึกษาระดับพื้นฐานด้านอื่นๆ	2.25	1.37	3.20	1.14	-6.90**
รวม	2.82	0.70	3.13	0.69	-4.26**

จากตาราง 22 แสดงว่าสตรีที่อาศัยในเมือง กับชนบท มีความต้องการด้านการศึกษาระดับพื้นฐานโดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่ามีความต้องการเรียนระดับประถมศึกษา แบบวิธีเรียนด้วยตนเอง แบบวิธีเรียนชั้นเรียน วันเสาร์ วันอาทิตย์ ด้านส่งเสริมคุณภาพชีวิต และศึกษาพื้นฐานด้านอื่นๆ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนความต้องการเรียนเพื่อการอ่านออก เขียนได้ ระดับประโยค วิชาชีพ (ปวช.) และแนะแนวการเรียนสายสามัญ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 23 เปรียบเทียบความต้องการทางการศึกษานอกโรงเรียนของสตรีในเขตอำเภอพนมทวน
จำแนกตามลักษณะพื้นที่อาศัย ด้านข้อมูลข่าวสาร แยกเป็นรายชื่อ

ด้านข่าวสารข้อมูล	ในเมือง N = 143		ในชนบท N = 245		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
17. ต้องการที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน	3.55	1.09	3.69	0.94	-1.26
18. ต้องการหอกระจายข่าว	3.57	1.06	3.71	0.82	-1.36
19. ต้องการเสียงตามสาย	3.41	1.10	3.65	0.88	-2.23*
20. ต้องการบอร์ดประชาสัมพันธ์	3.02	1.05	3.49	0.92	-4.47**
21. ต้องการหนังสือลักษณะเคลื่อนที่	2.87	1.13	3.42	0.94	-4.89**
22. ต้องการรับรู้ข่าวสารจากเอกสารสิ่งพิมพ์	3.51	0.96	3.55	0.93	-0.37
23. ต้องการสื่อรับรู้ข่าวสารจากโทรทัศน์	3.92	0.92	3.73	0.83	2.07*
24. ต้องการสื่อรับรู้ข่าวสารจากภาพยนตร์	2.72	1.09	3.31	0.93	-5.39**
25. ต้องการสื่อรับรู้ข่าวสารจากวิทยุทัศน์	2.73	1.13	3.22	1.03	-4.29**
26. ต้องการสื่อรับรู้ข่าวสารจากวิทยุ	3.51	0.99	3.47	0.87	0.46
27. ต้องการความรู้ด้านกฎหมายเลือกตั้ง	3.38	1.05	3.39	0.90	0.03
28. ต้องการความรู้ด้านกฎหมายจราจร	3.54	0.96	3.42	0.87	1.28
29. ต้องการความรู้ด้านกฎหมายแรงงาน	3.40	1.08	3.53	0.92	-1.23
30. ต้องการความรู้ด้านกฎหมายชาวบ้าน	3.38	0.95	3.58	0.87	-2.02*
31. ต้องการความรู้ด้านการป้องกันอัคคีภัย	3.62	0.84	3.61	0.90	0.11
32. ต้องการความรู้ด้านการป้องกันโรคเอดส์	3.87	0.88	3.67	0.90	2.11*
33. ต้องการความรู้ด้านสุขภาพอนามัย	3.88	0.84	3.85	0.84	0.32
34. ต้องการความรู้ด้านบัตรสุขภาพ	3.60	0.90	3.76	0.81	-1.82
35. ต้องการความรู้ด้านการดูแลเด็ก	3.29	1.07	3.56	0.90	-2.56*

ตาราง 23 (ต่อ)

ด้านข่าวสารข้อมูล	ในเมือง N = 143		ในชนบท N = 245		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
36. ต้องการความรู้ด้านการดูแลคนชรา	3.31	1.00	3.50	0.90	-1.86
37. ต้องการความรู้ด้านกองทุนฯ	3.21	1.00	3.51	0.87	-3.11**
38. ต้องการความรู้สหกรณ์การเกษตรด้าน หลักการสหกรณ์	3.12	1.07	3.50	0.88	-3.58**
39. ต้องการความรู้สหกรณ์การเกษตรด้าน ธุรกิจสินเชื่อ	2.97	1.15	3.36	0.91	-3.54**
40. ต้องการความรู้สหกรณ์การเกษตรด้าน ธุรกิจการซื้อ	3.07	1.11	3.39	0.92	-2.90**
41. ต้องการความรู้สหกรณ์การเกษตรด้าน ธุรกิจการขาย	3.28	1.14	3.41	0.91	-1.19
42. ต้องการความรู้สหกรณ์การเกษตรด้าน ธุรกิจรับฝากเงิน	3.41	1.04	3.52	0.88	-1.03
43. ต้องการความรู้ด้านการวางแผน ครอบครัว	3.52	1.09	3.55	0.90	-0.31
44. ต้องการความรู้ด้านการเมือง	2.84	1.10	3.29	0.94	-4.07**
45. ต้องการความรู้ด้านการพยาบาลเบื้องต้น	3.50	0.98	3.67	0.84	-1.77
46. ต้องการความรู้ด้านการใช้ไฟฟ้า	3.44	0.92	3.67	0.83	-2.47*
47. ต้องการความรู้ด้านการใช้น้ำประปา	3.16	0.98	3.49	0.83	-3.47**
48. ต้องการความรู้ด้านการรักษาสัตว์แวดล้อม	3.38	0.97	3.56	0.87	-1.83

ตาราง 23 (ต่อ)

ด้านข่าวสารข้อมูล	ในเมือง N = 143		ในชนบท N = 245		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
49. ต้องการความรู้ด้านการป้องกันอาชญากรรม	3.82	1.06	3.74	0.90	0.82
50. ต้องการข่าวสารข้อมูลด้านอื่นๆ	2.14	1.23	3.16	1.15	-8.19**
รวม	3.32	0.54	3.53	0.66	-3.30**

จากตาราง 23 แสดงว่าสตรีที่อาศัยในเมือง กับชนบท มีความต้องการด้านข่าวสารข้อมูลโดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่ามีความต้องการบอร์คประจำสัมพันธ์ หนังสือลักษณะเคลื่อนที่ รับรู้ข่าวสารจากภาพยนตร์ สื่อรับรู้ข่าวสารจากวิทยุทัศน์ ความรู้ด้านกองทุนอา ความรู้สหกรณ์การเกษตรด้านหลักการสหกรณ์ ความรู้สหกรณ์การเกษตรด้านธุรกิจสินเชื่อ ความรู้สหกรณ์การเกษตรด้านธุรกิจการซื้อ ความรู้ด้านการเมือง ความรู้ด้านการใช้น้ำประปา ข่าวสารข้อมูลด้านอื่นๆ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนความต้องการเสียงตามสาย สื่อรับรู้ข่าวสารจากโทรทัศน์ ความรู้ด้านกฎหมายชาวบ้าน ความรู้ด้านการป้องกันโรคเอดส์ ความรู้ด้านการดูแลเด็ก ความรู้ด้านการใช้ไฟฟ้า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 24 เปรียบเทียบความต้องการทางการศึกษานอกโรงเรียนของสตรีในเขตอำเภอพนมทวน
จำแนกตามลักษณะพื้นที่ที่อาศัย ด้านทักษะอาชีพ แยกเป็นรายชื่อ

ด้านทักษะอาชีพ	ในเมือง N = 143		ในชนบท N = 245		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
51. ต้องการทัศนศึกษาดูงานการฝึกอาชีพ	3.01	1.17	3.30	1.14	-2.34 [*]
52. ต้องการฝึกอาชีพในชุมชนใกล้บ้าน	3.40	0.98	3.67	0.94	-2.70 ^{**}
53. ต้องการฝึกอาชีพในวันเสาร์ - อาทิตย์ เวลา 09.00 - 16.00 น.	3.15	1.23	3.42	1.04	-2.24 [*]
54. ต้องการฝึกอาชีพในวันจันทร์ - ศุกร์ เวลา 16.00 - 19.00 น.	2.05	1.09	2.62	1.13	-4.82 ^{**}
55. ต้องการฝึกอาชีพระยะสั้น 100-150 ชั่วโมง	3.00	1.24	3.41	1.04	-3.32 ^{**}
56. ต้องการฝึกอาชีพแบบกลุ่มสนใจไม่เกิน 30 ชั่วโมง	2.47	1.03	3.20	1.06	-6.63 ^{**}
57. ต้องการฝึกอาชีพตัดเย็บเสื้อผ้า	2.87	1.06	3.22	1.12	-3.03 ^{**}
58. ต้องการฝึกอาชีพเย็บจักรอุตสาหกรรม	2.66	1.11	3.13	1.11	-4.05 ^{**}
59. ต้องการฝึกอาชีพตัดผม เสริมสวย	2.77	1.19	3.19	1.14	-3.44 ^{**}
60. ต้องการฝึกอาชีพตัดเย็บเสื้อผ้าชาย	2.49	1.07	3.02	1.11	-4.65 ^{**}
61. ต้องการฝึกอาชีพตัดผมชาย	2.19	0.99	2.93	1.08	-6.76 ^{**}
62. ต้องการฝึกอาชีพ อาหาร - ขนม	3.02	1.10	3.26	1.01	-2.15 [*]
63. ต้องการฝึกอาชีพประดิษฐ์ของชำร่วย	2.78	1.15	3.14	1.02	-3.19 ^{**}
64. ต้องการฝึกอาชีพประดิษฐ์ของที่ระลึก	2.72	1.14	3.14	1.00	-3.80 ^{**}

ตาราง 24 (ต่อ)

ด้านทักษะอาชีพ	ในเมือง N = 143		ในชนบท N = 245		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
65. ต้องการฝึกอาชีพการเพาะเห็ด	2.62	1.09	3.13	1.06	-4.53**
66. ต้องการฝึกอาชีพการปลูกพืชผักสวนครัว	3.04	1.15	3.38	0.97	-2.89**
67. ต้องการฝึกอาชีพการปลูกดอกไม้	2.90	1.18	3.31	0.94	-3.49**
68. ต้องการฝึกอาชีพการทำปุ๋ยหมัก	2.47	1.13	3.13	1.04	-5.87**
69. ต้องการฝึกอาชีพการเลี้ยงสัตว์ปีก	2.21	1.06	3.11	1.05	-8.08**
70. ต้องการฝึกอาชีพการเลี้ยงปลา	2.40	1.11	3.05	1.08	-5.69**
71. ต้องการฝึกอาชีพการเลี้ยงกุ้ง	2.15	1.09	2.81	1.15	-5.55**
72. ต้องการฝึกอาชีพการเลี้ยงโคนม	2.02	1.05	2.73	1.17	-5.98**
73. ต้องการฝึกอาชีพการเลี้ยงโคเนื้อ	1.99	1.12	2.76	1.15	-6.40**
74. ต้องการฝึกอาชีพการเลี้ยงสุนัข	1.75	0.98	2.01	1.00	-2.55*
75. ต้องการฝึกอาชีพการพิมพ์ดีด	3.17	1.37	3.09	1.32	0.52
76. ต้องการฝึกอาชีพคอมพิวเตอร์	3.27	1.51	3.04	1.37	1.52
77. ต้องการฝึกอาชีพการทำบัญชี	3.20	1.35	3.07	1.32	0.98
78. ต้องการฝึกอาชีพด้านอื่นๆ	1.99	1.21	2.67	1.15	-5.58**
รวม	2.63	0.60	3.07	0.66	-6.51**

จากตาราง 24 แสดงว่าสตรีที่อาศัยอยู่ในเมือง กับชนบท มีความต้องการด้านทักษะอาชีพ โดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่ามีความต้อง

การฝึกอาชีพในชุมชนใกล้เคียงบ้าน ฝึกอาชีพในวันจันทร์-ศุกร์ เวลา 16.00-19.00 น. ฝึกอาชีพระยะสั้น 100-150 ชั่วโมง ฝึกอาชีพแบบกลุ่มสนใจไม่เกิน 30 ชั่วโมง ฝึกอาชีพตัดเย็บเสื้อผ้า ฝึกอาชีพเย็บจักรอุตสาหกรรม ฝึกอาชีพตัดผม เสริมสวย ฝึกอาชีพตัดเย็บเสื้อผ้าชาย ฝึกอาชีพตัดผมชาย ฝึกอาชีพประดิษฐ์ของชำร่วย ฝึกอาชีพประดิษฐ์ของที่ระลึก ฝึกอาชีพการเพาะเห็ด ฝึกอาชีพการปลูกพืชผักสวนครัว ฝึกอาชีพการปลูกดอกไม้ ฝึกอาชีพการทำปุ๋ยหมัก ฝึกอาชีพการเลี้ยงสัตว์ปีก ฝึกอาชีพการเลี้ยงปลา ฝึกอาชีพการเลี้ยงกิ้ง ฝึกอาชีพการเลี้ยงโคนม ฝึกอาชีพการเลี้ยงโคเนื้อ ฝึกอาชีพการพิมพ์ดีด ฝึกอาชีพคอมพิวเตอร์ ฝึกอาชีพการทำบัญชี และฝึกอาชีพด้านอื่นๆ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนความต้องการทัศนศึกษาดูงานการฝึกอาชีพ ฝึกอาชีพในวันเสาร์ - อาทิตย์ เวลา 09.00 - 16.00 น. ฝึกอาชีพ อาหาร - ขนม และฝึกอาชีพการเลี้ยงสุนัข แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้น แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความต้องการทางการศึกษานอกโรงเรียนเพิ่มเติมของสตรี
ในเขตอำเภอพนมทวน

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความต้องการบริการทางการศึกษานอกโรงเรียนของในเขต
 อำเภอพนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี กลุ่มตัวอย่างซึ่งมีจำนวน 388 คน จากคำถามตอนท้ายของ
 แบบสอบถาม ดังปรากฏในตาราง 25 - 27

ตาราง 25 ความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับทางการศึกษานอกโรงเรียนของสตรีในเขตอำเภอ
 พนมทวน ด้านการศึกษาขั้นพื้นฐาน

การศึกษาขั้นพื้นฐาน	จำนวน	ร้อยละ
1. ต้องการอ่านออก เขียนได้ คิดคำนวณได้	36	40.00
2. ต้องการมีความรู้ระดับ ม.ปลาย	33	36.67
3. ต้องการมีความรู้ระดับ ม.ต้น	10	11.11
4. ต้องการมีความรู้มากกว่า ม.ปลาย	8	8.89
5. ต้องการมีศูนย์บริการอยู่ใกล้บ้าน	3	3.33
รวม	90	100.00

จากตาราง 25 แสดงว่าความคิดเห็นเพิ่มเติมของสตรีเกี่ยวกับการศึกษาขั้นพื้นฐาน
 ข้อที่มีความถี่สูงสุด คือ ต้องการอ่านออก เขียนได้ คิดคำนวณได้ มีจำนวน 36 คน รองลงมา
 คือ ต้องการความรู้ระดับ ม.ปลาย มีจำนวน 33 คน

ตาราง 26 ความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับทางการศึกษานอกโรงเรียนของสตรีในเขตอำเภอ
พนมทวน ด้านข่าวสารข้อมูล

ด้านข่าวสารข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
1. ต้องการให้มีเสียงตามสายหรือหอกระจายข่าวให้ครบทุกหมู่บ้าน และมีข่าวสารแจ้งบ่อยๆ	31	28.17
2. ต้องการรับข่าวสารทางโทรทัศน์ วิทยุ และสิ่งพิมพ์	25	22.73
3. ต้องการมีที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านครบทุกหมู่บ้าน และมีหนังสือพิมพ์ส่งให้ทุกวัน	16	14.54
4. อยากให้มีเอกสาร-วารสาร ข้อมูล เผยแพร่ในหมู่บ้านให้ประชาชนรับรู้อย่างสม่ำเสมอ	12	10.91
5. ต้องการให้มีศูนย์ประชาสัมพันธ์ของหมู่บ้าน	12	10.91
6. อยากให้มี TV ดาวเทียมไทยคมตั้งอยู่ที่หมู่บ้าน	5	4.55
7. ต้องการรับข่าวสาร เกี่ยวกับการเกษตร	2	1.82
8. ต้องการรับข่าวสารเรื่องการต่อต้านยาเสพติด	2	1.82
9. ต้องการให้ครูประจำกลุ่มแจ้งข่าวให้นักศึกษาทราบโดยผ่านผู้ใหญ่บ้านอาทิตย์ละ 1 ครั้ง	3	2.73
รวม	110	100.00

จากตาราง 26 แสดงว่าความคิดเห็นเพิ่มเติมของสตรีเกี่ยวกับด้านข่าวสารข้อมูล
ข้อที่มีความถี่สูงสุด คือ ต้องการให้มีเสียงตามสายหรือหอกระจายข่าวให้ครบทุกหมู่บ้าน และ
มีข่าวสารแจ้งบ่อยๆ มีจำนวน 31 คน รองลงมา คือ ต้องการรับข่าวสารทางโทรทัศน์ วิทยุ
และสิ่งพิมพ์ มีจำนวน 25 คน

ตาราง 27 ความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับทางการศึกษานอกโรงเรียนของสตรีในเขตอำเภอ
พนมทวน ด้านทักษะอาชีพ

ด้านทักษะอาชีพ	จำนวน	ร้อยละ
1. ต้องการให้ทางราชการมาฝึกวิชาชีพเพื่อเป็นอาชีพเสริมที่ ง่ายๆ ในชุมชนใกล้ๆ บ้าน เพราะจะทำให้ชาวบ้านมีราย ได้เพิ่มขึ้น พอเลี้ยงครอบครัวได้	31	28.45
2. ต้องการฝึกอาชีพด้านต่างๆ เพื่อนำไปประกอบอาชีพในชีวิต ประจำวัน	23	21.10
3. ต้องการมีความรู้ด้านการเกษตรเพิ่มเติม	21	19.26
4. ต้องการเรียน ช่างเย็บผ้า ตัดผ้าสตรี ช่างเสริมสวย ค้าขาย และของชำร่วย	17	15.60
5. ต้องการที่จะเรียนพิมพ์ดีด คอมพิวเตอร์ การบัญชี และด้านการธุรกิจ	14	12.84
6. ควรมีบุคลากรที่มีความรู้ ให้การแนะแนวในการประกอบอาชีพ	2	1.83
7. ต้องการทักษะความรู้ทางด้านการแพทย์	1	0.92
รวม	109	100.00

จากตาราง 27 แสดงว่าความคิดเห็นเพิ่มเติมของสตรีเกี่ยวกับด้านทักษะอาชีพ
ข้อที่มีความถี่สูงสุด คือ ต้องการให้ทางราชการมาฝึกวิชาชีพเพื่อเป็นอาชีพเสริมที่ง่าย ๆ ใน
ชุมชนใกล้ๆ บ้าน เพราะจะทำให้ชาวบ้านมีรายได้เพิ่มขึ้น พอเลี้ยงครอบครัวได้ มีจำนวน
31 คน รองลงมา คือ ต้องการฝึกอาชีพด้านต่างๆ เพื่อนำไปประกอบอาชีพในชีวิตประจำวัน
มีจำนวน 23 คน

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับความต้องการทางการศึกษานอกโรงเรียนของสตรี
ในเขตอำเภอพนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี ผู้วิจัยได้สรุปผลของการวิจัย ดังนี้

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาความต้องการทางการศึกษานอกโรงเรียนของสตรีในเขตอำเภอพนมทวน จังหวัดกาญจนบุรีใน 3 ด้าน คือ ความรู้พื้นฐาน ข่าวดสารข้อมูล และทักษะอาชีพ
2. เพื่อเปรียบเทียบความต้องการทางการศึกษานอกโรงเรียนของสตรีในเขตอำเภอพนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี จำแนกตามอายุ ระดับการศึกษา สถานภาพการสมรส สถานภาพการทำงาน การเป็นสมาชิกกลุ่ม และสภาพพื้นที่ที่อยู่อาศัย
3. รวบรวมความคิดเห็นเพิ่มเติม และข้อเสนออื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับความต้องการทางการศึกษานอกโรงเรียน

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากร ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ สตรีในเขตอำเภอพนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี ปี พ.ศ. 2539 มีจำนวน 18,711 คน จาก 8 ตำบล ได้แก่ ตำบลพนมทวน ตำบลทุ่งสมอ ตำบลหนองสาหร่าย ตำบลคอนเจดีย์ ตำบลหนองโรง ตำบลพังครุ ตำบลคอนตาเพชร และตำบลรางหวาย
2. กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ สตรีในเขตอำเภอพนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี ซึ่งสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน โดยเปิดตารางการสุ่มตัวอย่างยามาเน่ (Yamane. 1969 : 1088) พบว่าที่ระดับความเชื่อมั่น 95 % จะได้กลุ่มตัวอย่าง 390 คน จากนั้นใช้ทุกตำบลเป็นกลุ่มตัวอย่าง แล้วสุ่มจำนวนกลุ่มตัวอย่างตามสัดส่วนขนาดของตำบล และเก็บข้อมูลตามกลุ่มอายุจากคนที่พบไปจนครบตามจำนวนที่ต้องการ

3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสัมภาษณ์ความต้องการ กิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนของสตรีในเขตอำเภอพนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นเองมีค่าความเชื่อมั่นที่ระดับ 0.98 โดยแบ่งเป็น 3 ขั้นตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบประกอบด้วยตัวแปรที่ศึกษา คือ อายุ สถานภาพการสมรส ระดับการศึกษา การเป็นสมาชิกกลุ่ม สถานภาพการทำงาน และลักษณะพื้นที่อาศัย

ตอนที่ 2 เป็นแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับความต้องการทางการศึกษานอกโรงเรียน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านความรู้พื้นฐาน ด้านข่าวสารข้อมูล และด้านทักษะอาชีพ โดยแบ่งระดับความต้องการออกเป็น 5 ระดับ คือ ไม่ต้องการ ต้องการน้อย ต้องการปานกลาง ต้องการมาก ต้องการมากที่สุด ซึ่งมีคะแนน 1 2 3 4 และ 5 ตามลำดับ

ตอนที่ 3 ข้อคิดเห็นเพิ่มเติม มีลักษณะเป็นคำถามปลายเปิดเป็นแบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นเพิ่มเติม ด้านความรู้พื้นฐาน ด้านข่าวสารข้อมูล และด้านทักษะอาชีพ

4. วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยประชุมครูประจำกลุ่มที่ประจำกลุ่มจำนวน 8 คน ซึ่งเป็นบุคลากรของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอพนมทวน และประจำอยู่ในพื้นที่ตำบล 8 ตำบล ของอำเภอพนมทวนที่มีหน้าที่รับผิดชอบงานการศึกษานอกโรงเรียนในแต่ละตำบล โดยอยู่ภายใต้กำกับดูแลของผู้วิจัยที่เป็นหัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอพนมทวน โดยกำหนดให้ครูประจำกลุ่มไปเก็บข้อมูล ดังนี้

1. แบ่งจำนวนกลุ่มตัวอย่างตามช่วงอายุ 4 ช่วง
2. ในแต่ละตำบล แบ่งจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ระบุไว้ในช่วงอายุทั้ง 4 ช่วง
3. เก็บข้อมูลจากสตรีตามจำนวนที่ระบุไว้ในช่วงอายุทั้ง 4 ช่วง

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในระหว่างวันที่ 20 ธันวาคม 2539 ถึงวันที่ 19 กุมภาพันธ์ 2540 และสามารถเก็บข้อมูลได้ครบทั้ง 390 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100.00 ของแบบสัมภาษณ์ทั้งหมด และเมื่อนำมาตรวจสอบความสมบูรณ์ปรากฏว่า เป็นแบบสัมภาษณ์ที่สมบูรณ์สามารถนำไปวิเคราะห์ได้ จำนวน 388 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 99.49

5. การวิเคราะห์ข้อมูล ในการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัย ผู้วิจัยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป เพื่อวิเคราะห์ค่าทางสถิติชื่อ SPSS/PC ทำการวิเคราะห์ค่าสถิติต่าง ๆ เพื่อตอบปัญหา

การวิจัยตามลำดับความมุ่งหมายของการวิจัย ดังนี้

5.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวข้องกับลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ อายุ สถานภาพการสมรส ระดับการศึกษา การเป็นสมาชิกกลุ่ม สถานภาพการทำงาน และลักษณะพื้นที่อาศัย ทำการวิเคราะห์โดยใช้สถิติแจกแจงความถี่ และค่าร้อยละ

5.2 การศึกษาความต้องการบริการทางการศึกษานอกโรงเรียน 3 ด้าน ทำการวิเคราะห์โดยใช้สถิติค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วประเมินความต้องการ โดยใช้เกณฑ์ประเมิน ดังนี้

1.00 - 1.80	หมายถึง	ไม่ต้องการ
1.81 - 2.60	หมายถึง	ต้องการน้อย
2.61 - 3.40	หมายถึง	ต้องการปานกลาง
3.41 - 4.20	หมายถึง	ต้องการมาก
4.21 - 5.00	หมายถึง	ต้องการมากที่สุด

5.3 การเปรียบเทียบความต้องการทางการศึกษานอกโรงเรียน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านความรู้พื้นฐาน ด้านข่าวสารข้อมูล และด้านทักษะอาชีพ จำแนกตามสถานภาพของสตรีในเขตอำเภอพนมทวน ทำการวิเคราะห์โดยใช้สถิติทดสอบ (t-test) และวิเคราะห์ความแปรปรวน (ANOVA) ใช้สถิติทดสอบ F-Test ถ้าพบความแตกต่างเป็นรายคู่ ทำการวิเคราะห์โดยใช้การทดสอบของนิวแมนคูลส์

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

จากการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการทางการศึกษานอกโรงเรียนของสตรีในเขตอำเภอพนมทวน สรุปผลการวิจัย ได้ดังนี้

1. ความต้องการทางการศึกษานอกโรงเรียนของสตรีในเขตอำเภอพนมทวน โดยรวมทุกด้าน อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งความต้องการด้านข่าวสารข้อมูลมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมา คือ ความต้องการด้านการศึกษาระดับพื้นฐาน และด้านทักษะอาชีพ

2. การเปรียบเทียบความต้องการทางการศึกษานอกโรงเรียนของสตรีในเขตอำเภอพนมทวน โดยจำแนกตามอายุ สถานภาพการสมรส ระดับการศึกษา การเป็นสมาชิกกลุ่ม สถานภาพการทำงาน และลักษณะพื้นที่ที่อาศัย

2.1 สตรีที่มีอายุต่างกัน มีความต้องการทางการศึกษานอกโรงเรียน โดยรวมทุกด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าสตรีที่มีอายุต่างกัน มีความต้องการด้านการศึกษาระดับพื้นฐาน และด้านทักษะอาชีพ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านข่าวสารข้อมูล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2 สตรีที่มีสถานภาพการสมรสต่างกัน มีความต้องการทางการศึกษานอกโรงเรียน โดยรวมทุกด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าสตรีที่มีสถานภาพการสมรสต่างกัน มีความต้องการด้านการศึกษาระดับพื้นฐาน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และด้านข่าวสารข้อมูล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2.3 สตรีที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความต้องการทางการศึกษานอกโรงเรียน โดยรวมทุกด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าสตรีที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความต้องการด้านการศึกษาระดับพื้นฐาน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2.4 สตรีที่เป็นสมาชิกกลุ่มต่างกัน มีความต้องการทางการศึกษานอกโรงเรียนโดยรวมทุกด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าสตรีที่เป็นสมาชิกกลุ่มต่างกัน มีความต้องการด้านข่าวสารข้อมูล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2.5 สตรีที่มีสถานภาพการทำงานต่างกัน มีความต้องการทางการศึกษานอกโรงเรียน โดยรวมและรายด้านทุกด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2.6 สตรีที่มีลักษณะพื้นที่อาศัยต่างกัน มีความต้องการทางการศึกษานอกโรงเรียน โดยรวมและรายด้านทุกด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. ความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับความต้องการทางการศึกษานอกโรงเรียนของสตรี ในเขตอำเภอพนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี

3.1 ด้านการศึกษาระดับพื้นฐาน พบว่าข้อที่มีความถี่สูงสุด คือ ต้องการอ่านออก เขียนได้ คิดคำนวณได้ รองลงมา คือ ต้องการมีความรู้ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

3.2 ด้านข่าวสารข้อมูล พบว่าข้อที่มีความถี่สูงสุด คือ ต้องการให้มีเสียงตามสาย หรือหออกระจายข่าวให้ครบทุกหมู่บ้าน และมีข่าวแจ้งให้ทราบบ่อยๆ รองลงมา คือ ต้องการรับข่าวสารทางโทรทัศน์ วิทยุ และสิ่งตีพิมพ์

3.3 ด้านทักษะอาชีพ พบว่าข้อที่มีความถี่สูงสุด คือ ต้องการให้ทางราชการมาฝึกวิชาชีพ เพื่อเป็นอาชีพเสริมที่ง่ายๆ ในชุมชนใกล้ๆ บ้าน เพราะจะทำให้ชาวบ้านมีรายได้เพิ่มขึ้น พอเลี้ยงครอบครัวได้ รองลงมา คือ ต้องการฝึกอาชีพด้านต่างๆ เพื่อนำไปประกอบอาชีพในชีวิตประจำวัน

อภิปรายผล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล มีประเด็นที่ควรนำมาอภิปรายดังนี้

0 1. จากการที่พบว่า ความต้องการทางการศึกษานอกโรงเรียนของสตรีในเขตอำเภอพนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี โดยรวมและรายด้านทุกด้าน อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะพื้นฐานการศึกษาของสตรียังน้อย ซึ่งส่วนใหญ่มีการศึกษาในระดับชั้นประถมศึกษา ประกอบกับความเจริญก้าวหน้าทางด้านวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีสมัยใหม่ที่ใช้ในการประกอบอาชีพ และธุรกิจการค้า การสื่อสาร อาจเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้สตรีต้องการการศึกษาระดับพื้นฐาน

ทักษะอาชีพ ข่าวดสารข้อมูล ที่สอดคล้องกับสภาพความเป็นอยู่ เพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนในโลกแห่งยุคโลกาภิวัตน์ของสังคมปัจจุบัน พยายามที่จะแสวงหาชีวิตที่ดีกว่า หรือเป็นการเพิ่มรายได้ให้มากขึ้น

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าสตรีมีความต้องการด้านข่าวสารข้อมูล มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะปัจจุบันได้รับการกล่าวขานให้เป็นยุคโลกาภิวัตน์ (Globalization) ซึ่งมีผลต่อการดำเนินชีวิตของคนในสังคม จึงเป็นสาเหตุสำคัญที่สตรีมีความต้องการด้านข่าวสารข้อมูลมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ คมกฤษ จันทร์ขจร (2537 : 186) ได้ระดับความต้องการทางการศึกษานอกโรงเรียนของผู้ใช้แรงงานในโรงงานอุตสาหกรรมเขตจังหวัดชลบุรี ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านบริการข่าวสารข้อมูล และจากบทความของ สว่าง แรงงานสยาม (2525 : 8) กล่าวว่าในสังคมเมืองมีการเคลื่อนไหวของข่าวสารข้อมูล และความรู้ต่างๆ มากมาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งทางสื่อสารมวลชนต่างๆ เช่น โทรทัศน์ วิทยุ และหนังสือพิมพ์

2. การเปรียบเทียบความต้องการทางการศึกษานอกโรงเรียนของสตรีในเขตอำเภอพนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี โดยจำแนกตามอายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา การเป็นสมาชิกกลุ่ม สถานภาพการทำงาน และลักษณะพื้นที่อาศัย

2.1 สตรีที่มีอายุดังกัน มีความต้องการทางการศึกษานอกโรงเรียน โดยรวมทุกด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน ข้อ 1 ที่ตั้งไว้ โดยสตรีที่มีอายุ 15 - 25 ปี และอายุ 25 - 35 ปี มีความต้องการโดยรวมทุกด้าน มากกว่าสตรีที่มีอายุ 36 - 45 ปี และอายุ 46 ปีขึ้นไป อาจเป็นเพราะว่าสตรีที่มีอายุน้อย มีตำแหน่งหน้าที่การงานและรายได้ยังน้อย จึงมีความพยายามที่จะศึกษาหาความรู้เพื่อที่จะพยายามยกฐานะหน้าที่การงานให้สูงขึ้น จึงมีความต้องการการศึกษามากกว่าสตรีที่มีอายุมาก หรืออาจเป็นเพราะว่าสตรีที่มีอายุน้อยยังอยู่ในวัยรุ่น ยังไม่ได้แต่งงานไม่มีภาระทางครอบครัว จึงมีเวลาว่างที่จะศึกษาหาความรู้มากกว่าสตรีที่มีอายุมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุจิตต์ เอี่ยมละออ (2534:115-116) วิจัยเรื่องความสนใจและโอกาสในการเข้าร่วมกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนของแรงงานสตรีกรณีศึกษาในเขตนิคมอุตสาหกรรมลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร พบว่าสตรีกลุ่มอายุน้อย (25 ปี และต่ำกว่า) มีความสนใจเข้าร่วมกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนสูงกว่ากลุ่มอายุมาก (26 ปีขึ้นไป) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าแรงงานสตรีกลุ่มอายุน้อยสนใจเข้าร่วมกิจกรรมต่อไปนี้สูงกว่ากลุ่มอายุมากคือการเรียนเพื่อสอบเทียบ กิจาและการออกกำลังกาย ขับร้องและดนตรี ทัศนอาจรและท่องเที่ยว

พิมพ์ดีด และงานธุรการ และการเจียรนัยเพชรพลอย ซึ่งขัดแย้งกับงานวิจัยของ จรุงฤทธิ์ มะลาดวง (2532 : 86) วิจัยเรื่องการศึกษาสถานประกอบการเพื่อพัฒนาอาชีพสตรีในชนบท : กรณีศึกษาในจังหวัดร้อยเอ็ด พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่เคยเข้ารับการฝึกอบรมมากที่สุด คือสตรีกลุ่มอายุระหว่าง 36 - 50 ปี สตรีเหล่านี้จะเป็นผู้ที่แต่งงานแล้ว และเป็นแม่บ้าน ซึ่งชี้ให้เห็นว่าสตรีกลุ่มนี้สนใจใช้เวลาว่างจากการทำงาน และภาระกิจในครอบครัวมาเข้ารับการฝึกอบรมด้านอาชีพเพื่อเพิ่มพูนรายได้ให้กับตนเอง และครอบครัวมากกว่าสตรีที่ยังเป็นโสด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าสตรีที่แต่งงานมีครอบครัวแล้วเหล่านี้มีภาระกิจที่จะต้องเลี้ยงดูบุตรในการศึกษาเล่าเรียนและแสวงหาช่องทางในการหารายได้ให้เพียงพอกับค่าใช้จ่าย ส่วนสตรีโสดส่วนใหญ่ได้เข้าไปรับจ้างทำงานทำถิ่นอื่นจึงเข้ารับการฝึกอบรมน้อยกว่ากลุ่มแรก

2.2 สตรีที่มีสถานภาพการสมรสต่างกัน มีความต้องการทางการศึกษานอกโรงเรียน โดยรวมทุกด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน ข้อ 2 ที่ตั้งไว้ อาจเป็นเพราะว่าสตรีโสดไม่มีการแต่งงานมีครอบครัว มีเวลาว่างมาก จึงมีความต้องการทางการศึกษานอกโรงเรียนมากกว่าสตรีที่มีสถานภาพการสมรสแล้ว อีกทั้งสตรีโสดส่วนใหญ่ยังมีฐานะที่ไม่มั่นคง จึงมีความต้องการศึกษาเพิ่มเติมเพื่ออนาคตข้างหน้าขัดแย้งกับงานวิจัยของสุจิตต์ เอี่ยมละออ (2534 : 116) วิจัยเรื่องความสนใจและโอกาสในการเข้าร่วมกิจกรรมของแรงงานสตรี กรณีศึกษาในเขตนิคมอุตสาหกรรมลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร พบว่า กลุ่มตัวอย่างสมรสแล้วมีคะแนนเฉลี่ยของความสนใจโดยรวมทุกข้อสูงกว่าสตรีที่ยังเป็นโสด กลุ่มที่สมรสแล้วมีความสนใจสูงกว่าในเรื่องการตัดเย็บเสื้อผ้าช่างทำผมเสริมสวย อาหารและขนม และการตกแต่งบ้านและดูแลเครื่องใช้ในบ้าน ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่ยังเป็นโสดสนใจสูงกว่าในเรื่อง การเรียนเพื่อการสอบเทียบ ความรู้ด้านกฎหมาย กีฬาและการออกกำลังกาย การทัศนศึกษาและท่องเที่ยว พิมพ์ดีดและงานธุรการ การบริหารโรงงาน และขับร้องดนตรี

2.3 สตรีที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความต้องการทางการศึกษานอกโรงเรียน โดยรวมทุกด้าน ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน ข้อ 3 ที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าสตรีที่มีระดับการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย มีความต้องการที่จะเรียนต่อให้สูงขึ้น เพื่อนำความรู้ที่มีระดับการศึกษาสูงขึ้นกว่าเดิม ไปปรับเปลี่ยนตำแหน่งการทำงานให้สูงขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2533 : 96) เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างด้านเศรษฐกิจ สังคม และการศึกษาของชุมชนบริเวณแหล่งอุตสาหกรรม พบว่าโรงงานอุตสาหกรรม

เริ่มมีการกำหนดวุฒิทางการศึกษาในการรับคนงานที่มีการศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เป็นอย่างน้อยและมีแนวโน้มที่จะกำหนดวุฒิการศึกษาให้สูงขึ้น และในส่วนของผู้ใช้แรงงาน มีความเห็นว่าวุฒิทางการศึกษาจะส่งผลต่อการมีโอกาสดำรงตำแหน่ง และการกำหนดค่าจ้างแรงงานอาจเป็นเพราะว่าสตรีที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ได้รับการศึกษาที่สูงกว่าสตรีที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา และต่ำกว่าระดับประถมศึกษา มีโลกทัศน์ที่กว้างไกลกว่ามองเห็นการศึกษามีความสำคัญในการพัฒนาตนเองและหน้าที่การงานในอนาคตได้ดีกว่า คนที่ไม่ได้ศึกษาจึงมีความต้องการการศึกษามากกว่า

2.4 สตรีที่เป็นสมาชิกกลุ่มต่างกัน มีความต้องการทางการศึกษานอกโรงเรียน โดยรวมทุกด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานข้อ 4 ที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาแต่ละด้าน พบว่าสตรีที่เป็นสมาชิกกลุ่มต่างกัน มีความต้องการด้านข่าวสารข้อมูล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยสตรีที่ไม่เป็นสมาชิกกลุ่ม มีความต้องการด้านข่าวสารข้อมูล มากกว่า สตรีที่เป็นสมาชิกกลุ่ม ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าสตรีส่วนมากมีสถานภาพการสมรส ต้องมีภาระหน้าที่ต้องดูแลครอบครัว ดังนั้นสตรีที่ไม่ได้เป็นสมาชิกกลุ่ม มีความต้องการรับรู้ข่าวสารข้อมูล คงเนื่องมาจากสตรีที่ไม่เป็นสมาชิกกลุ่มไม่ได้รับข่าวสารข้อมูลจากกลุ่ม

2.5 สตรีที่มีสถานภาพการทำงานต่างกัน มีความต้องการทางการศึกษานอกโรงเรียน โดยรวมและรายด้านทุกด้าน ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานข้อ 5 ที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าสตรีที่ไม่มียานทำงานมีความต้องการทางการศึกษานอกโรงเรียนเช่นเดียวกับสตรีที่มีงานทำ เพื่อยกระดับความรู้ด้านการศึกษากันพื้นฐาน ด้านข่าวสารข้อมูล และด้านทักษะอาชีพ สอดคล้องกับการศึกษาการศึกษาตลอดชีวิต ซึ่งเป็นรูปแบบของการเรียนรู้ของมนุษย์ที่เกิดขึ้นตลอดชีวิตของมนุษย์ทุกคน นับตั้งแต่วัยแรกเกิดจนกระทั่งสิ้นชีวิต การศึกษาตลอดชีวิตจึงเป็นสิ่งที่มีความคู่มากับสังคมมนุษย์ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในช่วงต่างๆ ของชีวิต เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงทางสังคมการเมือง วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ทำให้ทุกคนต้องเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ เพื่อปรับตนเองให้ก้าวทันในยุคของโลกาภิวัตน์ (กรมการศึกษานอกโรงเรียน. 2538 : 110 - 111)

2.6 สตรีที่มีลักษณะพื้นที่อาศัยต่างกัน มีความต้องการทางการศึกษานอกโรงเรียน โดยรวมและรายด้านทุกด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน ข้อ 6 ที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าสตรีที่อาศัยอยู่เมืองมีความพร้อมในด้านการ

คมนาคม การศึกษา เศรษฐกิจ และสังคมค่อนข้างสูง คงเนื่องมาจากความเป็นอยู่ในเมือง มีความพร้อมในทุกๆ ด้าน เช่น พร้อมด้านความเป็นอยู่ พร้อมด้านการคมนาคม พร้อมด้านสถานที่พบกลุ่ม พร้อมด้านตัวครูประจำกลุ่ม และสื่อการสอน ตลอดจนการประชาสัมพันธ์ ได้อย่างทั่วถึงและอย่างกว้างขวาง จึงทำให้สตรีที่อยู่ในเมืองมีความต้องการที่จะศึกษาค้นคว้าทั้ง 3 ด้านของกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนน้อยกว่าสตรีในชนบท

3. ความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับความต้องการทางการศึกษานอกโรงเรียนของสตรีในเขตอำเภอพนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี ด้านการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่าสตรีส่วนใหญ่มีความต้องการในด้านดังกล่าวเพิ่มเติม คือ การอ่านออก เขียนได้ คิดคำนวณได้ มีความรู้ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษาตอนปลาย และสูงกว่าระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสตรีมีความต้องการยกระดับคุณภาพชีวิต ค่าครองชีพที่สูงขึ้น ทำให้สตรีต้องการความรู้เพิ่มในระดับที่สูงขึ้น เพื่อนำความรู้ที่ได้รับไปใช้สอบเข้าที่อื่น เพื่อเปลี่ยนงานที่ทำอยู่ให้มีรายได้ดีกว่าเดิม ด้านข่าวสารข้อมูล พบว่าสตรีส่วนใหญ่มีความต้องการในด้านดังกล่าวเพิ่มเติม คือ ให้มีเสียงตามสายหรือหอกระจายข่าวให้ครบทุกหมู่บ้าน และมีข่าวสารแจ้งบ่อยๆ หรือมีหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้าน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะในปัจจุบันระบบข่าวสารข้อมูลมีความสำคัญในด้านสังคม การเมือง เศรษฐกิจ โดยเฉพาะทางด้านการศึกษา ด้านทักษะอาชีพ พบว่าสตรีส่วนใหญ่มีความต้องการในด้านดังกล่าวเพิ่มเติม คือ การเรียนเย็บผ้า ช่างเสริมสวย ของชำร่วย พิมพ์ดีด คอมพิวเตอร์ การบัญชี และด้านธุรกิจ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะเพื่อต้องการนำความรู้ที่ได้รับเหล่านี้ไปประกอบอาชีพอิสระเสริมเพื่อหารายได้เพิ่มขึ้น หรือต้องการเปลี่ยนงานที่ทำอยู่เพื่อให้เหมาะสมกับความสามารถของตนเอง

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากการวิจัยพบว่าความต้องการทางการศึกษานอกโรงเรียนของสตรีในเขตอำเภอพนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี โดยส่วนรวมอยู่ในระดับปานกลาง ดังนั้นผู้วิจัยจึงให้ข้อเสนอแนะเพื่อการนำผลการวิจัยไปใช้ดังนี้

1. ควรให้ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนในเขตอำเภอพนมทวน ใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานประกอบการพิจารณาวางแผนและจัดบริการทางการศึกษานอกโรงเรียนให้สอดคล้องกับความต้องการของสตรีควรจัดกิจกรรมทางการศึกษานอกโรงเรียน ด้านข้อมูลข่าวสาร ให้กับสตรีในเขตอำเภอพนมทวน โดยเฉพาะในเรื่อง ความรู้ด้านสุขภาพอนามัย ความรู้ด้านการป้องกันยาเสพติด และความรู้การป้องกันโรคเอดส์ เป็นต้น
2. ควรพิจารณาถึงความต้องการของสตรีแต่ละกลุ่ม ซึ่งมีความต้องการด้านเนื้อหาของกิจกรรมไม่เหมือนกัน ดังนั้นจึงควรพิจารณาถึงความต้องการของสตรีแต่ละกลุ่มก่อนที่จะจัดการศึกษานอกโรงเรียนให้แก่สตรีเหล่านั้น
3. ควรจัดรูปแบบของกิจกรรมให้มีความหลากหลายและสอดคล้องกับความต้องการของสตรี เพื่อจะเป็นช่องทางที่จะช่วยให้สตรีได้เกิดพัฒนาคุณภาพชีวิตทั้งด้านความรู้และทักษะอาชีพต่อไป
4. ควรเร่งจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนให้กับสตรีที่อยู่ในชนบทให้มาก ตามความต้องการของกลุ่มสตรี

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป

1. เนื่องจากงานวิจัยฉบับนี้ได้จำกัดขอบเขตของกลุ่มตัวอย่าง เฉพาะสตรีในเขตอำเภอพนมทวน จึงได้ข้อมูลจากสตรีเหล่านั้นเพียงส่วนหนึ่งเท่านั้น ควรจะขยายขอบเขตการศึกษาไปยังกลุ่มอื่นที่เป็นเป้าหมายทั้ง 16 กลุ่มเป้าหมายของกรมการศึกษานอกโรงเรียน เพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการทางการศึกษานอกโรงเรียนได้กว้างขวางยิ่งขึ้น

2. ควรมีการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพเพื่อให้ได้รายละเอียดเกี่ยวกับความต้องการทางการศึกษานอกโรงเรียนในด้านเนื้อหาและรูปแบบการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนที่เหมาะสมต่อไป

3. ควรให้ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภออื่นๆ ได้มีการศึกษาความต้องการทางการศึกษานอกโรงเรียน เพื่อจะได้จัดการศึกษานอกโรงเรียนให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้รับบริการ

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

การศึกษานอกโรงเรียน, กรม. แผนพัฒนาการศึกษานอกโรงเรียน ฉบับที่ 6 (2530 - 2534).

กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา, 2529.

———. หลักการศึกษานอกโรงเรียน. กรุงเทพฯ : ครูสภา, 2532.

———. การจัดองค์กรและระบบบริหารการศึกษานอกโรงเรียน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์
เลื่อง. 2536.

———. ศูนย์ส่งเสริมการศึกษาดลอดชีวิตสำหรับสตรี. กรุงเทพฯ : ครูสภา, 2537.

———. การศึกษาดลอดชีวิต การศึกษาของคนไทยในยุคโลกาภิวัตน์ เล่ม 1. พิมพ์ครั้งที่ 2.
กรุงเทพฯ : ครูสภา, 2538.

การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดราชบุรี, ศูนย์. แผนปฏิบัติการการศึกษานอกโรงเรียนปีงบประมาณ
2538. ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดราชบุรี, 2538. อัดสำเนา.

คมกฤช จันทร์ขจร. ความต้องการการศึกษานอกโรงเรียนของผู้ใช้แรงงานในโรงงาน
อุตสาหกรรม เขตจังหวัดชลบุรี. ปรินิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2527. อัดสำเนา.

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. สำนักงานแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 8
(พ.ศ. 2540 - 2544). สำนักงานกฤษฎมนตรี, กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์
อรรถผลการพิมพ์. 2539.

จรรยา มะลาดวง. การศึกษานอกโรงเรียนเพื่อพัฒนาอาชีพสตรีในชนบท : กรณีศึกษาในจังหวัด
ร้อยเอ็ด. ปรินิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร, 2532. อัดสำเนา.

ชัยยศ อิ่มสุวรรณ. "การจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนให้สอดคล้องกับความต้องการ
ของผู้เรียน," ใน วารสารการศึกษานอกโรงเรียน. 134 (134) : 33; ตุลาคม-
พฤศจิกายน 2529.

ณรงค์ จริยวิธานนท์ และ ปรียานุช จริยวิธานนท์. จิตวิทยาการศึกษาผู้ใหญ่.
อุบลราชธานี : อีสานการพิมพ์, 2526.

- ณราวาลย์ จิตติพันธ์. ลักษณะและความต้องการทางการศึกษานอกโรงเรียน ของประชาชน
ในชุมชนแออัด จังหวัดกาญจนบุรี. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. นครปฐม : มหาวิทยาลัย
ศิลปากร, 2531. อัดสำเนา.
- ดารา ทิปะปาล. การศึกษากับการพัฒนาชุมชน. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2521.
- โมหัมมัด อับดุลกาเดร์ และสมจิตร สร้อยสุริยา. การจัดทำโครงการและการประเมินผล
การศึกษานอกโรงเรียน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์อักษรบัณฑิต, 2520.
- สุวัฒน์ วชิรเมธี. หลักการพัฒนารัฐบาลและการพัฒนาชนบท. กรุงเทพฯ : ไทยอนุเคราะห์,
2526.
- ฉ้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. หลักการวิจัยการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ :
ศึกษาพร, 2531.
- วิระดา สมสวัสดิ์. "การเลือกปฏิบัติต่อสตรี : การเสนอประเด็นพื้นฐาน" เอกสารวิชาการ
ด้านสตรีศึกษา ชุดที่ 2. เชียงใหม่ : ศูนย์สตรีศึกษา คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัย
เชียงใหม่, 2535.
- วิไล ตั้งจิตสมคิด. ปรัชญาและหลักการศึกษานอกระบบ. กรุงเทพฯ : โอเอสพริ้นติ้งเฮาส์,
2531.
- ศิริวรรณ เสรีกิตติวงศ์. ความพร้อมในการให้บริการทางด้านวิชาการแก่ชุมชนของวิทยาลัย
ครูมหาสารคาม และความต้องการรับบริการของประชาชนในเขตความรับผิดชอบ.
วิทยานิพนธ์ ศศ.ม.นครปฐม : มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2520. อัดสำเนา.
- ศึกษาธิการ, กระทรวง. แผนพัฒนาการศึกษาพุทธศักราช 2520. กรุงเทพฯ : ฐาปนกิจ
โปรดักชั่น, 2520.
- _____. เรื่อง ประกาศจัดตั้งศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ. ลงวันที่ 27 สิงหาคม
2536.
- ศักดิ์ชัย นาคเอี่ยม. การศึกษาความสนใจด้านการศึกษานอกโรงเรียนสาขาอาชีพของ
พลทหารเกณฑ์กองประจำการ สังกัดกองพลทหารราบที่ 9 จังหวัดกาญจนบุรี.
ปริญญาณพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร,
2537. อัดสำเนา.

สร้าง แรงงานสยาม. "บทบาทของผู้ใช้แรงงานสตรีในปัจจุบัน," ผู้ใด. 9 : 8; พฤษภาคม, 2525.

สุนทร โคตรบรรเทา และคณะ. "ความสำคัญของการศึกษานอกโรงเรียนต่อการพัฒนาประเทศ," ใน การศึกษานอกโรงเรียนเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต. กรุงเทพฯ : สมาคมสตรีอุดมศึกษาแห่งประเทศไทย, 2525.

สุนทร สุนันท์ชัย. การศึกษานอกโรงเรียน...เส้นทางที่ไม่สิ้นสุด. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์อมรินทร์การพิมพ์, 2529.

สุมาลี สังข์ศรี. การบริหารการศึกษานอกโรงเรียนสำหรับชาวชนบทไทย. ม.ป.ท., 2529.

สุวัฒน์ วัฒนวงศ์. จิตวิทยาการเรียนรู้ผู้ใหญ่. กรุงเทพฯ : ภาควิชาการศึกษาผู้ใหญ่ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2533.

สุจิตต์ เอี่ยมละออ. ความสนใจและโอกาสในการเข้าร่วมกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนของแรงงานสตรี : กรณีศึกษาในเขตนิคมอุตสาหกรรมลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร. ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2534. อัดสำเนา.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540 - 2544). สำนักนายกรัฐมนตรี, กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์สรรพผลการพิมพ์. 2539.

Boyle, Patrick C. and Irwin R. Jahns. Program Development and Evaluation. New York : AEA Macmillan Co., 1970.

Cronbach, Joseph Lee. Essentials of Psychological Testing. 3rd ed. New York : Harper, 1972.

Coombs, P.H, and M. Ahmed. Attacking Rural Poverty. : How Nonformal Education can Help. a Research Report for World Bank Development, the John Hopkings University Press, 1974.

- Ferguson, George A. Statistical Analysis. New York : Rinechart and Company. 1976.
- . Statistical Analysis in Psychology and Education. 5th ed. Tokyo : McGraw-Hill International Book Company, 1981.
- Houle, Cyril O. The Design of Education. San Francisco : Jersey Bax, 1972.
- Kidd, J.R. How Adults Learn. New York ; Association Press, 1973.
- Knight, Michael R. Need Assessment System : A Systematic Strategy for Conducting a Student Oriented Need Assessment of Education. June, 1975.
- Maslow, Abraham H. Motivation and Personality. New York : Harper & Row Publishers, 1970.
- Kohtbantau, Sunthorn. Adult Education in Thailand : A Needs Assessment. A ph.D. Dissertation, Oregon : University of Oregon, 1978.
- Yamane, Taro. Statistics : An Introductory Analysis. 3rd ed. New York : Harper and Row, 1969.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

- หนังสือขอความอนุเคราะห์และผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสัมภาษณ์
- แบบสัมภาษณ์ความต้องการทางการศึกษานอกโรงเรียนของสตรี
ในเขตอำเภอพนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ บัณฑิตวิทยาลัย มสว. ประสานมิตร โทร. 268
ที่ นม 100-7/ 74 71 วันที่ 10 มกราคม 2540
เรื่อง ขอความอนุเคราะห์

เรียน คณะศึกษาศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย ขอรับรองว่า นายกอบชัย ตั้งวิสัย เป็นนิสิตระดับปริญญาโท
วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
นิสิตผู้มีความประสงค์จะมาติดต่อขอความสะดวกในการศึกษาชั้นแล้ว เพื่อทำปริญญาโท
เรื่อง ศึกษาความต้องการทางการศึกษานอกโรงเรียนของสตรีในเขตอำเภอพนมทวน
ทั้งนี้อยู่ในความควบคุมของ

รศ.ดร.เสาวนีย์ เลวลย์

ประธาน

รศ.ดร.สมคิด พรหมชัย

กรรมการ

สิ่งที่นิสิตขอความอนุเคราะห์ คือ ขอเชิญ รศ.สุวัฒน์ วิเศษวงศ์ เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบสัมภาษณ์

บัณฑิตวิทยาลัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าท่านจะกรุณาให้ความร่วมมือในครั้งนี้ และขอขอบคุณในความ
ช่วยเหลืออนุเคราะห์ใด ๆ ที่ท่านจะโปรดทำแก่นิสิตผู้นี้ด้วย

(นางสาวศิริยุภา พูลสุวรรณ)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ที่ ทบ 1007/ 0343

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

17 มกราคม 2540

เรื่อง ขอลาออนุเคราะห์

เรียน คณบดีคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

บัณฑิตวิทยาลัย ขอรับรองว่า นายกอบชัย ตั้งวิสัย เป็นนิสิตระดับปริญญาโท
วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

นิสิตผู้นี้มีความประสงค์จะมาติดต่อขอความสะดวกในการศึกษาค้นคว้า เพื่อทำปริญญานิพนธ์
เรื่อง ศึกษาความต้องการทางการศึกษานอกโรงเรียนของสตรีในเขตอำเภอพนมทวน
ทั้งนี้อยู่ในความควบคุมของ

รศ.ดร.เสาวนีย์ เลวลีย์

ประธาน

ผศ.ดร.สมคิด พรหมจ้อย

กรรมการ

สิ่งที่นิสิตขอความอนุเคราะห์ คือ ขอเชิญ รศ.ดร.สุมาลี สังข์ศรี เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบสัมภาษณ์

บัณฑิตวิทยาลัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าท่านจะกรุณาให้ความร่วมมือในครั้งนี้ และขอขอบคุณในความ
ช่วยเหลืออนุเคราะห์ใด ๆ ที่ท่านจะโปรดให้แก่นิสิตผู้นี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวศิริยุภา พูลสุวรรณ)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 2584119

ที่ ทม 1007/ 0430

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๒๐ มกราคม 2540

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์

เรียน อธิบดีกรมการศึกษานอกโรงเรียน

บัณฑิตวิทยาลัย ขอรับรองว่า นายกอบชัย ตั้งวิสัย เป็นนิสิตระดับปริญญาโท
 วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
 นิสิตผู้มีความประสงค์จะมาติดต่อขอความสะดวกในการศึกษาค้นคว้า เพื่อหาปริญญาโท
 เรื่อง ศึกษาความต้องการทางการศึกษานอกโรงเรียนของสตรีในเขตอำเภอพนมทวน
 ทั้งนี้อยู่ในความควบคุมของ

รศ.ดร.เสาวนีย์ เล่วลิ้ม

ประธาน

ผศ.ดร.สมคิด พรหมจ้อย

กรรมการ

สิ่งที่นิสิตขอความอนุเคราะห์ คือ ขอเชิญ นายเรวัต สุธรรม เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสัมภาษณ์

บัณฑิตวิทยาลัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าท่านจะกรุณาให้ความร่วมมือในครั้งนี้ และขอขอบคุณในความ
 ช่วยเหลืออนุเคราะห์ต่าง ๆ ที่ท่านจะโปรดประทานแก่นิสิตผู้นี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวศิริภา พูลสุวรรณ)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ปฏิบัติราชการแทนอธิการบดี

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 2584119

แบบสัมภาษณ์

เรื่อง

ศึกษาความต้องการทางการศึกษานอกโรงเรียนของสตรี ในเขตอำเภอพนมทวน

จังหวัดกาญจนบุรี

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัว

ข้อมูลส่วนตัว	หมายเหตุ (บันทึกของผู้สัมภาษณ์)
1. อายุ.....ปี	
2. สถานภาพการสมรส	
() โสด () หม้าย	
() สมรส () แยกกันอยู่	
3. ระดับการศึกษา	
() ต่ำกว่าระดับประถมศึกษา	
() ระดับประถมศึกษา	
() ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น	
() ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย	
() สูงกว่าระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย	
4. การเป็นสมาชิกกลุ่มต่าง ๆ	
() เป็นสมาชิกกลุ่ม	
() ไม่เป็นสมาชิกกลุ่ม	
5. สถานภาพการทำงาน	
() มีงานทำคือ	
() ไม่มีงานทำ(มีรายได้จากทางใดบ้าง)	
.....	
6. ภูมิลำเนาปัจจุบันตำบล.....	

ข้อความ	ระดับความต้องการ					หมายเหตุ
	ไม่ต้องการ	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด	บันทึกของผู้สัมภาษณ์
21. ความต้องการหนังสือลักษณะเคลื่อนที่.....						
22. ความต้องการรับรู้ข่าวสารจากเอกสารสิ่งพิมพ์.....						
23. ต้องการสื่อรับรู้ข่าวสารจากโทรทัศน์.....						
24. ต้องการสื่อรับรู้ข่าวสารจากภาพยนตร์.....						
25. ความต้องการสื่อรับรู้ข่าวสารจากวีดิทัศน์.....						
26. ต้องการสื่อรับรู้ข่าวสารจากวิทยุ.....						
27. ต้องการความรู้ด้านกฎหมายเลือกตั้ง.....						
28. ต้องการความรู้ด้านกฎหมายจราจร.....						
29. ต้องการความรู้ด้านกฎหมายแรงงาน.....						
30. ต้องการความรู้ด้านกฎหมายชาวบ้าน.....						

ข้อความ	ระดับความต้องการ					หมายเหตุ
	ไม่ต้องการ	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด	
31. ต้องการความรู้ด้านการป้องกัน อัคคีภัย.....						
32. ต้องการความรู้ด้านการป้องกัน โรคเอดส์.....						
33. ต้องการความรู้ด้านสุขภาพ อนามัย.....						
34. ต้องการความรู้ด้านบัตรสุขภาพ.....						
35. ต้องการความรู้ด้านการดูแล เด็ก.....						
36. ต้องการความรู้ด้านการดูแล คนชรา.....						
37. ต้องการความรู้ด้านกองทุนฯ.....						
38. ต้องการความรู้สหกรณ์การ เกษตรด้านหลักการสหกรณ์.....						
39. ต้องการความรู้สหกรณ์การ เกษตรด้านธุรกิจสินเชื่อ.....						
40. ต้องการความรู้สหกรณ์การ เกษตรด้านธุรกิจการซื้อ.....						
41. ต้องการความรู้สหกรณ์การ เกษตรด้านธุรกิจค้าขาย.....						

ข้อความ	ระดับความต้องการ					หมายเหตุ
	ไม่ต้องการ	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด	
42. ต้องการความรู้สหกรณ์การเกษตรด้านธุรกิจรับฝากเงิน.....						
43. ต้องการความรู้ด้านการวางแผนครอบครัว.....						
44. ต้องการความรู้ด้านการเมือง.....						
45. ต้องการความรู้ด้านการพัฒนาแหล่งท้องถิ่น.....						
46. ต้องการความรู้ด้านการใช้ไฟฟ้า.....						
47. ต้องการความรู้ด้านการใช้น้ำประปา.....						
48. ต้องการความรู้ด้านการรักษาสัตว์เลี้ยง.....						
49. ต้องการความรู้ด้านการป้องกันโรค.....						
50. ต้องการข่าวสารข้อมูลด้านอื่น (โปรดระบุ).....						

ข้อความ	ระดับความต้องการ					หมายเหตุ
	ไม่ต้องการ	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด	
ความต้องการด้านทักษะอาชีพ						
51. ต้องการทัศนศึกษาดูงานการฝึกอาชีพ.....						
52. ต้องการฝึกอาชีพในชุมชนใกล้เคียงบ้าน.....						
53. ต้องการฝึกอาชีพ ในวันเสาร์ - อาทิตย์ เวลา 09.00 - 19.00 น.						
54. ต้องการฝึกอาชีพ ในวันจันทร์ - ศุกร์ เวลา 16.00 - 19.00 น.						
55. ต้องการฝึกอาชีพระยะสั้น 100-150 ชั่วโมง.....						
56. ต้องการฝึกอาชีพแบบกลุ่มสนใจ ไม่เกิน 30 ชั่วโมง.....						
57. ต้องการฝึกอาชีพตัดเย็บเสื้อผ้า.....						
58. ต้องการฝึกอาชีพเย็บจักร อุตสาหกรรม.....						
59. ต้องการฝึกอาชีพตัดผม เสริมสวย.....						

ข้อความ	ระดับความต้องการ					หมายเหตุ
	ไม่ต้องการ	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด	
73. ต้องการฝึกอาชีพการเลี้ยง โคเนื้อ.....						
74. ต้องการฝึกอาชีพการเลี้ยงสุกร.....						
75. ต้องการฝึกอาชีพการพิมพ์ดีด.....						
76. ต้องการฝึกอาชีพคอมพิวเตอร์.....						
77. ต้องการฝึกอาชีพการทำบัญชี.....						
78. ต้องการฝึกอาชีพด้านอื่น ๆ (โปรดระบุ).....						

ตอนที่ 3 **ความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับความต้องการทางการศึกษานอกโรงเรียน**

ความต้องการทางการศึกษานอกโรงเรียน	หมายเหตุ (บันทึกของผู้สัมภาษณ์)
1. ความต้องการด้านการศึกษาขั้นพื้นฐาน	
2. ความต้องการด้านข่าวสารข้อมูล	
3. ความต้องการด้านทักษะอาชีพ	

ภาคผนวก ข

รายนามผู้เชี่ยวชาญ

รายนามผู้เชี่ยวชาญ

1. อาจารย์เรวัณ สุธรรม ผู้เชี่ยวชาญพิเศษ กรมการศึกษานอกโรงเรียน
กระทรวงศึกษาธิการ
2. รศ.สุวัฒน์ วัฒนวงศ์ อาจารย์ภาคการศึกษาผู้ใหญ่ คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
3. รศ.ดร.สุมาลี สังข์ศรี อาจารย์ประจำคณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ	นางกอบชัย ตั้งวิลัย
เกิดวันที่	4 เมษายน 2495
สถานที่เกิด	อำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่ 974/96 หมู่ 3 ตำบลท่าม่วง อำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี 71110
ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน	หัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอพนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี
ประวัติการศึกษา พ.ศ. 2504	ประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวีรศิลป์ อำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี
พ.ศ. 2509	ประถมศึกษาปีที่ 7 โรงเรียนวีรศิลป์ อำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี
พ.ศ. 2512	มัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวีรศิลป์ อำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี
พ.ศ. 2515	ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ครุภัณฑ์ วิทยาลัยเทคนิคภาคพายัพ จังหวัดเชียงใหม่
พ.ศ. 2517	ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) เทคนิคอุตสาหกรรม วิทยาลัยเทคนิคภาคพายัพ จังหวัดเชียงใหม่
พ.ศ. 2526	ครุศาสตรบัณฑิต (ค.บ.) อุตสาหกรรมศิลป์ วิทยาลัยครูกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี